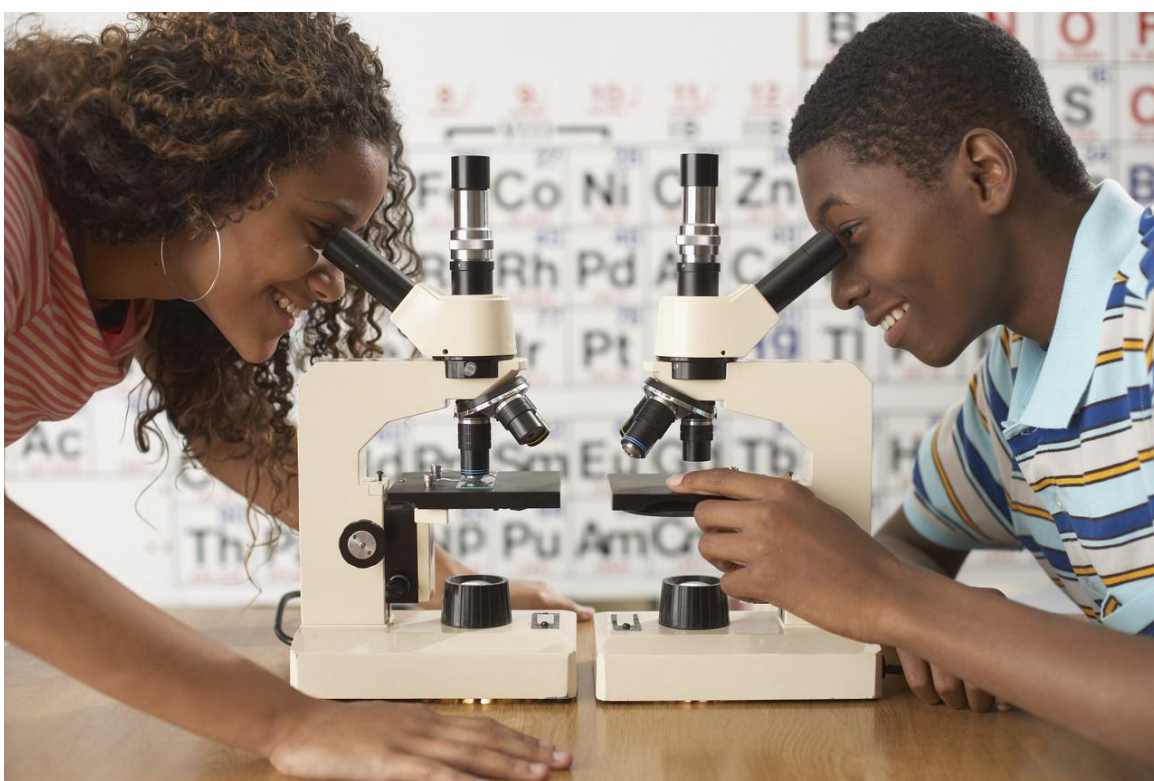

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV BRATISLAVA

Samuel Jovankovič, Renáta Somorová, Mária Nogová,
Zdenka Janasová, Elena Manicová, Klára Ferliková, Ján Cangár

Kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v Slovenskej republike - stredná úroveň (kurz)

2008

**Štátny pedagogický ústav
Bratislava**

PhDr. Samuel Jovankovič, PaedDr. Renáta Somorová, RNDr.
Mária Nogová, PhD., PhDr. Zdenka Janasová, Mgr. Elena
Manicová, PaedDr. Klára Ferliková, PaedDr. Ján Cangár

**Kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov
v Slovenskej republike - stredná úroveň (kurz)**

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky v súlade s §13 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.
o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov
udeľuje odporúčaciu doložku pre publikáciu s názvom Kurikulum slovenských reálií
pre deti cudzincov v SR - stredná úroveň (kurz) pod číslom
CD-2008-26098/53586-1:915 a zaraďuje ju do zoznamu odporúčaných učebníc
v základných a stredných školách.

2008

Obsah

Úvod.....	4
Legislatíva SR, týkajúca sa pobytu, výchovy a vzdelávania detí cudzincov.....	6
Základná charakteristika kurzu Kurikulum DC.....	8
Metodológia tvorby Kurikula DC.....	8
Zásady Kurikula DC.....	11
Ciele Kurikula DC.....	14
Kompetencie žiakov.....	16
Učebný plán Kurikula DC.....	18
Tematické celky a témy.....	19
Metódy a formy vyučovania.....	42
Literatúra a pramene pre učiteľov a žiakov.....	54
Personálne zabezpečenie.....	64
Hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov (portfólio).....	65
Použitá literatúra.....	98
Príloha : METODICKÉ POKYNY NA ADMINISTRÁCIU PREHLADU O VZDELÁVANÍ DETÍ CUDZINCOV V KURZE KURIKULUM SLOVENSKÝCH REÁLÍ PRE DETI CUDZINCOV V SR – STREDNÁ ÚROVEŇ A OSOBNÝ ZÁZNAM.....	102

Úvod

Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie roku 2004 došlo k zásadným zmenám v celkovej stratégii tvorby nástrojov migračnej politiky našej vlasti. Dňa 12.1.2005 vláda Slovenskej republiky uznesením č. 11 schválila materiál pod názvom Konceptia migračnej politiky Slovenskej republiky a uložila jednotlivým ministerstvám rozpracovať koncepciu na podmienky ich príslušných rezortov.

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky (ďalej MŠ SR) následne vypracovalo a v júli 2005 aj schválilo materiál pod názvom Rozpracovanie Konceptie migračnej politiky SR na podmienky rezortu školstva, ktorý nadväzuje na Národný plán výchovy k ľudským právam na roky 2005 – 2014 (schválený na 2. OPM dňa 8.2.2005).

V uvedenom dokumente sa vyzdvihuje, že výchova a vzdelávanie k ľudským právam má napomôcť k lepšej informovanosti a k eliminovaniu rôznych foriem diskriminácie vo všetkých oblastiach spoločnosti. Je neodkladne potrebné pripraviť pedagogickú a nepedagogickú verejnosť na rôznorodú, multikultúrnu spoločnosť.

Prostredníctvom výchovy a vzdelávania k ľudským právam je možné priaznivo vytvárať predpoklady na tvorbu multikultúrneho prostredia na školách, a tým vytvárať možnosti bezkonfliktného spolunažívania príslušníkov jednotlivých kultúr.

Ďalej sa uvádza:

„ Vychádzajúc z Dohovoru o právach dieťaťa, povinnosťou Slovenskej republiky ako hostiteľskej krajiny je poskytnúť právo vzdelávať sa i deťom utečencov, ako aj maloletým bez sprievodu, t.j. deťom, ktoré nedovŕšili vek 18 rokov, nachádzajú sa mimo územia svojej vlasti, sú odlúčené od oboch rodičov a nie je o nich postarané osobou, ktorá je za ich výchovu podľa práva alebo zvyku zodpovedná. Realizácia tohto predpokladá umožniť im primerané vzdelanie, súčasťou ktorého je výučba jazyka hostiteľskej krajiny a následne ich integrovať do vzdelávacieho prostredia a školského systému SR“.¹

Rozpracovanie Konceptie migračnej politiky SR na podmienky rezortu školstva je východiskovým materiálom pre tvorbu kurzu Kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v SR - stredná úroveň (ďalej Kurikulum DC)².

---

¹ Rozpracovanie Konceptie migračnej politiky SR na podmienky rezortu školstva, Bratislava júl 2005, s. 5

² Poznámka: Pojem Kurikulum DC používaný pre účely tohto kurzu nie je identický s pojmom kurikulum, používaným v dokumentoch školskej politiky štátu.

Kurikulum DC obsahuje nasledujúce zložky:

- koncepciu Kurikula DC- metodológiu, štruktúru a zásady Kurikula DC
- kľúčové a rozvíjajúce kompetencie
- samotné Kurikulum DC (ciele, obsah, metodické pokyny pre učiteľov, personálne zabezpečenie, hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov).

Legislatíva SR, týkajúca sa pobytu, výchovy a vzdelávania detí cudzincov

Slovenská republika sa 1. mája 2004 stala členom Európskej únie. Naše členstvo v Európskej únii si vyžiadalo prispôbiť našu legislatívu požiadavkám práva Európskej únie, čo sa udialo tak, že Národná rada Slovenskej republiky ústavným zákonom č. 90/2001 upravila článok 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa uvedenej úpravy majú právne akty Európskej únie prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Týmto sme vlastne naštartovali celkové zmeny aj v tých legislatívnych normách, ktoré regulujú oblasť migrácie, azylu, povolenia na pobyt a samotný pobyt cudzincov na území Slovenskej republiky.

Základné ľudské práva a práva cudzincov na území Slovenskej republiky sú regulované Ústavou Slovenskej republiky v článkoch 12., 15., 23. a 52.

Roku 1995 Národná rada SR prijala zákon č. 283/1995 Z. z. o utečencoch, ktorý sa stal základnou právnou úpravou azylovej politiky Slovenskej republiky.

Podmienky vstupu a pobytu cudzincov v Slovenskej republike rieši zákon č. 48/2002 Z. z. , čím sa dosiahol súlad s Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami.

Problematika migračnej politiky Slovenskej republiky je regulovaná uzneseniami vlády Slovenskej republiky č. 501/1993 Z. z., ktorým bol zriadený Migračný úrad, č. 846/1993 Z. z. , ktorým boli schválené Zásady migračnej politiky, a č. 11/2005 Z. z. , ktorým vláda schválila Konceptiu migračnej politiky Slovenskej republiky. V rámci uznesenia č. 11/2005 Z. z. bol MŠ SR schválený materiál Rozpracovanie Konceptie migračnej politiky Slovenskej republiky na podmienky rezortu školstva (júl 2005).

Výchovu a vzdelávanie detí cudzincov reguluje zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov v § 146 (ďalej školský zákon).

Deťmi cudzincov na účely školského zákona sú podľa § 146 deti:

- a/ osôb, ktoré sú občanmi iného štátu alebo osôb bez štátnej príslušnosti s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky
- b/ utečencov alebo žiadateľov o priznanie postavenia utečenca na území Slovenskej republiky
- c/ zahraničných Slovákov
- d/ ako žiadatelia o azyl alebo o doplnkovú ochranu podľa osobitného predpisu
- e/ ako cudzinci, ktorí sa nachádzajú na území Slovenskej republiky bez sprievodu zákonného zástupcu.

Deťom cudzincov s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky, deťom žiadateľov o udelenie azylu a Slovákov žijúcich v zahraničí sa podľa § 146 odsek 2 školského zákona poskytuje výchova a vzdelávanie, ubytovanie a stravovanie v školách za tých istých podmienok ako občanom Slovenskej republiky.

To znamená, že na štátnych školách môžu študovať zadarmo a zadarmo sa im požičiava aj základná učebná literatúra. Deti cudzincov na súkromných a cirkevných školách nemôžu študovať.

Uvedený zákon ďalej určuje zaradenie detí cudzincov do našej školskej sústavy v rámci povinnej školskej dochádzky. Ukladá školám úlohu organizovať základné a rozširujúce jazykové kurzy štátneho jazyka pre deti cudzincov, za účelom odstránenia jazykovej bariéry. Uvedené kurzy pre deti žiadateľov o udelenie azylu v azylových zariadeniach, ktorých školská dochádzka podľa tohto zákona je povinná, odborne a finančne zabezpečuje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

V odseku 9 § 146 školského zákona je uvedené, že vzdelávanie pedagogických zamestnancov, ktorí vzdelávajú deti cudzincov, podľa odseku 1 odborne, organizačne, metodicky a finančne zabezpečuje MŠ SR.

Pre potreby vzdelávania cudzincov Štátny pedagogický ústav (ďalej ŠPÚ) vypracoval a experimentálne overil a MŠ SR schválilo nasledujúce materiály:

- Učebný plán pre základný a rozširujúci jazykový kurz štátneho jazyka pre deti cudzincov v Slovenskej republike
- Učebné osnovy pre základný a rozširujúci jazykový kurz štátneho jazyka pre deti cudzincov v Slovenskej republike
- Metodické odporúčania na vyučovanie slovenského jazyka v základnom a rozširujúcom kurze štátneho jazyka pre deti cudzincov v Slovenskej republike.

Základná charakteristika kurzu Kurikulum DC

Kurz Kurikulum DC - stredná úroveň nadväzuje na základný a rozširujúci jazykový kurz štátneho jazyka pre deti cudzincov v Slovenskej republike. Vychádza z predpokladu, že deti cudzincov zvládli základný a rozširujúci kurz štátneho jazyka. Kurikulum DC im má umožniť rozšíriť si slovnú zásobu slovenského jazyka, zlepšiť komunikačné kompetencie, a tak im pomôcť lepšie zvládnuť učivo a pripraviť ich na štúdium na vysokých školách alebo do praxe. Komunikačné kompetencie rozvíja paralelným rozvíjaním kultúrnych kompetencií.

Východiskom sú vzdelávacie a jazykovo - kultúrne potreby detí cudzincov, ktorým je Kurikulum DC určené, ako aj ich jazykové a kultúrne špecifiká. Je to v prvom rade viacjazykovosť a multikultúrnosť, ale aj doterajšie skúsenosti vo vyučovaní, ako aj najnovšie poznatky a rozvojové tendencie v oblasti tvorby vyučovacích nástrojov.

Kurz Kurikulum DC je prepojením cieľov, obsahu, foriem a metód na vyučovanie slovenského jazyka a literatúry a slovenskej kultúry, ktoré v sebe zahŕňa slovenské dejiny, geografiu Slovenska, slovenskú hudobnú a výtvarnú výchovu, podstatu občianskej spoločnosti Slovenskej republiky, teda kultúru v širšom slova zmysle.

Metodológia tvorby

Kurz Kurikulum DC - stredná úroveň je vytvorený v súlade s najnovšími požiadavkami a potrebami súčasnej pedagogiky. To znamená, že pre jeho tvorbu nestačilo vytvoriť iba učebný plán a učebné osnovy. Bolo potrebné stanoviť aj podmienky na zvládnutie učiva žiakmi, čo je definované v konkretizovaných cieľoch vyučovania - v kompetenciách. Vzdelávacie program kurzu je rozpracovaný do dvoch oblastí: oblasť slovenského jazyka a literatúry a oblasť kultúrneho dedičstva. Tieto oblasti sú ďalej štruktúrované do 6 tematických celkov.

Kurikulum DC obsahuje aj odporúčanie na hodnotenia výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov, ktoré zabezpečia preverenie úspešnosti procesu učenia sa a vzdelávania žiakov a ukážu, ako žiaci zvládli stanovené učebné obsahy a ako sa naplnili naprogramované ciele výchovy a vzdelávania.

Na rozdiel od doterajšej praxe, keď učebné osnovy učebných predmetov boli usmernené na definovanie obsahu vzdelávania, Kurikulum DC je založené na koncepte programovania vyučovacieho procesu a dôraz kladie na **úspech v učení**.

To znamená, že pojem kurikulum chápeme ako súbor plánovaných a presne stanovených činností, usmerňujúcich výchovno-vzdelávací proces. Tieto činnosti sa vzťahujú na úlohy a obsahy, vychádzajúce z presne určených cieľov vzdelávania, ktoré sa zameriavajú na organizačné formy, metódy práce a postupy na preverenie úspešnosti vyučovacieho procesu. Práve preto je pozornosť venovaná definovaniu cieľov a ich rozpracovaniu alebo konkretizácii na jednotlivé kompetencie, ktoré majú žiaci získať po ukončení kurzu.

Rozpracovanie kompetencií žiakov, prostredníctvom vyučovacích obsahov, v podstate znamená konkretizáciu uvedených cieľov ako očakávaných výsledkov výučby vo forme vedomostí, spôsobilostí a postojov, ktoré majú žiaci mať osvojené po absolvovaní kurzu. Vzhľadom na skutočnosť, že konkretizácia cieľov znamená rozvíjanie konkrétnych kompetencií žiaka, sú úrovne vyjadrené a popísané slovesami, ako napr.: opísanie, rozlíšenie, porozumenie, porovnanie, zistenie podobnosti alebo/a rozdielnosti, hodnotenie, vytvorenie, prezentovanie, argumentovanie, charakterizovanie atď. Takto je možné zisťovať úroveň osvojenia kompetencií.

Vypracované Kurikulum DC zabezpečí koherentnosť a logické previazanie zásad, kompetencií a výsledkov výchovno-vzdelávacieho procesu. Súčasne sa učiteľovi ponechá možnosť výberu obsahov a metód, ktorými uskutoční stanovené ciele a tým aj očakávané výsledky Kurikula DC. Z uvedeného vyplýva, že Kurikulum DC poskytuje iba rámcové prvky obsahu a metód práce.

Kurikulum DC obsahuje tematické celky a témy, ktoré sú spracované na podklade určitých zásad. Zásady ovplyvňujú výber obsahového kontextu, ktorý má zaručiť získavanie základných pojmov a ich používanie v reálnych životných situáciách.

Učiteľ sa nemusí striktne držať predložených učebných textov, metód práce, učebného materiálu a pod. Skôr opak je pravdou, učitelia majú veľkú slobodu výberu podľa vlastných potrieb a podmienok, v ktorých pracujú, ako aj podľa záujmu žiakov.

Druhá, veľmi významná, charakteristika Kurikula DC je jeho integrita. Okrem slovenského jazyka a slovenskej literatúry, ktoré tvoria základnú časť Kurikula DC, kurz zahŕňa aj vybrané časti obsahu slovenských dejín, prírodného a kultúrneho dedičstva našej vlasti. S cieľom zoskupiť a previazať všetky obsahy, ktoré sú podstatné pre minulosť a súčasnosť Slovenskej republiky a tieto prezentovať ako kompaktný celok, namiesto predmetového prístupu je zvolený integrovaný prístup. Témy sú zoskupené v tematických celkoch spolu s kľúčovými pojmi, ktoré tvoria rámec pre integrované vedomosti z oblasti slovenských dejín, geografie, občianskej náuky, hudobnej a výtvarnej výchovy, teda z kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky.

Vybrané témy z národnej minulosti, geografie, z občianskej náuky, hudobnej a výtvarnej výchovy sú zabudované do oblasti slovenského jazyka a literatúry, kde

majú slúžiť ako obsahový podklad pre vyučovanie jazyka a na rozvoj kľúčových kompetencií (komunikačných a jazykových spôsobilostí) detí cudzincov v rôznorodých formálnych alebo neformálnych situáciách. Teda podstata integrovanej formy a metódy je v tom, že sa pomocou obsahov z dejín, geografie, občianskej náuky, hudobnej a výtvarnej výchovy žiaci učia slovenský jazyk a komunikujú v ňom, aby boli vo väčšej miere pripravení na ďalšie štúdium alebo praktický život.

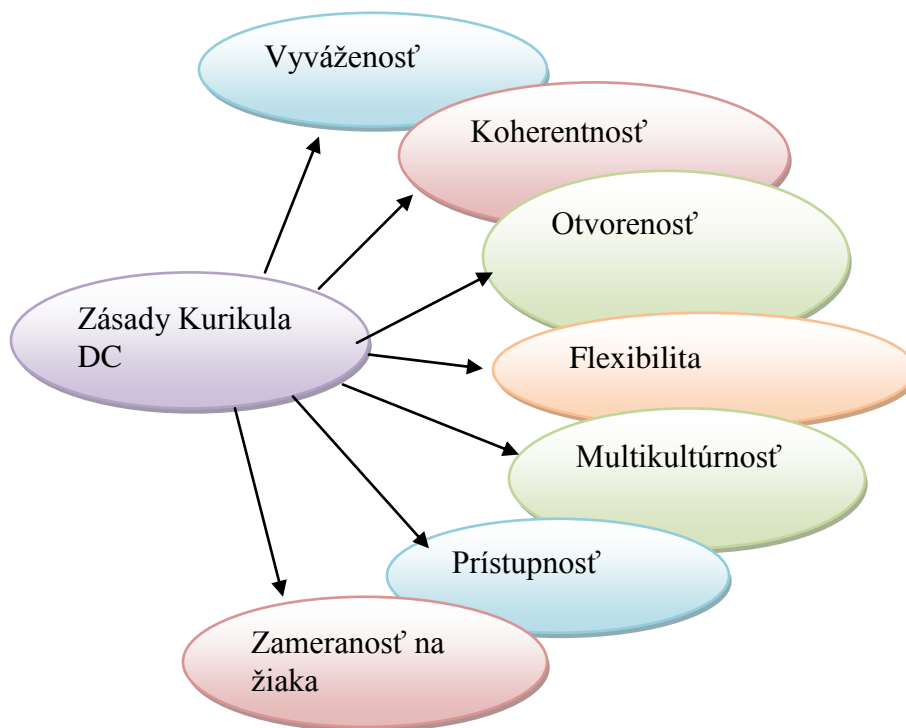
Kurikulum DC počíta aj s tým, že štruktúra žiakov - cudzincov v jednotlivých skupinách môže byť veľmi heterogénna z pohľadu veku žiakov, ich všeobecných vedomostí, jazykových vedomostí a schopností, kultúrnych a národných tradícií. Okrem toho je pravdepodobné, že žiaci majú alebo budú mať aj rôznorodé záujmy a vzdelávacie potreby.

Preto vyučovacie ciele musia byť dostatočne široko koncipované, aby si ich mohol učiteľ prispôbiť podľa vlastnej potreby.

Zásady Kurikula DC

Zásady Kurikula DC v podstate majú byť základom pre hodnotový systém, na ktorom spočíva Kurikulum DC a jeho realizácia vo vyučovacom procese. Majú poskytnúť základné princípy pre proces tvorby, realizácie a evalvácie procesu vyučovania a vyjadrujú hodnotový rámec, ktorý má zabezpečiť koherentnosť všetkých základných prvkov Kurikula DC, ako aj uskutočňovanie plánovaných, Kurikulom DC stanovených, kľúčových kompetencií v rozličných sociálnych, kultúrnych a vzdelávacích situáciách, v ktorých sa Kurikulum DC bude realizovať.

Zásady Kurikula DC sú nasledujúce:

Vyváženosť - táto zásada sa vzťahuje na vyvážené zastúpenie základných častí Kurikula DC, a to sú: vedomosti, zručnosti, postoje a hodnoty. Touto zásadou sa má zabezpečiť taká štruktúra Kurikula DC, ktorá umožní žiakom okrem získavania vedomostí aj rozvoj základných zručností a spôsobilostí, ako aj postojov a celý komplex hodnôt, ktoré vyžaduje spôsob komunikácie a vzdelávania v súčasnej spoločnosti. Vzhľadom na doterajšie skúsenosti, ktoré hovoria o veľkej preťažnosti učebných osnov jednotlivých vyučovacích predmetov vedomosťami, v prvom rade faktografickými, táto zásada má za cieľ vyváženosť Kurikula DC z takého dôvodu, aby umožnila žiakom

rozvíjať jazykovo – komunikačné spôsobilosti a zručnosti, ktoré vyžaduje súčasný spôsob komunikácie.

Z druhej strany má za úlohu umožniť žiakom vytvoriť si dobré základy pre vyučovanie slovenského jazyka a kultúry, ktoré ich budú motivovať a ktoré im majú poskytnúť lepšie východiská v procese ďalšieho vzdelávania, rozvoj ich vlastnej osobnej identity v podmienkach multikultúrnej spoločnosti, aby sa dokázali ľahšie integrovať do slovenskej spoločnosti.

Koherentnosť - táto zásada znamená vzájomnú harmonizáciu a prepojenosť všetkých základných prvkov Kurikula DC slovenských reálií, a to:

- horizontálne
- vertikálne

Horizontálna koherentnosť sa má prejavovať v prepojenosti kompetencií, obsahu, foriem a metód vyučovania s výsledkami vzdelávania. Ide o ciele vzdelávania, ktoré sa majú vyjadriť vo forme výsledkov vzdelávania, ktoré zase hodnotíme rôznymi spôsobmi a technikami.

Vertikálna prepojenosť sa vzťahuje na tú vlastnosť Kurikula DC, ktorá umožňuje kontinuitu vo vzdelávaní, a to v prvom rade na nadväznosť so základným a rozširujúcim kurzom slovenského jazyka, a potom aj v samotnom vypracovaní Kurikula DC, kde sú obsahy uvedené vo forme postupnosti od známejšieho k neznámemu, od bližšieho k vzdialenejšiemu, od jednoduchšieho k zložitejšiemu. Týmto sa má zaručiť progresívne napredovanie žiakov v procese učenia.

Otvorenosť - vyjadruje tú vlastnosť Kurikula, ktorá prejavuje skutočnosť, že sa Kurikulom iba rámcovo stanovujú základné prvky, ktoré učiteľom majú poslúžiť ako rámec pre tvorbu vlastných učebných nástrojov. Kurikulum DC stanovuje kľúčové kompetencie, ktoré rozpracúva do podoby predmetových kompetencií, ktoré žiaci majú získať a vedieť prejavovať (vedomosti, spôsobilosti a hodnoty).

V tomto poňatí sa dáva učiteľovi voľnosť, aby sám kreoval spôsob, metódy a formy, ktorými bude realizovať Kurikulum DC, z dôvodu naplnenia stanovených cieľov.

Flexibilita - táto zásada má umožniť učiteľovi formovať programy, ktoré budú vyhovovať vzdelávacím potrebám a možnostiam žiakov. Z uvedeného vyplýva, že Kurikulum DC má umožniť nielen individuálnu výučbu, ale aj možnosti prispôsobovania sa v procese vyučovania rôznym sociálnym a kultúrnym podmienkam, z ktorých pochádzajú žiaci – cudzinci a ich akceptovania.

Multikultúrna zložka výchovy - zásada, ktorá vypovedá o tom, že Kurikulum DC má presadzovať a rešpektovať multikultúrnú štruktúru spoločnosti, v ktorej žiaci žijú a vzdelávajú sa, osobitne vyzdvihnúť ich dvojitého spôsobu života:

- ako príslušníkov iného národa, iného náboženstva, inej kultúry, čo sa môže prejavovať a pestovať najmä v rodine
- ako príslušníkov slovenskej spoločnosti (čo sa prejavuje v škole, práci, na ulici a pod.).

Základom tejto zásady je umožniť žiakom – cudzincom naučiť sa slovenský jazyk a oboznámiť sa a osvojiť si **kultúrne charakteristiky** slovenského národa, jeho históriu, prírodné krásy a iné podstatné zložky z geografie Slovenska a všeobecne spôsob života rôznych spoločenských skupín (náboženských, etnických, mládeže a pod.).

Z druhej strany, táto zásada má umožniť poznávanie a podľa možnosti aj pestovanie a prejavovanie tých kultúrnych hodnôt, ktoré sú charakteristické pre krajinu a kultúru, z ktorej pochádza konkrétny žiak – cudzinec. To je jeden z významných predpokladov pre lepšie pochopenie iných, ale aj obohacovanie vlastného spôsobu života a identity v súčasnom spoločenskom kontexte. Realizácia tejto zásady je v rukách učiteľa, ktorý musí brať do úvahy, akých žiakov vzdeláva, odkiaľ pochádzajú, aby sa vedel pripraviť na vyučovanie.

Prístupnosť – Kurikulum DC má byť svojimi cieľmi, štruktúrou a obsahom prístupné pre všetky deti cudzincov a umožniť im úspešne sa naučiť slovenský jazyk a osvojiť si slovenskú kultúru. Kurikulum DC je vytvorené tak, aby bolo prospešné všetkým deťom – cudzincom, ktoré žijú v Slovenskej republike, bez ohľadu na ich národnú alebo etnickú príslušnosť, náboženstvo, pohlavie, politické náhľady (ich alebo rodičov) alebo iné charakteristiky.

Zameranie na žiaka - cieľom je v praxi uplatniť zásadu, že učenie má byť spracované tak, aby v centre pozornosti bol žiak. To znamená, že táto zásada vyžaduje, aby sa vo vyučovaní vychádzalo z potrieb žiaka, aby obsahy, formy a metódy vo výučbe vychádzali a boli podložené skúsenosťami žiakov, a aby boli významné a užitočné pre žiakov. To v praxi znamená, že žiaci nemajú byť iba pasívnymi pozorovateľmi a prijímateľmi na hodinách, ale aktívnymi spolupracovníkmi vo vyučovacom procese. Toto ale tiež znamená, že sa musia vylepšiť spôsoby a metódy práce a to tak, že si učiteľ vyberie tie metódy, ktoré budú podnecovať a zároveň aj umožňovať aktívny prístup detí vo vyučovacom procese (projektová výučba, kolektívna práca žiakov, organizácia skupinovej práce žiakov, žiacke testy, tvorba učebných pomôcok a pod.).

Vo vyučovacom procese má učiteľ možnosť spolupráce s každým žiakom, ktorý môže prezentovať svoju krajinu, v zmysle oboznámenia spolužiakov a učiteľa o svojom rodisku, histórii krajiny, kultúre, náboženstve a pod. Takto môžu žiaci prijímať informácie a vedomosti o krajinách a kultúrach svojich spolužiakov. Šikovný učiteľ týmto môže motivovať žiakov a uľahčiť celkový výchovno-vzdelávací proces.

Ciele Kurikula DC

Cieľom kurzu je, aby žiak :

- vedel hovoriť po slovensky a používal slovenský jazyk v rozličných situáciách (škola, rodina, práca, voľný čas a pod.)
- pochopil historické a kultúrne dedičstvo slovenského národa a Slovenskej republiky ako celku, a tým sa zoznámil so základnými charakteristikami súčasnej slovenskej spoločnosti
- rozvíjal kladný vzťah voči slovenskému jazyku a literatúre, historickému a kultúrnemu dedičstvu Slovenskej republiky ako krajiny, v ktorej chce ďalej žiť a pracovať
- bol schopný v slovenskom jazyku pokračovať v štúdiu na vysokej škole, v prípade, že si to bude želať
- bol schopný úspešne sa zaradiť do slovenskej spoločnosti, v ktorej bude mať možnosť žiť v multikultúrnom prostredí.

Cieľovou skupinou kurzu sú žiaci podľa školského zákona § 146 označení ako deti:

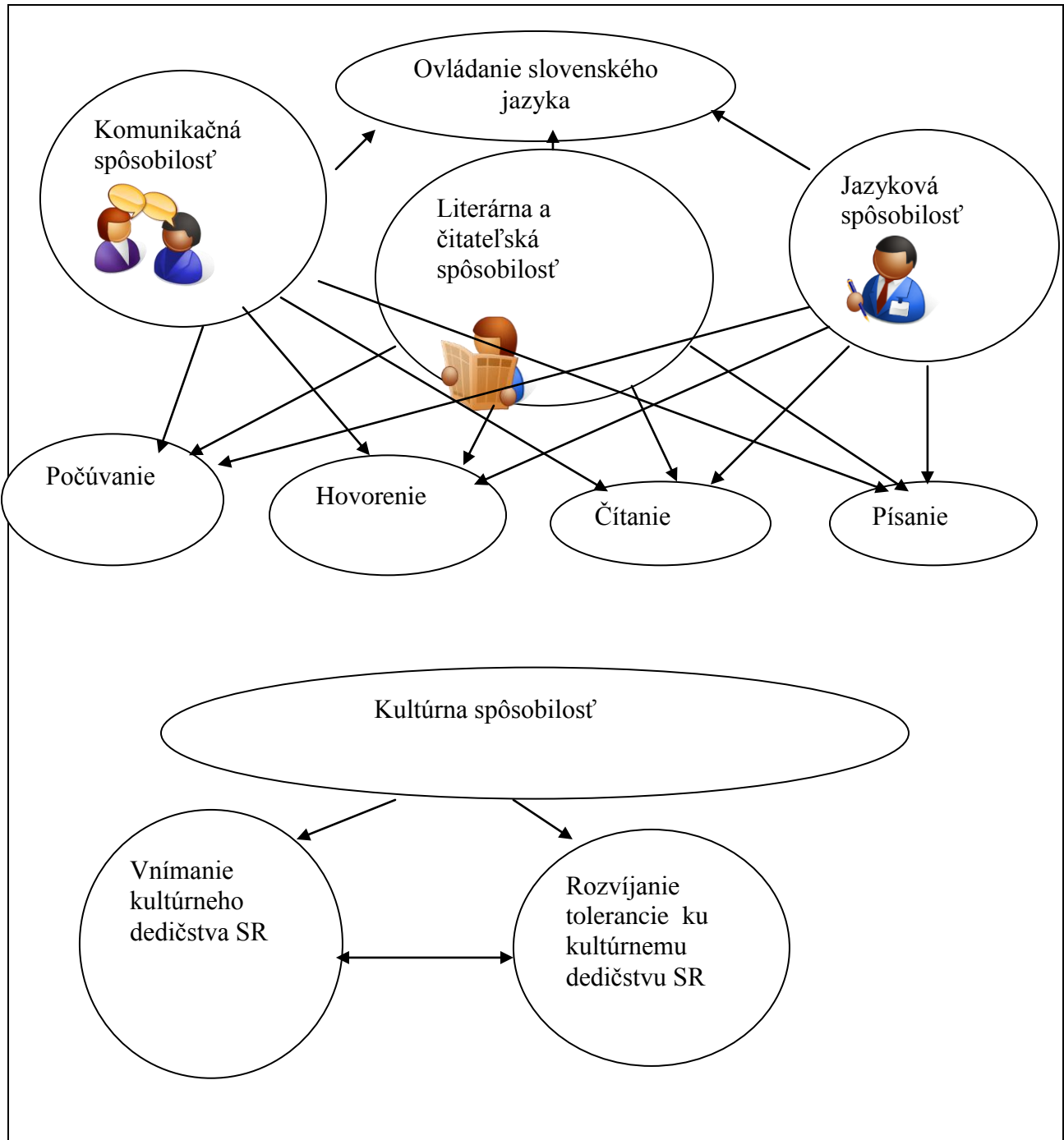
- a) osôb, ktoré sú občanmi iného štátu alebo osôb bez štátnej príslušnosti s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky
- b) utečencov alebo žiadateľov o priznanie postavenia utečenca na území Slovenskej republiky
- c) zahraničných Slovákov
- d) ako žiadatelia o azyl alebo o doplnkovú ochranu podľa osobitného predpisu
- e) ako cudzinci, ktorí sa nachádzajú na území Slovenskej republiky bez sprievodu zákonného zástupcu.

Profil absolventa kurzu :

Absolvent bude po ukončení kurzu ovládať slovenský jazyk na úrovni, ktorá mu zaručí bezproblémové zvládnutie gramatiky a komunikovanie na rôzne témy.

Bude mať rozvinuté kompetencie v oblasti slovenského jazyka a literatúry, ako aj v oblasti kultúrneho dedičstva.

Ciele Kurikula DC

Kompetencie žiakov

Kľúčové kompetencie

Kurz Kurikulum DC má umožniť žiakom rozvoj nasledujúcich kompetencií:

- komunikačné kompetencie - vedieť formovať a jasne vyjadriť svoje myšlienky, pocity a potreby, ako aj úspešne komunikovať s inými ľuďmi v rôznych situáciách
- jazykové kompetencie - ovládať zvukovú stránku slovenského jazyka a rozšíriť slovnú zásobu v takom rozsahu, ktorý umožní žiakom úspešnú komunikáciu, rozvíjať gramatickú a pravopisnú gramotnosť
- čitateľské a literárne kompetencie, čítať s porozumením a interpretovať jednoduché literárne a neliterárne texty, osvojiť si a používať základné formy a prostriedky literárneho a umeleckého vyjadrovania sa
- rozoznať rôzne druhy textov: literárne a neliterárne
- kompetencie v oblasti IKT - vyhľadávať informácie a používať ich v slovenskom jazyku
- intrapersonálne, interpersonálne a občianske kompetencie - riešiť rôznorodé situácie v škole, rodine, na pracovisku, v doprave, obchode a pod., úspešne sa integrovať do slovenskej spoločnosti, pochopiť a rozlišovať osobitosti rozvoja slovenskej spoločnosti, štátu a kultúry, osvojiť si základné poznatky z histórie a zemepisu Slovenska, ako aj spoločenské osobitosti a hospodárske charakteristiky slovenskej spoločnosti
- kompetencia učiť sa učiť sa - kriticky uvažovať, získavať nové vedomosti a tvoriť v slovenskom jazyku
- kultúrne kompetencie - esteticky vnímať svoje prostredie, učiť sa, žiť a pracovať v multikultúrnom prostredí, rozvíjať a realizovať interkultúrne kompetencie - výchova a vzdelávanie jedinca, správať sa tolerantne voči predstaviteľom iných kultúr, úspešne sa integrovať do slovenskej spoločnosti, osvojiť si základné poznatky z histórie a geografie Slovenska, ako aj spoločenské osobitosti a hospodárske charakteristiky slovenskej spoločnosti.

Hodnoty a postoje sú integrálnou súčasťou Kurikula DC. Vyučovaním hovorových a písaných textov, ako aj vizuálnych a hudobných prejavov, žiaci si budú osvojovať aj hodnoty iných ľudí, skupín a národov a budú ich porovnávať s vlastnými postojmi a sústavou hodnôt, ktoré vyznávajú. Uvedené im má umožniť skúmať, kriticky hodnotiť, porovnávať, vysvetľovať a vybudovať vlastné postoje a sústavu hodnôt.

Výber textov, hudobných a vizuálnych podnetov z oblasti slovenskej literatúry, dejepisu, občianskej náuky, geografie, hudobnej a výtvarnej výchovy, ako aj celkovej kultúry obyvateľstva Slovenskej republiky, má žiakom umožniť úspešný osobný

a profesionálny vývoj, rozvoj ich postojov, hodnotových orientácií a kritického vnímania kultúry, sebaúctu, pestovanie tolerance voči iným bez ohľadu na ich národnú, náboženskú, rasovú a inú príslušnosť.

Uvedené kompetencie si žiaci rozvíjajú v dvoch oblastiach:

- **kompetencie v oblasti slovenského jazyka a literatúry**, ktoré majú umožniť žiakovi osobný jazykový prejav a intelektuálny, estetický, morálny a iný rozvoj, ako aj účinnú komunikáciu s inými jednotlivcami v rôznorodých životných situáciách
- **kompetencie v oblasti kultúrneho dedičstva SR**, čiže získavanie a osvojovanie si vedomostí o Slovenskej republike, o jej dejinách a dejinách slovenského národa, o jej kultúrnom dedičstve, ako aj účasť žiakov v rôznych aktivitách (spoločenské, kultúrne, umelecké aktivity).

Učebný plán Kurikula DC

Tematické celky a návrh počtu hodín

**Jeden svet pre všetkých
- globalizácia**
20 hodín

To som ja - vlastná identita
18 hodín

**Kultúra
a spoločnosť**
26 hodín

Učenie, práca, voľný čas

18 hodín

**Čas premien
a kontinuity** 24 hodín

**Slovenská republika
v priestore a čase**
26 hodín

Spolu 132 hodín

Tematické celky a témy

Výučba slovenského jazyka je základnou požiadavkou pre osobný rozvoj a socializáciu každého žiaka v Slovenskej republike. Umožňuje žiakovi osobný jazykový prejav a intelektuálny, estetický, morálny a iný rozvoj, účinnú komunikáciu s inými jednotlivcami v rôznorodých životných situáciách a účasť žiakov v rôznych aktivitách (učenie, spoločenské, kultúrne, umelecké a iné aktivity).

Jazyk je prostriedok, ktorý slúži na prenášanie, šírenie a pestovanie národného, kultúrneho a historického dedičstva. Práve preto výučba slovenského jazyka a literatúry, ako aj celkovej kultúry slovenského národa, je veľmi dôležitá pre deti cudzincov, ktorí sa rozhodli žiť a pracovať v Slovenskej republike.

Okrem obsahov týkajúcich sa jazyka a literatúry, výučba zahŕňa aj získavanie a osvojovanie si reálií o Slovenskej republike, o jej dejinách a dejinách slovenského národa, ako aj širšie o kultúrnom dedičstve, vrátane zoznamovania sa s každodenným životom a hodnotami obyvateľstva Slovenskej republiky. **Kurikulum DC má pomôcť vytvoriť dobré predpoklady pre lepšie pochopenie života v Slovenskej republike, rozvoj spolupatričnosti všetkých zložiek spoločnosti a ľahšiu a kompaktnjšiu integráciu detí cudzincov do spoločnosti.**

Kurikulum DC vychádza zo skutočnosti, že ide o **vzdelávanie detí cudzincov**, ktorí už majú určité vedomosti zo slovenského jazyka, ale pochádzajú z iného kultúrneho prostredia, komunikujú aj v inom, než slovenskom jazyku, čo pre nich znamená, že Slovenská republika je pre nich bilingválnym a multikultúrnym prostredím.

Práve preto výučbu slovenského jazyka a kultúry chápeme ako podporný prostriedok pre ich úspešnú interkultúrnú komunikáciu a pochopenie multikultúrneho prostredia, v ktorom žijú, čo im umožní úspešnejšie zaradenie sa do slovenskej spoločnosti.

Špecifiká kurzu Kurikulum DC sa prejavujú aj v metodickom spracovaní učebných obsahov. Vzhľadom na skutočnosť, že výučba prebieha v slovenskom jazyku, nevyhnutne sa musí prihliadať na vedomosti, kultúru a obyčaje detí, ktoré pochádzajú z rôznych častí sveta. To im umožní ľahšie si osvojiť nové vedomosti, pochopiť spoločné črty dvoch alebo viacerých kultúr, náboženstiev a pod. a bude mať priaznivý účinok aj na samotné učenie sa slovenského jazyka.

Pri výbere tém pre vyučovanie je potrebné veľmi citlivo vyberať námety z hľadiska veku primeranosti, dosiahnutej úrovne ovládania slovenského jazyka, ale aj z hľadiska spoločenskej korektnosti, to znamená s ohľadom na kultúrnu rôznorodosť.

V nasledujúcich tabuľkách uvádzame námety pre tvorbu obsahu kurzu, z ktorých si učitelia môžu vytvoriť modifikovaný obsah kurzu na základe špecifických podmienok (vek žiakov, počet žiakov, úroveň zvládnutia slovenského jazyka, kultúrne a civilizačné zázemie).

Tematický celok 1 : To som ja - vlastná identita

TÉMA	NAVRHNUTÝ OBSAH NA VÝBER
Ja a moja rodina	<p>Predstavenie sa žiaka, meno, priezvisko, adresa bydliska, miesto a krajina narodenia, štátne občianstvo, národnosť, náboženstvo, pohlavie, aký som ? ako výzorom udávam svoju identitu ? čo sa mi páči ? čo sa mi nepáči, aké mám dobré, aké zlé vlastnosti, charakter, temperament, nálada, rozvíjanie kladného obrazu o sebe samom.</p> <p>Moja rodina, rodičia, súrodenci, starí rodičia, oslava narodenín, menín a rodinné zvyky, zamestnanie rodičov a vzťahy v rodine, rozprávanie o starých rodičoch, strýkoch, ujoch... každodenný život v rodine. Moje rodisko (mesto a krajina, svetadiel), rodisko mojich rodičov a prarodičov.</p>
Ja a moje okolie	<p>Moji susedia, moji priatelia (v rodisku a na Slovensku), písomné kontakty, návštevy, porovnanie života v rodisku a na Slovensku.</p> <p>Každý z nás patrí k rozličným skupinám a spoločenstvám (národom, náboženstvám, máme iné štátne občianstvo a pod.).</p> <p>Moja domovina (rodisko), Slovensko - štát, v ktorom teraz žijem, mám dve vlasti (rodná krajina a krajina pobytu) , vzájomné spoznávanie sa.</p>

Rozvíjanie kompetencií v oblasti slovenského jazyka a literatúry

Komunikačná spôsobilosť

Prostredníctvom počúvania, hovorenia, čítania a písania žiaci nadobúdajú základné jazykové zručnosti v slovenskom jazyku ako dôležitý prostriedok ďalšieho vzdelávania a dorozumievania.

Čitateľská a literárna spôsobilosť

Čítanie umeleckého a publicistického textu s porozumením.

Samostatné prečítanie si úryvku, ukážky z umeleckého diela, pochopenie diela a zaujatie stanoviska k nemu.

Reprodukovanie prečítaného alebo vypočutého textu.

Jazyková spôsobilosť

Samostatné získavanie informácií z rozličných zdrojov a zvládnutie práce s jazykovými a literárnymi textami.

Pravopis

Pravopis podstatných mien.

Pravopis prídavných mien.

Gramatika

Pravidlá písania malých a veľkých písmen.

Poznanie rodov podstatných mien.

Pravidlá písania tvrdých a mäkkých spoluhlások , ypsilon, jota.

Pravopis prídavných mien.

Zhoda medzi podstatnými a prídavnými menami v rode, čísle a páde.

Počúvanie	Ústny prejav	Čítanie a literatúra	Písomný prejav
Počúvanie umeleckého textu.	Reprodukcia počutého textu.	Čítanie a pochopenie umeleckých textov (úryvky, ukážky).	Záznam osnovy. Záznam stanoviska.
Počúvanie publicistického textu.	Reprodukcia publicistického textu.	Čítanie publicistického textu.	Opísanie vybranej literárnej postavy.
Aktívne počúvanie spolubesedníkov.	Vyjadrenie postoja na základe prečítaného alebo počutého textu.	Čítanie umeleckého opisu osoby v literárnom diele.	Písomné vyjadrenie o sebe, rodine, priateľoch, krajine, odkiaľ pochádzam.
Počúvanie hudby, ktorú žiaci radi počúvajú.		Čítanie opisu osobnosti v oblasti kultúry.	Autoportrét , opis rodičov, súrodencov a spolužiakov.
	Predstavovanie sa – učiteľ žiakovi a žiak učiteľovi.	Čítanie odborného textu o spôsobe života v rôznych krajinách, súvislý aj nesúvislý text – grafy, diagramy.	Napísanie úvahy o zložení svojej rodiny.
	Tvorba dialógu. Vyjadrenie svojich pocitov a názorov.		Úvaha o každodennom spôsobe života v mojej rodine, ako oslavujem sviatky, meniny, narodeniny, porovnať to so

			spôsobom osláv na Slovensku.
	Dialóg medzi učiteľom a žiakom, medzi žiakmi vzájomne.		Sloh o porovnaní života v rodisku a na Slovensku.
	Rozprávanie o sebe, o svojich dobrých a zlých vlastnostiach, čo sa mi na sebe páči a čo nepáči.		Charakteristika Slovenska a môj život v ňom.
	Rozprávanie o hudbe alebo iných druhoch umenia, ktoré majú najradšej členovia rodiny, vyjadriť svoje pocity o počúvanej aj obľúbenej hudbe, výtvarnom alebo tanečnom umení.		
	Rozprávanie o piesňach a zvykosloví krajiny pôvodu.		

Literárne ukážky alebo publicistické ukážky zamerané na charakteristiku postáv, popis ľudských vlastností:

Vincent Šikula: Prázdniny so strýcom Rafaelom

Pavol Dobšinský: Prostonárodné slovenské povesti

Martin Kukučín: Mladé letá

Janko Jesenský: Malomestské rozprávky

Rozvíjanie kompetencií v oblasti kultúrneho dedičstva

Ja a moja rodina

Ja a moje okolie

JA A MOJA RODINA	JA A MOJE OKOLIE
<p>Vymenovanie jednotlivých osôb z albumu rodinných fotografií, opísanie seba a svojej rodiny. Opísanie členov rodiny. Opis hudby, ktorú majú najradšej členovia rodiny. Charakterizovanie hudby, ktorú majú najradšej členovia rodiny, piesne a zvykoslovie krajiny pôvodu, zaspievanie, príp. zahranie svojej obľúbenej piesne, skladby. Opis obľúbeného obrazu alebo iného umeleckého diela (filmu, kresby).</p>	<p>Akceptovanie národných, kultúrnych a náboženských rozdielov (v triede, rodine, meste, napr.: obliekanie, výživa, náboženstvo...).</p>
<p>Rozprávanie o hudbe alebo iných druhoch umenia, ktoré majú najradšej členovia rodiny, vyjadrenie svojich pocitov o počúvanej aj obľúbenej hudbe, výtvarnom alebo tanečnom umení.</p>	
<p>Rozprávanie o sebe, o svojich dobrých a zlých vlastnostiach, čo sa mi na sebe páči a čo nepáči.</p>	
<p>Rozprávanie o piesňach a zvykosloví krajiny pôvodu.</p>	

Tematický celok 2 : Učenie, práca, voľný čas

TÉMA	NAVRHNUÝ OBSAH NA VÝBER
Škola	Opis školy, triedy, spolužiakov, akú školu by som si prial, kto všetko pracuje v škole, vzťahy v škole (učiteľ - žiak - iní zamestnanci), práva

	dieťaťa, práva a zodpovednosť žiaka, moje príhody v škole, škola v mojom rodisku, ako sa učili naši predkovia (v rozličných krajinách), ako sa učíme my, ako pomáhame iným.
Voľný čas	Čo robím vo svojom voľnom čase, počúvanie hudby, obľúbené piesne, internet, obľúbené televízne programy, kino, divadlo, šport a rekreácia, hry, tanec, hra na hudobný nástroj, koníčky, obľúbené športy, hudobné skupiny, moje obľúbené hračky, svet kníh (čo čítam, z akých kníh sa učím), ako sa bavia mladí ľudia v mojom rodisku.
Práca	Môj pracovný deň, aké záväzky mám doma, čím by som sa chcel stať, keď budem dospelý, rôzne remeslá (nástroje), čo a kde robia moji rodičia.

Rozvíjanie kompetencií v oblasti slovenského jazyka a literatúry

Komunikačná spôsobilosť

Vnímanie a postupné osvojovanie si slovenského jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií a na vyjadrovanie vlastných postojov a názorov. Dorozumievanie sa v bežných životných situáciách.

Čitateľská a literárna spôsobilosť

Prerozprávanie prečítaného alebo vypočutého textu.

Jazyková spôsobilosť

Pravopis

Pravopis a používanie slovies vo vete.

Gramatika

Činnosť v prítomnom, minulom a budúcom čase.

Počúvanie	Ústny prejav	Čítanie a literatúra	Písomný prejav
Počúvanie umeleckého textu na tému – čím chcem byť, práca, záujmy, o športovcoch, umelcoch, vedcoch.	Prerozprávanie vypočutého textu z televízie, z kníh.	Čítanie úryvkov z časopisov o činnosti doma a v škole.	Vystihnúť hlavných myšlienok z prečítaného textu.
Počúvanie nahrávky so športovou tematikou – športový prenos, súťaž žiakov.	Dialóg o svojich záujmoch, o živote doma a v škole, o športe.	Čítanie z časopisov podľa záujmu.	Napísanie príbehu na základe prečítaného umeleckého textu.
	Rozprávanie o živote v škole v mojej vlasti, aké predmety sa učia žiaci v krajine, odkiaľ pochádzam, ktorý predmet ma baví, ktorý nebaví.	Preklad obľúbenej rozprávky, básne alebo nejakej inej vybranej ukážky z rodného jazyka do slovenčiny.	Opísanie spôsobu života v škole a mimo školy v rôznych krajinách na základe literárneho textu. Slohová práca Kto je môj vzor.
	Rozprávanie o mojich plánoch do budúcnosti, moje ciele.	Čítanie životopisov o umelcoch, vedcoch a športovcoch podľa výberu.	
	Rozprávanie o tradičných remeslách v krajine, odkiaľ pochádzam.		Napísanie úvahy Čím chcem byť.
			Napísanie slohovej práce o mojom režime dňa, škole, vyučovaní, pracovnom dni.
			Napísanie príbehu Moje príhody v škole.
			Napísanie zoznamu práv a povinností, ktoré by sa mali stať súčasťou vnútroškolského poriadku.

Literárne ukážky zo slovenskej tvorby:
Pavol Dobšinský: Prostonárodné slovenské povesti
Janko Jesenský: Slniečny kúpeľ

Rozvíjanie kompetencií v oblasti kultúrneho dedičstva

Škola a voľný čas

Práca

ŠKOLA A VOĽNÝ ČAS	PRÁCA
Opísanie svojej školy a triedy, opis, ako sa učíme, rozprávanie na tému, ako využívame voľný čas (záľuby, divadlo, hudba, šport....), opis, ako trávia voľný čas deti v krajine pôvodu žiakov.	Úvaha na tému čím chcem byť, aké povolanie chcem mať. Opísanie môjho režimu dňa v škole, mimo školy.
Spoznávanie významných osobností z oblastí športu, vedy a techniky a kultúry.	Rozprávanie o mojich plánoch do budúcnosti, moje ciele.
	Rozprávanie o tradičných remeslách v krajine, odkiaľ pochádzam.
	Aké zamestnanie alebo povolanie majú moji rodičia – slohová práca.

Tematický celok 3 : Slovenská republika v priestore a čase

TÉMA	NAVRHNUTÝ OBSAH NA VÝBER
Zemepisné charakteristiky Slovenska	Mesto a región, v ktorom teraz žijem, základné zemepisné charakteristiky Slovenska.
Príroda Slovenska	Prírodné krásy Slovenska (národné parky, Vysoké Tatry, ..), prírodné krásy krajiny, odkiaľ žiak pochádza, národné kultúrne pamiatky, prírodné krásy Slovenska v dielach slovenských umelcov (spisovatelia, maliari, hudobní skladatelia, sochári ...).
Obce a mestá, kultúra, životný štýl	Obce a mestá v SR a v mojom rodisku, ako ľudia žijú na dedine, ako v meste (spôsob života, bývanie, nábytok, výbava v byte/dome, životné náklady, život na dedine/v meste), námestia, radnice, fontány, ustanovizne v obciach a mestách: škola, kostol, cintorín, pošta, banka, polícia, zdravotné strediská, veľvyslanectvá, rozdiely medzi obcami a mestami v SR a v mojom rodisku, jedlá a nápoje, objednanie, jedálny lístok, recepty, zdravá/nezdravá výživa.

Rozvíjanie kompetencií v oblasti slovenského jazyka a literatúry

Komunikačná spôsobilosť

Nadobúdanie a rozvíjanie pozitívneho vzťahu k slovenskému jazyku, aby žiaci pochopili jeho potenciálne zdroje pre svoj osobný a kultúrny rozvoj.

Oboznámenie sa prostredníctvom cielene vybraných literárnych textov s kultúrou i historickými tradíciami Slovenska.

Čitateľská a literárna gramotnosť

Oboznámenie sa s umeleckými dielami slovenských básnikov a spisovateľov.

Samostatné čítanie úryvku, ukážky z umeleckého diela, jeho pochopenie a zaujatie stanoviska k nemu.

Jazyková spôsobilosť

Pravopis

Pravopis a používanie zámen.

Pravopis a používanie čísloviek.

Gramatika

Používanie osobných, privlastňovacích a ukazovacích zámen.

Odlíšenie základných a radových čísloviek.

Počúvanie	Ústny prejav	Čítanie a literatúra	Písomný prejav
Počúvanie nahrávky s témou Slovenská republika, sledovanie CD, DVD.	Podľa mapy rozprávanie o polohe Slovenska, povrchu, riekach, podnebí a mestách.	Čítanie a interpretácia vybraných ukážok slovenskej poézie a prózy.	Záznam hlavných údajov z prečítaného textu.
Počúvanie nahrávky slovenskej povesti alebo ľudovej rozprávky.	Porovnanie miest na Slovensku a v krajine, odkiaľ pochádzam – charakter mesta, budovy, život v meste a na vidieku.	Vyhľadanie údajov o Bratislave na internete.	Na základe informácií a získaných údajov napísanie krátkej charakteristiky vybraného miesta na Slovensku.
Sledovanie slovenského filmu.	Porovnanie hlavných miest – Bratislava a hlavné mesto krajiny, odkiaľ pochádzam.	Prečítanie povesti o meste, hrade.	Opísanie výtvarného alebo architektonického diela, vyjadrenie pocitov.
	Podľa mapy a obrázkov opísanie krajiny, odkiaľ pochádzam.	Prečítanie geografickej charakteristiky z časopisu, knihy alebo internetu o vybranom meste na Slovensku.	Opísanie prostredia, v ktorom žijem.
	Rozprávanie o jedlách a nápojoch typických pre jednotlivé krajiny.	Samostatné prečítanie úryvku z básne alebo článku o Slovensku a jeho interpretácia.	Opísanie prostredia, ktoré sa mi páči na Slovensku.
	Rozprávanie o zaujímavostiach prírody a miest	Čítanie grafov, diagramov a iných štatistických údajov.	

	v krajine, odkiaľ pochádzam.		
	Rozprávanie o zaujímavých miestach, ktoré som navštívil.		

Literatúra zobrazujúca slovenskú poéziu a prózu:

Janko Král: Orol

Vojtech Mihálik: Domovina

Milan Rúfus: Modlitbičky

Ľudo Zúbek: Jar Adely Ostrolúckej

Mikuláš Kováč: Paneláci – dobrí vtáci

Rozvíjanie kompetencií v oblasti kultúrneho dedičstva

Príroda a kultúra Slovenska

Obce a mestá v SR, životný štýl

Zemepisné charakteristiky Slovenska

PRÍRODA A KULTÚRA SLOVENSKA	ZEMEPISNÉ CHARAKTERISTIKY SLOVENSKA	OBCE A MESTÁ V SR, ŽIVOTNÝ ŠTÝL
Rozprávanie o zaujímavostiach prírody a miest v krajine, odkiaľ pochádzam.	Určenie polohy Slovenskej republiky na zemepisnej mape Európy , osvojenie základných údajov o Slovenskej republike, porovnanie zemepisných	Porovnanie miest na Slovensku a v krajine, odkiaľ pochádzam – charakter mesta, budovy, život v meste a na vidieku.

	charakteristík SR s krajinami pôvodu žiakov, uvedenie dôvodov presídlenia vlastnej rodiny, uvedenie dôvodov migrácie: z dediny do mesta, z krajiny do inej krajiny.	
Rozprávanie o zaujímavých miestach, ktoré som navštívil.	Podľa mapy rozprávanie o polohe Slovenska, povrchu, riekach, podnebí a mestách.	Porovnanie miest na Slovensku a v krajine, odkiaľ pochádzam – charakter mesta, budovy, život v meste a na vidieku.
Rozprávanie o zaujímavostiach prírody a miest v krajine, odkiaľ pochádzam.		Porovnanie hlavných miest – Bratislava a hlavné mesto krajiny, odkiaľ pochádzam.
Rozprávanie o zaujímavých miestach, ktoré som navštívil.		Podľa mapy a obrázkov opísanie krajiny, odkiaľ pochádzam.
		Rozprávanie o jedlách a nápojoch typických pre jednotlivé krajiny.

Tematický celok 4 : Čas premien a kontinuity

TÉMA	NAVRHOVANÝ OBSAH NA VÝBER
Fyzický čas	Časové rozdiely v rodisku a v súčasnom bydlisku: hodiny, deň/noc, kalendár, časti dňa, dni v týždni, mesiace, ročné obdobia. Sviatky a školské prázdniny v SR a v rodisku. Ročné obdobia v dielach slovenských umelcov.

Slovensko v časoch minulých	Slovenské mestá ako kultúrne, hospodárske a politické sídla v minulosti (podľa výberu). Hrady, zámky, kaštiele na území Slovenska (podľa výberu). Mestá ako historické a kultúrne strediská v mojom rodisku - porovnanie so slovenskými. Moja obec/mesto v minulosti a dnes, cintorín, kostol, múzeum, galéria a pod. v mojej obci/meste v minulosti a dnes, námestie, radnica.
Rodinná história	Zvyky a obyčaje (fašiangy, Veľká noc, Vianoce, meniny), folklór (spevy a tance). Moja rodina v minulosti a dnes. Zachované predmety (fotografie, rodné listy, školské vysvedčenia, výšivky a pod.).

Rozvíjanie kompetencií v oblasti slovenského jazyka a literatúry

Komunikačná spôsobilosť

Rozvíjanie komunikačných schopností a návykov na získanie základných jazykových kompetencií, t. j. schopnosti primerane reagovať v rozličných komunikačných situáciách.

Rozoznanie rozdielov medzi hovorovým a spisovným jazykom.

Zvládnutie základných pravidiel medziľudskej komunikácie v slovenskom kultúrnom prostredí a nadobudnutie pozitívnych vzťahov k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie.

Literatúra zobrazujúca históriu a súčasnosť Slovenska:

Pavol Dobšinský: Prostonárodné slovenské povesti

Jazyková spôsobilosť

Pravopis

Pravopis prísloviak.

Privlastňovacie a ukazovacie zámená.

Neohybné slovné druhy.

Gramatika

Používanie prísloviak, privlastňovacích a ukazovacích zámen.

Používanie predložiek v spojení s podstatným menom.

Používanie spojok.

Čitateľská a literárna spôsobilosť

Oboznámenie sa s umeleckými dielami slovenských básnikov a prozaikov.

Z prečítaného alebo počutého textu mať vlastný umelecký zážitok, rozvíjanie svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcim z umeleckých textov a rozvíjanie svojho emocionálneho a estetického cítenia a vnímania.

Počúvanie	Ústny prejav	Čítanie a literatúra	Písomný prejav
Počúvanie prednesu poézie a prózy na témy: kalendár, ročné obdobia, rodina, obec, mesto.	Prednes básne a umeleckej prózy.	Čítanie básne a umeleckej prózy.	Zapísanie hlavnej myšlienky básne a umeleckej prózy.
Počúvanie, prednes umeleckej prózy.		Čítanie a interpretácia vybraných ukážok zo slovenskej historickej prózy.	Zapísanie osnovy básne a umeleckej prózy.
Počúvanie nahrávky úryvku na tému : kalendár, ročné obdobia, rodina, obec, mesto.	Rozprávanie o svojej rodine - o tom, ako sa menia zvyky ľudí.		Opis svojej rodnej zeme.
	Rozprávanie o rodinnej histórii.		Striedanie ročných období v opise mesta.
	Reprodukcia príbehov.		Napísanie príbehu o tom, ako sa mení krajina.

Literatúra zobrazujúca ukážky zo slovenskej poézie a prózy:

Ján Smrek: Pieseň o domove

Milan Rúfus: Modlitbičky

Miroslav Válek: Do Tramtárie

Jozef Horák: Sitniansky vartár

Literatúra zobrazujúca históriu a súčasnosť Slovenska:

Ľudo Zúbek: Jar Adely Ostrolúckej

Rozvíjanie kompetencií v oblasti kultúrneho dedičstva

Rodinná
história

Slovensko
v časoch
minulých

Fyzický čas

FYZICKÝ ČAS	RODINNÁ HISTÓRIA	SLOVENSKO V ČASOCH MINULÝCH
<p>Porovnanie časových rozdielov v rodisku a v súčasnom bydlisku: hodiny, deň/noc, kalendár, časti dňa, dni v týždni, mesiace, ročné obdobia.</p> <p>Sviatky a školské prázdniny v SR a v rodisku – porovnanie.</p> <p>Opísanie zvykov a obyčajov (fašiangy, Veľká noc, Vianoce, meniny), folklór (spevy a tance).</p>	<p>Moja rodina v minulosti a dnes – rozprávanie príbehu.</p> <p>Zachované predmety rodiny (fotografie, rodné listy, školské vysvedčenia, výšivky a pod.) – rozprávanie o nich.</p>	<p>Slovenské mestá ako kultúrne, hospodárske a politické sídla v minulosti (podľa výberu opis mesta).</p> <p>Hrady, zámky, kaštiele na území Slovenska (opísanie podľa výberu).</p> <p>Porozprávanie o vybranom meste ako historickom a kultúrnom stredisku v rodisku žiaka.</p>
	<p>Rozprávanie o svojej rodine – o tom, ako sa menia zvyky ľudí.</p>	<p>Napísanie príbehu o tom, ako sa mení krajina.</p>

	Vytvorenie rodostromu podľa fotografií svojej rodiny.	Moja obec/mesto v minulosti a dnes, cintorín, kostol, múzeum, galéria a pod. v mojej obci/meste v minulosti a dnes, námestie, radnica.
--	---	--

Tematický celok 5 : Kultúra a spoločnosť

TÉMA	NAVRHNUTÝ OBSAH NA VÝBER
Kultúrne a civilizačné charakteristiky Slovenska v minulosti a súčasnosti	Slovensko ako európska krajina. Historické dedičstvo Slovenska. Charakteristiky, rozvoj a pretrvávajúce kultúry slovenského národa (jazyk, spôsob života, náboženstvo, umenie, rozvoj a pestovanie kultúrnej identity). Etnická, kultúrna a náboženská rôznorodosť obyvateľstva Slovenska v minulosti a v súčasnosti. Život v multikultúrnom prostredí (porovnanie SR a moje rodisko). Zvyky, tradície a remeslá na Slovensku a porovnanie s krajinou pôvodu žiakov.
Slovenská republika v súčasnosti	Právny štát, ľudské práva a povinnosti , čo znamená byť občanom v SR. Vznik a rozvoj Slovenskej republiky. Národná rada SR, vláda a prezident SR. Štátne symboly Slovenskej republiky (vlajka, pečať, znak a hymna), ich spoznávanie. Kultúrne prejavy a všeobecne uznávané hodnoty v krajine pôvodu (opis, kresba, a pod.).

Rozvíjanie kompetencií v oblasti slovenského jazyka a literatúry

Komunikačná spôsobilosť

Zvládnutie základných pravidiel medziľudskej komunikácie v slovenskom kultúrnom prostredí a nadobudnutie pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie.

Prostredníctvom porovnávania slovenských reálií zobrazených v literárnych dielach s reáliami materskej krajiny hľadanie a analyzovanie spoločných i rozdielnych znakov života i kultúrnych tradícií.

Čitateľská a literárna spôsobilosť

Z prečítaného alebo počutého textu vyjadrenie vlastného umeleckého zážitku, rozvíjanie svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcim z umeleckých textov a rozvíjanie svojho emocionálneho a estetického cítenia a vnímania.

Jazyková spôsobilosť

Pravopis

Stavba jednoduchej vety.

Pravopis písania čiarok vo vete.

Pravopis čiarky v jednoduchom súvetí.

Gramatika

Tvorba jednoduchej vety, tvorba súvetia.

Používanie čiarky vo viacnásobnom vetnom člene.

Používanie čiarky v jednoduchom súvetí.

Počúvanie	Ústny prejav	Čítanie a literatúra	Písomný prejav
Počúvanie rozhlasových hier.	Zahranie krátkej scény.	Čítanie dramatických diel.	
Pozeranie filmov s tradičnými slovenskými zvykmi.	Rozprávanie o zvykoch a tradíciách na Slovensku	Čítanie poézie, prózy, drámy, ich rozlíšenie podľa významných	Napísanie krátkej scény.

	a v krajine, odkiaľ pochádzam.	znakov.	
		Čítanie textov (internet, masmédiá s danou tematikou).	Opis zvykov, ako sa oslavujú Vianoce, Nový rok alebo podobné sviatky v krajine pôvodu.
Počúvanie príbehov z histórie - o živote na hradoch Slovenska.	Prerozprávanie povesti o vybranom hrade.	Poznanie a odlišenie hovorových a spisovných textov v povestiach alebo zo života v minulosti.	Napísanie eseje o kultúre mladých ľudí - spôsob obliekania, počúvania hudby a pod.
Počúvanie nahrávok povestí.			
			Napísanie zápisu o návšteve kultúrnej pamiatky.

Literárne ukážky zamerané na kultúru, pamiatky a krajinu Slovenska:

Pavol Dobšínský: Prostonárodné slovenské povesti

Mikuláš Kováč: Paneláci - dobrí vtáci

Literárne ukážky zamerané na dramatickú tvorbu:

Peter Glocko: Popolvár najväčší na svete

Peter Glocko: Ružová Anička

Ján Uličiansky: Úplne malá balada

Jozef Gregor-Tajovský: Ženský zákon

Rozvíjanie kompetencií v oblasti kultúrneho dedičstva

Kultúra

Spoločnosť

KULTÚRA	SPOLOČNOSŤ
Počúvanie rozhlasových hier.	Právny štát, ľudské práva a povinnosti , čo znamená byť občanom v SR – rozhovor.
Pozeranie filmov s tradičnými slovenskými zvykmi.	Opísanie spoločenského zriadenia v Slovenskej republike (NR SR, prezident, vláda).
	Vymenovanie štátnych symbolov Slovenskej republiky (vlajka, pečať, znak a hymna), ich spoznávanie.
Počúvanie príbehov z histórie - o živote na hradoch Slovenska.	
Počúvanie nahrávok povestí.	
Zahranie krátkej scény.	
Rozprávanie o zvykoch a tradíciách na Slovensku a v krajine, odkiaľ pochádzam.	
Čítanie dramatických diel.	
Čítanie poézie, prózy, drámy, ich rozlíšenie podľa významných znakov.	
Čítanie textov (internet, masmédiá s danou tematikou).	
Poznanie a odlíšenie hovorových a spisovných textov v povestiach alebo zo života v minulosti.	
Napísanie krátkej scény.	
Opis zvykov, ako sa oslavujú Vianoce, Nový rok alebo podobné sviatky v krajine pôvodu.	
Napísať eseje o kultúre mladých ľudí - spôsob obliekania, počúvania hudby a pod.	
Napísať zápis o návšteve kultúrnej pamiatky.	

Tematický celok 6 : Jeden svet pre všetkých - globalizácia

TÉMA	NAVRHNUTÝ OBSAH NA VÝBER
Jeden svet pre všetkých - globalizácia	Slovenská republika v procese európskej integrácie a globalizácie.
	Život ľudí na celej Zemi sa čoraz viac prepája a ovplyvňuje.
	Medzinárodné organizácie a inštitúcie, ich vplyv na život jedinca a celú slovenskú spoločnosť a na spoločnosť môjho rodiska (napr.: podobne sa obliekame, jeme pizzu, pijeme Coca Colu, počúvame tú istú hudbu, pozeráme tie isté filmy ...).
	Život v globálnej spoločnosti má aj spoločné problémy (ochrana životného prostredia, vojny, hlad, nedostatok pitnej vody...).
	Spolupráca v riešení globálnych problémov (protivojnové hnutia, ekologické aktivity...).
	Globálna závislosť súčasného sveta (napr.: otepľovanie, hurikány, následky Černobyľu, finančná kríza...).
	Budúcnosť sveta - zabezpečenie prírodných, ekologických a politických predpokladov pre mier a spoluprácu medzi krajinami, snaha o trvalo udržateľný rozvoj.
	Slovenská republika v medzinárodných organizáciách: Európska únia, Organizácia spojených národov, NATO, UNESCO a pod.

Rozvíjanie kompetencií v oblasti slovenského jazyka a literatúry

Komunikačná spôsobilosť

Dorozumievanie sa v bežných životných situáciách.

Čitateľská a literárna spôsobilosť

Z prečítaného alebo počutého textu mať vlastný umelecký zážitok, rozvíjanie pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcim z umeleckých textov a rozvíjanie emocionálneho a estetického čítania a vnímania.

Jazyková spôsobilosť

Pravopis

Stavba súvetia.

Pravopis písania čiarok v súvetiach.

Gramatika

Tvorba súvetia.

Správne používanie spojok a čiarok v súvetiach.

Počúvanie	Ústny prejav	Čítanie a literatúra	Písomný prejav
Počúvanie nahrávky zo života slovenskej mládeže.	Rozprávanie príbehov, vyjadrovanie svojich pocitov, postojov, názorov na problematiku krajín tretieho sveta.	Čítanie literárnych umeleckých článkov.	Písomné vyjadrenie svojho názoru, argumentovanie.
Počúvanie nahrávky umeleckého literárneho textu.	Porozprávanie o zaujímavostiach v rôznych kultúrach na základe prečítaného alebo zažitého.	Čítanie odbornej literatúry.	Vyjadrenie svojich pocitov a nálad prostredníctvom príbehu o zaujímavostiach vlastnej kultúry.
Počúvanie nahrávky na tému: Prírodné krásy Európy, zopakovanie alebo porozprávanie hlavných myšlienok témy.	Porozprávanie o tom, ako je moja rodina previazaná s rodiskom.	Rozvíjanie čitateľských zručností, selektívne, kritické, tvorivé čítanie.	Napísanie príbehu s témou globalizácia - napr. cestovanie, telefonovanie, rozprávanie sa prostredníctvom internetu, mailovanie.
Počúvanie nahrávky na tému: Slovensko - súčasť Európskej únie.	Rozprávanie o životnom prostredí, argumentácia.	Čítanie kritických článkov.	Písomná argumentácia.
	Rozprávanie o zaujímavých miestach Európy, Slovenska alebo svojej vlasti.	Čítanie článkov z internetu a vyjadrenie ich hlavnej myšlienky.	Vyjadrenie svojich pocitov a nálad. Čo sa mi páči, čo sa mi nepáči, ako by som chránil oblasti, ktoré sa mi páčia.
	Rozprávanie na	Čítanie o krajinách	Ekologické

	tému: Slovensko – stred Európy.	tretieho sveta – formy pomoci.	ohrozenia v minulosti a v súčasnosti.
--	------------------------------------	-----------------------------------	---

<p>Literárne ukážky:</p> <p>Jozef Gregor Tajovský: Horký chlieb</p> <p>Pavol Dobšinský: Prostonárodné slovenské povesti</p> <p>Pavol Dobšinský: Prostonárodné obyčaje, zvyky a povery (<u>Život občanský, Život obchodný a svetový</u>)</p> <p>Miroslav Válek: Do Tramtárie</p> <p>Boris Filan: Tam, tam, tri</p> <p>Časopis GEO</p>

Rozvíjanie kompetencií v oblasti kultúrneho dedičstva

SR v EÚ,
v medzinárodných
organizáciách

Prepojenie medzi
lokálnymi,
národnými
a globálnymi
problémami

Kultúrna
výmena
a prepojenie
rôznych kultúr
sveta

SR V EURÓPSKEJ ÚNII, V MEDZINÁRODNÝCH ORGANIZÁCIÁCH	PREPOJENIE MEDZI LOKÁLNYMI, NÁRODNÝMI A GLOBÁLNYMI PROBLÉMAMI	KULTÚRNA VÝMENA A PREPOJENIE RÔZNYCH KULTÚR SVETA
Opis Ako je moja rodina previazaná s rodiskom.	Vymenovanie lokálnych problémov v mieste bydliska, ktoré majú globálny význam (ekologické).	Vymenovanie možností kultúrnej spolupráce SR s krajinami, odkiaľ pochádzajú žiaci (v oblasti divadelníctva, literatúry, múzeí, hudby, výtvarného umenia).
Vymenovanie organizácií	Oboznámenie sa a práca	Pochopenie významu

<p>medzinárodnej spolupráce, v ktorých je SR členom alebo s nimi spolupracuje.</p>	<p>s novými médiami / internet/ televízia v komunikácii s krajinou pôvodu.</p>	<p>a porovnanie koncertov klasickej hudby a rokovej hudby ako príklad spájania rôznych krajín.</p> <p>Hudba ako medzinárodný jazyk.</p> <p>Pochopenie významu vizuálneho umenia, jeho nadnárodného charakteru – možnosť dorozumievania sa bez slov.</p>
--	--	---

Metódy a formy vyučovania

Obsah slovenského jazyka a literatúry

Žiaci počas strednej úrovne kurzu majú nadobudnúť také schopnosti a zručnosti, aby sa dokázali orientovať v akejkolvek komunikačnej situácii, vedeli sa vhodne vyjadrovať a dokázali svoje poznatky uplatňovať v praktickom živote. Schopnosti, ktoré žiaci získajú, sú potrebné nielen pre kvalitné jazykové vzdelávanie, ale sú dôležité aj pre úspešné osvojovanie si poznatkov v ďalších oblastiach vzdelávania.

Vzdelávacím obsahom štúdia sa rozvíjajú tieto spôsobilosti:

1. **Komunikačná spôsobilosť**
2. **Čitateľská a literárna spôsobilosť**
3. **Jazyková spôsobilosť**

Komunikačná spôsobilosť sú schopnosti, vedomosti, zručnosti, potrebné k osvojovaniu si spisovnej podoby slovenského jazyka. Výučbou žiaci nadobúdajú kompetencie ako predpoklad pre jasné, presné a zrozumiteľné vyjadrovanie. Žiaci dokážu porovnávať javy, ich vzájomné podobnosti a odlišnosti, vedia ich triediť podľa určitých hľadísk a dospieť k ich zovšeobecneniu. Vhodnou motiváciou dokážu získavať informácie, poznávať ich a porovnávať.

Čitateľská a literárna spôsobilosť sú čitateľské zručnosti, t.j. prostredníctvom literárnych ukážok sa zoznamujú s literárnymi druhmi, literárnymi žánrami, kompozíciou literárnych diel, štylistikou literárneho textu, získavajú informácie o autoroch, ich živote a ďalších dielach. Počas literárneho vzdelávania žiaci poznávajú prostriedky čítania, základné literárne druhy a žánre, učia sa vnímať ich špecifické znaky, chápať autorove umelecké zámery a formulovať vlastné názory o prečítanom diele. Postupne nadobúdajú čitateľské zručnosti, schopnosti reprodukovať prečítaný literárny text a samostatne tvoriť nový umelecký text. Nadobúdajú poznatky, ktoré pozitívne ovplyvňujú ich postoje, životnú hodnotovú orientáciu, empatiu, prosociálne správanie, duchovne ich obohacujú, čím získavajú etické kompetencie a intelektuálne zručnosti, ktoré z nich robia vzdelaných čitateľov, nachádzajúcich v literatúre zábavu, poučenie a nadobúdajúcich schopnosť vedieť sa v nej orientovať a intelektuálne a duchovne vzdelávať.

Jazyková spôsobilosť je schopnosť vnímať a chápať rozličné jazykové informácie, čítať s porozumením, kultivovane písať, rozprávať a na základe prečítaného alebo počutého

textu samostatne sa rozhodovať, žiaci nadobúdajú kompetencie text analyzovať a kriticky hodnotiť.

Počúvanie a ústny prejav

Od začiatku kurzu sú žiaci v kontakte so slovenským jazykom. K rozvoju ich schopnosti porozumieť ústnemu prejavu najviac prispieje učiteľ, ktorý rozpráva prirodzene, jasne, zrozumiteľne, primeranou rýchlosťou po slovensky.

Pretože žiaci v tejto fáze nemajú oporu vo vizuálnej podobe slov, je potrebné venovať dostatočný čas tzv. „tichému učeniu“.

V tejto fáze žiaci počúvajú a snažia sa porozumieť inštrukciám po slovensky. Takéto „aktívne počúvanie“ udržiava ich záujem a je ideálnym spôsobom na získanie schopnosti porozumieť inštrukciám v slovenskom jazyku.

Magnetofónové nahrávky a CD nosiče umožňujú počúvať rôzne hlasové zafarbenia v monológu i dialógu. Žiaci by mali mať možnosť vypočuť si nahrávku viackrát. Gradovaný nácvik počúvania možno dosiahnuť výberom materiálu podľa náročnosti alebo úpravou viac či menej náročných textov.

Hodiny slovenského jazyka umožňujú žiakom rozvíjať sluchové zručnosti, t.j. žiaci majú možnosť porozumieť inštrukcii v slovenskom jazyku a najmä zachytiť zmysel inštrukcie v slovenskom jazyku.

Nácvik ústneho prejavu sa realizuje:

- cvičením vyjadriť vlastné myšlienky
- učením a precvičovaním pýtať sa a odpovedať na otázky
- nadobúdaním sebaistoty v rozprávaní
- rozvíjaním schopnosti vyjadrovať sa presne a plynule.

Na žiakov treba klásť primerané nároky a stanoviť si primerané ciele. Aktivity by mali byť natoľko jednoznačné, aby žiaci boli schopní pochopiť, čo sa od nich očakáva.

Nácvik ústneho prejavu je podporovaný vizuálnymi pomôckami, ako napr.: obrázkami, kartičkami, fotografiami, predmetmi. Hneď od začiatku si žiaci zvykajú na prácu vo dvojiciach a malých skupinách pre maximálne využitie času na vyučovacích hodinách.

Na počúvanie nahrávky je vhodné pripraviť žiakov pomocou niektorých cvičení pred vlastným počúvaním, a to napr.:

- opisom obrazového materiálu
- zisťovaním významu kľúčových slov
- poskytnutím ďalšej informácie
- usporiadaním informácií.

Na konci počúvania nie je vhodné klásť veľa otázok, aby sa z cvičenia na počúvanie nestalo pamäťové cvičenie. Vhodné je spojiť aktivitu počúvania s pohybovou aktivitou, a to napr.:

- vykonávaním inštrukcií
- gestikuláciou, napr. pri veršoch, piesňach, príbehoch
- kreslením obrázkov

- označením rubriky
- dopĺňovaním
- usporadúvaním textu alebo obrázkov počas počúvania.

Cvičenia po vypočutí textu umožňujú žiakom reagovať emocionálne alebo imaginatívne na vypočutý text. Tieto cvičenia môžu obsahovať:

- navrhnutie názvu – titulku pre text
- opis hovoriaceho (osoby, zamestnania, veku)
- realizáciu dialógu
- vytvorenie nových verzií dialógu.

Počas prvých hodín kurzu žiaci majú komunikovať v slovenskom jazyku do značnej miery prostredníctvom ustálených fráz a konverzačných zvrátov, ktoré sa naučia po učiteľovi opakovať. Umožní sa im, aby si vypočuli slová a slovné spojenia veľakrát predtým, ako ich budú sami používať. Pre rozvoj ústneho prejavu je nutný predchádzajúci nácvik schopnosti porozumieť. Počas ďalších hodín žiaci majú mať schopnosť hovoriť, rozšíriť a prehĺbiť ústny prejav natoľko, že sa im umožní komunikovať nezávislejšie a tvorivejšie.

Žiaci majú v obmedzenej miere vedieť:

- uviesť a zistiť osobné údaje, diskutovať o záujmoch
- sa spýtať na známe aktivity, na dennú činnosť, na predmet záujmov
- opísať známe aktivity, dennú činnosť a predmet svojich záujmov vo svojom živote (narodeniny, prázdniny atď.).

Žiaci sa majú tiež naučiť používať slová, slovné spojenia a zvraty každodenných situácií, ako napríklad nákupy, časové údaje, údajové orientácie (ako sa dostať na určité miesto). Do konca štúdia majú mať schopnosť konverzovať o bežných témach svojho života (denný program, rodina, škola, priatelia, voľný čas, záujmy). Vo voľnej konverzácii môžu robiť viac chýb v používaní slovnej zásoby aj vo výslovnosti, ak vo všeobecnosti dokážu jasne vyjadriť význam.

Na konci kurzu majú žiaci vedieť používať slovenský jazyk v bežných neformálnych situáciách tak, že sa budú vyjadrovať plynule a s istotou. Majú vedieť použiť základné gramatické štylistické štruktúry slovnej zásoby. V abstraktne zameranej alebo priveľmi formálnej diskusii môžu žiaci prejavovať značné váhanie a dopúšťať sa viacerých nepresností. Prostredníctvom opisného vysvetlenia významu slova by však mali vedieť zrozumiteľne vyjadriť svoje myšlienky.

V kolektíve možno používať tieto cvičenia:

- rozhovor o každodenných situáciách
- recitovanie básní, rozprávanie príbehov, spievanie piesní
- zapájanie sa do riadených dialógov
- účasť v situačnej hre (role play)
- konverzačné výmeny žiak – učiteľ, žiak – žiak
- účasť v komunikačných hrách
- hranie v scénkach a skečoch
- opis obrázkov, tvorba príbehov podľa obrázkov.

Učiteľ by mal akceptovať pozitívnu úlohu žiackej fantázie a imaginatívnosti ako dôležitého stimulu pre používanie skutočného jazyka v kolektíve. Vo svojej diskusii a neriadennom dialógu by mal byť učiteľ tolerantný k chybám, ktoré nenarúšajú zrozumiteľnosť textu.

Písomný prejav

Počas prvých vyučovacích hodín kurzu by mal učiteľ využívať veľmi jednoduché úlohy (opisovanie, popisovanie, písanie jednoduchých viet). V ďalších vyučovacích hodinách majú byť žiaci vedení k produkcii súvislých textov (nielen izolovaných viet) a zlepšovaniu schopnosti vyjadriť svoje myšlienky v samostatnom súvislom písomnom prejave. Do konca kurzu majú žiaci vedieť napísať jednoduché rozprávanie, jednoduchý opis, stručnú argumentáciu. Majú preukázať i schopnosť primerane použiť základnú slovnú zásobu a rôzne jazykové štruktúry.

Písomné úlohy sú úplne voľné. Tento typ písomných úloh má svoje miesto vo vyučovaní presného a plynulého písomného prejavu. Na začiatku vyučovania je potrebné písať jednoduché písomné úlohy, napr. tvoriť jednoduché vety sprevádzajúce obrázky v pracovnom zošite, kresby alebo koláže žiakov na výstavke. Učiteľ by mal hneď od začiatku umožniť žiakom prejavovať tvorivosť v individuálnej i skupinovej práci.

Dôležité je tiež poskytnúť žiakom možnosť pracovať ich vlastným tempom. Tvorivé písanie zvyčajne nadväzuje na predchádzajúce ústne aktivity. Témy na písomné úlohy z literatúry sú zvyčajne tie isté ako témy pre ústny prejav: opis osoby podľa ukážky z umeleckého diela, opis rodiska, opis Slovenska na základe ukážky z odbornej alebo publicistickej literatúry, rozprávanie o svojich záujmoch, rozprávanie o rodine, o svojom novom prostredí pobytu atď. Neskôr sa ťažisko presunie na zložitejšie typy textov, na vlastnú tvorbu, ako sú príbehy, krátke opisy a pod. Na konci štúdia žiaci majú mať schopnosť pochopiť jednoduchý a jasný rečový prejav o známej téme, čiže majú:

- rozumieť hovoriacemu v miestnosti a hlasu z magnetofónovej nahrávky za predpokladu, že prejav je jasný a reprodukcia kvalitná
- prijať slovenský jazyk ako základný jazyk bežnej komunikácie
- naučiť sa zachytiť jazykový prejav ako celok, bez nutnosti pochopiť každé slovo.

Pred vlastným písomným prejavom sú vhodné napríklad tieto cvičenia na zdokonaľovanie jazyka a pre formuláciu myšlienok:

- diskusia v triede
- cvičenia so slovnou zásobou
- obrázkové pomôcky
- paralelné čítanie textu.

Na precvičovanie a utvrdzovanie písania sa používajú tieto techniky písania:

- priame odpisovanie
- prepisovanie pomiešaných viet do súvislého textu
- doplnovacie cvičenia, napr. vyplnenie formulára alebo dotazníka

- dokončovanie viet obsahujúcich osobnú informáciu (Páči sa mi...)
- dokončenie textu s použitím obrázkov, grafov obsahujúcich informáciu.

K voľným písomným prácam zaradíme:

- list priateľom
- verše (básne)
- príbehy
- projekty, plagáty, nástenné noviny, časopisy.

Čítanie a literatúra

Na začiatku kurzu je potrebné žiakov oboznámiť s rôznymi stratégiami čítania. Schopnosť pochopiť text sa stáva efektívnejšou pri tichom čítaní, pretože žiaci majú možnosť čítať vlastným tempom. Texty sú dôležitým prostriedkom prezentácie novej slovnnej zásoby v kontexte. Na vytvorenie efektívnej schopnosti čítať sa žiaci musia naučiť, že nie je nevyhnutné porozumieť každému slovu v texte, pretože kladenie veľkého dôrazu na slovnú zásobu rozptyľuje pozornosť a znižuje radosť z čítania.

Naučiť sa dobre čítať, znamená mať z čítania aj potešenie, a preto treba vyberať primerane zaujímavé texty, ako sú rýmovačky, komiksy, vtipy, pohľadnice, krátke listy, životopisy slovenských spisovateľov, ale aj hviezd populárnej hudby, inzeráty, televízne a rozhlasové programy.

Na čítanie sa žiaci môžu pripravovať napríklad týmito aktivitami:

- majú vyjadriť predpoklad, o čom bude text založený na obrázkoch, fotografiách, na úprave alebo na titulku
- podľa kľúčových slov sa žiaci snažia uhádnuť význam
- žiaci usporadúvajú rozhádzané vety, ktoré obsahujú hlavné myšlienky textu.

Na nácvik čítania môže učiteľ použiť nasledujúce typy cvičení:

- vyplnenie tabuľky použijúc informáciu z textov
- označenie rubriky v cvičení
- otázky s krátkou odpoveďou na kontrolu porozumenia textu
- nákres diagramu na základe textu
- vykonanie inštrukcií (napr. „ako urobiť...“)
- usporiadanie viet v rozhádzanom texte.

Aktivity po realizácii čítania umožnia žiakom reagovať emocionálne a imaginatívne na podnety z textu, napr.:

- ilustrovať príbeh
- napísať odpoveď na list
- vyjadriť svoje pocity a názory na obsah.

Výber materiálov na čítanie sa má realizovať s ohľadom na vek a schopnosti žiakov. Texty majú byť odstupňované podľa náročnosti. Žiaci by mali nacvičovať rôzne stratégie čítania, napr. intenzívne čítanie, skimming, scanning, pre získanie špecifickej

informácie. Text na čítanie môže byť sprevádzaný rôznymi sprievodnými úlohami, ktoré je potrebné upraviť primerane náročnosti textu, napr.:

- úlohy na rozvoj intenzívneho čítania sú vhodné, keď žiaci ovládajú celú slovnú zásobu textu
- úlohy na rozvoj skimmingu sú primerané, ak žiaci rozumejú zmyslu textu
- úlohy pre scanning sú obzvlášť vhodné, ak texty obsahujú veľa neznámych slov a štruktúr.

Od začiatku programu žiaci majú byť vedení k nácviku čítania zisťujúceho hlavnú myšlienku (skimming), k nácviku čítania zisťujúceho špecifickú informáciu (scanning) a majú byť vedení aj k intenzívnemu podrobnému čítaniu.

Dejepisný obsah

Integrovaný obsah Kurikula DC umožňuje prezentovať slovenské dejiny iným spôsobom ako na vyučovaní dejepisu. K slovenským dejinám sa neprístupuje chronologicky, ale kultúrne, hospodárske, sociálne a politické dejiny sa prispôbujú témam vyučovania slovenského jazyka.

Rozsah a hĺbka spracovania historických obsahov závisí od úrovne vedomostí slovenského jazyka a vedomostí, ktoré žiaci získali na hodinách dejepisu, ako aj od zložitosti obsahov slovenského jazyka a literatúry. Obsah slovenskej histórie je rozložený na základné pojmy, vedomosti a zručnosti, ktoré žiaci majú získať. Cieľom je rozvíjanie jazykovej a kultúrnej kompetencie.

Tematický prístup v realizácii obsahov zo slovenských dejín umožňuje ľahšiu integráciu s obsahmi slovenského jazyka, literatúry, kultúry, geografie a učiteľom umožňuje používanie súčasných moderných metód práce. Obsah v rámci tém je prispôbený tak, aby odzrkadľoval tok historického rozvoja. Žiaci majú možnosť informácie prijímať, ale súčasne aj rozhodovať o témach, čím sa uľahčuje získavanie základných vedomostí a zručností.

Niektoré témy sú charakteristické tým, že sa snažia obsiahnuť tie historické procesy a javy zo slovenskej histórie, ktoré sú podstatné pre rozvoj slovenského štátu, národa a jeho kultúry.

Osobitne treba venovať pozornosť obsahom, ktoré sú blízke žiakom a nenachádzajú sa vo všetkých učebniciach, ako napr. obsahy z regionálnej histórie, state o postavení žien v minulosti, národnostné menšiny, migranti a pod. V procese získavania kultúrnych, sociálnych, náboženských a etnických rôznorodostí z minulosti a súčasnosti si žiaci budú rozvíjať toleranciu, multikulturalizmus a rešpektovanie práva na rozdielnosti.

Prezentované obsahy zo slovenskej histórie majú, okrem získania základnej historickej terminológie, žiakom umožniť ďalší rozvoj rôznorodých spôsobilostí, ako sú napr.:

postaviť otázku, riešenie problémov, kritické myslenie, samostatné usudzovanie, rozvoj komunikačných zručností, kreativita, vytváranie vlastných úsudkov, rozvoj intelektuálnej zvedavosti. Či historické obsahy uspokojia všetky uvedené požiadavky modernej výučby, závisí predovšetkým od učiteľa. Jeho dôsledná príprava na vyučovanie je nevyhnutná. Jedine vtedy je možné očakávať, že sa budú rozvíjať zručnosti žiaka, ktoré sú viazané na analýzu historických prameňov a ich interpretáciu – zručnosť samostatne vyhľadávať pramene (texty, vedecké a literárne diela, obrazy, karikatúry, noviny, filmy, web stránky na internete), selektovať ich a analyzovať.

Jednou z prvoradých úloh učiteľa je podnecovať samostatnú prácu žiakov a súčasne dobre plánovanou prácou uskutočniť ciele a úlohy výučby, ktoré sú: získavanie základných pojmov, orientácia v čase a priestore, postrehnutie príčiny a následku historického javu, pochopenie previazanosti historických procesov a rozvíjanie historického myslenia.

Obsah občianskej náuky

Vybrané témy občianskej náuky sú zabudované do oblasti slovenského jazyka a literatúry, ako aj oblasti kultúrneho dedičstva, kde majú slúžiť ako obsahový podklad pre vyučovanie jazyka a na rozvíjanie kľúčových kompetencií (komunikačných, jazykových a kultúrnych spôsobilostí) žiakov kurzu v rôznorodých formálnych alebo neformálnych situáciách.

Žiaci sa v kurze oboznamujú so Slovenskou republikou, ktorá im a ich rodičom dočasne alebo natrvalo poskytla domov, s jej spoločenským zriadením, so štátnymi symbolmi, spoznávajú ľudské práva a slobody, ako aj práva a povinnosti občanov Slovenskej republiky. Sú to témy náročné, preto učiteľ volí také prístupné metódy a formy práce, ktoré pomôžu žiakom osvojiť si uvedený obsah. Napr. pri osvojovaní problematiky ľudských práv si žiaci pomocou hier a zážitkového učenia vytvoria základné asociácie o ľudských právach. Pri oboznamovaní sa žiakov so štátnym zriadením Slovenskej republiky môže učiteľ kooperatívnym vyučovaním dosiahnuť u žiakov väčší efekt. Učiteľ poverí malé pracovné skupinky žiakov, aby vytvorili projekt, na ktorom budú pracovať spoločne a použijú im dostupné rôzne prostriedky na vyjadrenie – napr. písomné práce (opis, reportáž, novinový článok), výtvarné práce (kresby, fotografie, plagáty). Po vypracovaní tento projekt predstavia svojim spolužiakom. Takéto vyučovanie je vhodné pre žiakov tohto kurzu z toho dôvodu, že sa žiaci do práce zapájajú na základe svojich individuálnych schopností (od získavania materiálov, informácií cez ich spracovanie a prezentácie) a osvojujú si aj schopnosti tímovej práce.

Veľkou pomocou pre žiakov je osvojenie si schopnosti získavať a spracúvať informácie o Slovenskej republike prostredníctvom webových stránok. V odporúčanej literatúre pre žiakov sú uvedené webové stránky, s ktorými žiaci môžu pracovať.

Okrem klasickej organizačnej formy vyučovacej hodiny je možné využiť aj vychádzku, exkurziu a besedu. Ich spoločnou charakteristikou je, že spájajú teóriu s praxou, školu so životom.

Geografický obsah

Geografický obsah môže podporiť zdokonaľovanie jazykovej kompetencie metódami vyučovania, ktorými je prezentovaný a zároveň rozvíja kultúrnu kompetenciu. Žiakov je možné zaujať rôznymi aktivitami – čítaním časopisov, kníh o Slovensku, o prírodných krásach alebo kultúrnych pamiatkach. Okrem čítania, reprodukovania je možné tvoriť aj rôzne materiály a formou hier mať stále možnosť čítať, počúvať, komunikovať, písať. Zároveň sa prostredníctvom geografického obsahu rozvíja u žiakov kultúrna kompetencia.

Získavanie informácií je zručnosťou, ktorú si precvičia pri vyhľadávaní na webových stránkach na internete. Veľmi vhodné je kombinovať a prepojiť geografické obsahy s dejepisom, výtvarnou výchovou alebo iným umením.

Pre mnohých žiakov je možno ťažké sa zmieriť s tým, že museli odísť zo svojej krajiny. Je preto potrebné zaujať ich aktívnou činnosťou a ukázať im, ako je potrebné dokonale sa naučiť slovenský jazyk, aby sa mohli uplatniť v živote.

Geografický obsah so svojimi grafickými vyjadreniami, ako sú tematické mapy, schémy, diagramy, grafy je vhodným nástrojom na získavanie čitateľskej gramotnosti v čítaní nesúvislých textov.

Byť spokojný a šťastný je možné na rôznych miestach na zemi – je potrebné len sa vedieť v danom priestore uplatniť, mať svoj cieľ, byť aktívny v živote, vedieť sa tešiť z prostredia a z krás, ktoré mu prostredie ponúka.

Geografický obsah žiakov baví, ak sú správne zvolené metódy, ktoré motivujú žiakov. Ak žiaci budú motivovaní získavať veľa informácií o zaujímavých miestach, budú nútení sa pýtať, rozprávať, čítať, informovať sa. Vhodnou organizačnou formou vyučovania sú aj vychádzky alebo exkurzie, kde žiaci priamo na miestevidia krajinu a začnú automaticky porovnávať videné s tým, čo majú zažitú z domova. Uvažovaním nad tým, čo sa mi páči, čo nie, čo je krajšie, čo by som sem chcel preniesť z domu, sa rozvíja u žiakov nielen jazyková kompetencia, ale aj schopnosť porovnávať, hodnotiť, a pod. Je potrebné zapojiť u nich všetky zmysly do aktívnej činnosti.

Metódy a formy vyučovania:

- turistická vychádzka – pozorovanie prírody, práca s mapou

- hra: vypracovanie geografickej charakteristiky Slovenskej republiky: poloha, hlavné mesto, povrch, rieky, veľké mestá, kultúrne pamiatky, prírodné krásy, nakreslenie mapy
- ukážka z časopisu alebo knihy, ktorá sa týka zaujímavosti Slovenska -napríklad opis mesta alebo Tatier, príklad: Štefan Moravčík: Povesti o slovenských hradoch: *Živé dejiny a spiaci rytieri*
- geografický kvíz, tajnička – tvorba synonym
- kuchyňa – príprava typického jedla z krajiny, odkiaľ pochádzam – napísanie receptu
- kaleidoskop – vynálezy, legendy, zaujímavosti – napr. zistenie a zostavenie zaujímavých miest o Slovensku: Naj na Slovensku
- rozprávka príbeh, povesť – viažuci sa k určitému miestu na Slovensku - precvičenie počúvania Ľubomír Feldek: Veľká kniha slovenských rozprávok . Prerozprávanie rozprávok.
- autentické príbehy ,ktoré prežili žiaci na cestách
- hra: vytvorenie pexesa z obrázkov slovenských miest, pri každom obrázku žiaci povedia jeho charakteristiku, nájdu na mape – precvičia si slovnú zásobu
- vypracovanie návrhu exkurznej trasy po svojej krajine, kam by chceli žiaci zaviesť svojich kamarátov zo Slovenska.

Obsah hudobnej výchovy

Vo výučbe hudobnej výchovy je potrebné vychádzať z kultúry krajiny, odkiaľ žiaci pochádzajú, v súvislostiach s jej historickým vývinom.

Hudba v živote človeka zohráva dôležitú úlohu od narodenia po celý život. Funkcia hudby je mnohoraká a menila sa s vývojom ľudstva. Zmysel pre hudbu je v psychike človeka hlboko zakorenený v spojení so životom, kde zohráva dôležitú úlohu spoločnosť, v ktorej sa človek pohybuje. Najnovšie vedecké výskumy uvádzajú, že poslanie hudby (hodnotová hierarchia, výpovedná...) sa v porovnaní s minulosťou zmenilo. Kým v minulosti bol človek v priamom kontakte s piesňou a počúvanou hudbou na koncertoch, zábavách, obradoch a pod., teraz znie hudba reprodukováná v súkromí aj na verejných miestach neraz vtieravo, manipuluje s vedomím a vkusom bez toho, aby sa žiadalo počúvať ju. Zásluhou médií a nosičov sme schopní počúvať hudbu stále a všade. Ale aj napriek niektorým negatívam, ktoré priniesla moderná doba, hudba je schopná kultivovať vlastnosti človeka a človek je schopný realizovať sa v hudbe. Hudba, ako medzinárodný jazyk, nepotrebuje preklad. Komunikácia hudbou- v škole hlavne prostredníctvom hudobných činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby, získavajú prehľad o jednotlivých štýloch hudby, prebúdza sa v nich záujem o muzicírovanie aj záujem o hlbšie vzdelanie z oblasti hudby a umenia.

Hudobná výchova sa vyučuje prostredníctvom zážitku a jedným z jej cieľov je vychovávať vnímavého, aktívneho poslucháča, tolerantného k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre.

Činnosť a tematický základ učiva hudobnej výchovy vhodne a nenásilne spája hudbu s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom. Zároveň tým rozvíja kladný vzťah k iným druhom umenia, ku kultúre iných národov, k histórii, ku kultúrnemu životu spoločnosti. Hudobná výchova by mala spôsobovať a poskytovať žiakom radosť nielen z vlastných prejavov verbálnych a nonverbálnych, mala by byť zbavená memorovania vedomostí bez praktických hudobných činností primeraných veku s uplatnením sa každého žiaka v činnostiach jemu blízkych tak, aby sa zvyšovalo sebavedomie a sebaúcta žiakov.

Všetky skupiny žiakov by sa mali zapájať do jednotlivých hudobných činností bez strachu z osobného zlyhania, ktorý môže byť u žiakov zapríčinený absenciou hudobného nadania a hudobného sluchu, prostredníctvom uplatňovania učiteľovho individuálneho prístupu vo výučbe.

Každá činnosť by mala byť zmysluplná, zameraná na splniteľnosť, mala by stimulovať najschopnejších žiakov, povzbudzovať menej nadaných a podporovať najslabších žiakov. Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.

Veľmi dôležité a potrebné je dosiahnuť, aby dobre vedená hudobná výchova participovala na dosiahnutí kľúčových kompetencií žiakov.

Úlohou kurzu je rozvíjať kľúčové kompetencie tak, aby sa:

- formoval a rozvíjal emocionálny svet žiakov
- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života
- vychovali žiaci hrdí na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom
- vhodne a nenásilne spájala hudba s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom, filmom, videom a modernými komunikačnými technológiami
- vychovávali vnímaví, aktívni poslucháči, tolerantní k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale aj bez predsudkov k nim
- hudobná výchova participuje na rozvíjaní osobnostnej, sociálnej, občianskej, komunikačnej kompetencie.

Metódy a formy práce, proces.

Učiteľ sa usiluje o to, aby poskytoval podnety pre hudobnú aktivitu žiakov:

- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie, návšteva hudobných podujatí, besedy
  - zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusia, metódy hrania rol.
- Špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené objavovanie hudby, informačno-receptívna metóda, improvizácia.

Obsah výtvarnej výchovy

Výtvarná výchova (VV) je predmet, v ktorom je veľmi málo jazykových bariér. Je preto vítaným nástrojom na prekonanie určitých ťažkostí, ktoré pri nedokonalnej znalosti jazyka pri ďalšom vzdelávaní detí cudzincom nevyhnutne hrozia. Je to predmet, ktorý prostredníctvom autentických skúseností získaných výtvarnou činnosťou – intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebaujadrovania – rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Týmto výtvarná výchova naplňa svoje jedinečné poslanie v celom edukačnom procese.

Výtvarné aktivity predstavujú širokú škálu činností, ktorú na jednej strane vymedzuje prirodzený detský záujem, duševný, citový rozvoj a rozvoj schopnosti vyjadrovať svoje predstavy a na druhej strane bohatosť vyjadrovacích foriem (jazyka), ktorú ponúkajú rôzne druhy vizuálnych umení súčasnosti (zahŕňajúc intermediálnosť aj interdisciplinárnosť). Nakoľko VV v sebe zahŕňa okrem tradičných a nových výtvarných disciplín aj ďalšie druhy vizuálnych umení – dizajn v jeho rôznych polohách (výrobný, komunikačný, odevný, textilný, telový, vizuálnu reklamu), fotografiu, architektúru, elektronické médiá a multimédiá (video a film), umožňuje práve deťom cudzincov, aby si prostredníctvom nich rýchlejšie a dostupnejšie osvojili kultúru krajiny, do ktorej prišli, aby tak získali o nej čo najviac poznatkov.

Edukačný proces vo VV pozostáva zo zložky vyjadrovacej a interpretačnej, výchovnej a vzdelávacej. Tieto zložky sa vo VV prelínajú, nemožno ich chápať ako izolované. Uplatňujú sa tak, že jedna vyplýva z druhej. Výtvarné činnosti predstavujú zároveň poznávanie umenia a chápanie jeho zmyslu. Otvárajú tak deťom cudzincov možnosť zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia, možnosť aktívneho začleňovania sa do kultúry krajiny, do ktorej prišli.

Metodické východiská predmetu sú:

- v zážitkoch procesov – žiak spracúva symboly, ktoré vizuálne vyjadrujú jeho predstavy a fantazijné koncepty alebo sa odvolávajú na javovú stránku sveta (realitu). VV má aj potenciál integrovať niektoré poznatky a procesy iných predmetov, pretože vo vizuálnom vyjadrovaní možno nachádzať analógie nielen s vyjadrovacími prostriedkami iných umení (hudba, literatúra, dramaticko-pohybové umenie), ale aj s mnohými prírodnými javmi, fyzikálnymi a biologickými procesmi, matematickými

postupmi. Preto môže VV vytvárať veľmi prospešnú spoločnú platformu aj pre zdanlivo vzdialené predmety a posilňovať medzipredmetové vzťahy.

- v témach/námetoch zobrazovania, ktoré ponímame z hľadiska osobnosti a veku žiaka, edukačných cieľov, kultúrno-spoločenskej reality. VV predstavuje z hľadiska obsahu vyučovania ako celku (kurikula) jedinečnú možnosť tematizovať základné antropologické koncepty časopriestoru, kultúrne archetypy vyjadrovania prírody, estetického prežívania – krása, škaredosť, uvedomovania si osobnej a kultúrnej identity – ja, iný, cudzinec, priateľ, kultúrnej rozdielnosti vo vizuálnom vyjadrovaní sveta, vo vkuse a názoroch iných ľudí. Na rozdiel od iných predmetov, VV angažuje osobnosť žiaka v inom zmysle – neučí sa o rôznych poznatkoch, ale vyjadruje ich, hľadá svoj spôsob ich vyjadrenia.

- v reflexii diel výtvarného umenia, dizajnu, architektúry, filmu a videa. Porozumenie jazyku, vyjadrovacím prostriedkom vizuálnych umení vychováva zo žiaka gramotného vnímateľa a používateľa vizuálnej kultúry. To ho jednak pripravuje na plnohodnotný život v novom prostredí, v ktorom vizuálne znaky a komunikácia hrajú dôležitú a stále rastúcu úlohu (vplyv dizajnu, architektúry, reklamy, vizuálnych médií a multimédií), jednak umožňuje jeho začleňovanie do slovenskej kultúrnej tradície, v ktorej zobrazovanie predstavuje objavovanie nových pohľadov na svet.

Literatúra a pramene pre učiteľov a žiakov

Slovenský jazyk a literatúra

Literatúra pre učiteľov

ANETOVÁ, A. a kol.: Synonymický slovník. Bratislava : VEDA, 1995. ISBN 80-224-0427-6

ANTOŇÁK, A., BABOTOVÁ, L., BILÍKOVÁ, B.: Rukoväť literatúry. Bratislava: SPN, 1998. ISBN 80-08-01671-X

ČÚZY, L., KÁKOŠOVÁ, Z., MICHÁLEK, M., VOJTECH, M.: Panoráma slovenskej literatúry I. Bratislava: SPN, 2004. ISBN 80-10-003166

ČÚZY, L., GBÚR, J., KRŠÁKOVÁ, D., MIKULOVÁ, M., ROBERTS, D., ZAMBOR, J.: Panoráma slovenskej literatúry II. Bratislava: SPN, 2005. ISBN 80-10-006742

ČÚZY, L., DAROVEC, P., HOCHÉL, I., KÁKOŠOVÁ, Z.: Panoráma slovenskej literatúry III. Bratislava: SPN, 2006. ISBN 80-10-00846-X

DORUĽA, J. a kol.: Krátky slovník slovenského jazyka. Bratislava : VEDA, 1997. ISBN 80-224-0464-0

HARPÁŇ, M.: Teória literatúry. Bratislava: ESA, 2004. ISBN 80-88-869374

IVANOVÁ - ŠALINGOVÁ, M.: Homonymický slovník. Bratislava : SAMO - AAMM, 2005. ISBN 80-967524-21

KAČALA, J. a kol.: Krátky slovník slovenského jazyka. Bratislava: VEDA, 1997. ISBN 80-224-0464-0

KRÁL, Á.: Pravidlá slovenskej výslovnosti. 2. vyd. Bratislava : SPN, 1988. ISBN 80-7090-790-8

MAŤOVČÍK, A., CABADAJ, P., ĎUROVČÍKOVÁ, M., PARENIČKA, P., WINKLER, T.: Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia. Martin: Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2001. ISBN 80-80-61122-X

MISTRÍK, J.: Moderná slovenčina. Bratislava: SPN, 1983. ISBN 67-198-84

ONDREJOVIČ, S. a kol.: Pravidlá slovenského pravopisu. Bratislava : VEDA vydavateľstvo SAV, 2000. ISBN 80-224-0655-4

PISARČÍKOVÁ, M.: Malý synonymický slovník. Bratislava: SPN, 1983. ISBN 80-08-0088945-4

REZNÍK, J.: Túry do literatúry (Po literárnych stopách Slovenska). Bratislava: Vydavateľstvo Sloart, 2001. ISBN 80-71-456160

ROSSLEROVÁ - SLÁVIKOVÁ, H.: Poznávame svoju vlasť. Bratislava: SPN, 2000. ISBN 80-08-02934-X

SMIEŠKOVÁ, E.: Malý frazeologický slovník. Bratislava: SPN, 1989. ISBN 80-08-00009-0

ŠALING, S. a kol.: Veľký slovník cudzích slov. Bratislava : SAMO – AAMM, 1997. ISBN 80-967524-0-5

Literatúra pre žiakov

Botto Ján: Žltá Ľalia, Smrť Jánošíkova

Cíger-Hronský Jozef: Sokoliar Tomáš

Dobšinský Pavol: Prostonárodné obyčaje, zvyky a povery , Prostonárodné slovenské povesti

Ďuričková Mária: My z 8. A

Glocko Peter: Popolvár najväčší na svete, Ružová Anička

Gregor Tajovský Jozef: Prvé hodinky, Ženský zákon

Haštová Mária: Zo starej horárne

Hečko František: Červené víno

Horák Jozef: Sitniansky vartár

Hrušovský Ján: Jánošík

Chalupka Samo: Mor ho!

Jarunková Klára: Hrdinský zápisník

Jesenský Janko: Malomestské rozprávky

Kalinčiak Ján: Reštavrícia

Kováč Mikuláš: Paneláci – dobrí vtáci

Kráľ Janko: Orol
Kukučín Martin: Veľkou lyžicou, Mladé letá
Maróthy-Šoltésová Elena: Moje deti
Mihálik Vojtech: Domovina
Mináč Vladimír: Ján Botto
Móric Rudo: Z poľovnickej kapsy
Rázus Martin: Maroško
Rúfus Milan: Modlitbičky
Sládkovič Andrej: Detvan
Smrek Ján: Pieseň o domove
Šikula Vincent: Prázdniny so strýcom Rafaelom
Uličiansky Ján: Úplne malá balada
Válek Miroslav: Do Tramtárie
Záborský Jonáš: Výber z bájak
Zúbek Ludo: V službách Mateja Hrebendu, Jar Adely Ostrolúckej

Výber textov z internetu

<http://www.sk-spell.sk.cx/~zdpo/thesaurus/>

<http://www.otpalca.sk/>

<http://sk-spell.sk.cx/>

<http://slovník.zoznam.sk/>

<http://zlatyfond.sme.sk/>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%A1_str%C3%A1nka

<http://szm.sk/basne/>

<http://ii.fmph.uniba.sk/~filit/fil/fil.html>

<http://www.animacia.sk/kniznica.htm>

<http://www.stur.sk/>

<http://www.ulib.sk/index/index.php>

Dejepis

Literatúra pre učiteľov

KAMENICKÝ, M., MRVA, I., TONKOVÁ, M., VALACHOVIČ, P.: Lexikón svetových dejín. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1997. 320 s. ISBN 80-08-02479-8

KOVÁČ, D. a kol.: Kronika Slovenska 1 , od najstarších čias do konca 19. storočia. Bratislava: Fortuna Print a Adox, 1998. 610 s. ISBN 80-7153-174-X

KOVÁČ, D. a kol.: Kronika Slovenska 2, Slovensko v dvadsiatom storočí. Bratislava: Fortuna Print a Adox, 1999. 616 s. ISBN 80-88980-08-9

KOVÁČ, D.: 20. storočie, storočie svetla, storočie temna. Bratislava: Q111, 2000. 208 s. ISBN 80-85401-88-6

KUČERA, M. : Stredoveké Slovensko. Bratislava: Perfekt, 2002. 230 s. ISBN 80-8046-217-8

KUČERA, M.: Novoveké Slovensko. Bratislava: Perfekt, 2004. 255 s. ISBN 80-8046-257-7

MANOVÁ, E. a kol.: Krátke dejiny Slovenska. Bratislava: Academic Electronic Pres, 2003. 374 s. ISBN 80-88880-53-X

Slovenský biografický slovník, zväzok I - VI. Martin: Matica slovenská, 1983 - 1990. ISBN 80-7090-216-7

ŠKVARNA, D., BARTL, J., ČIČAJ, V., KOHÚTOVÁ, M., LETZ ,R., SEGEŠ, V.: Lexikón slovenských dejín. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1997. 360 s. ISBN 80-08-02478-X

Literatúra pre žiakov

Slovensko v stredoveku a na začiatku novoveku, dejepis 2, učebnica pre 7. ročník ZŠ. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2004. 72 s. ISBN 80-7158-539-4

Slovensko na prahu nového veku, dejepis 3, učebnica pre 8. ročník ZŠ. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2008. 80 s. ISBN 978-80-7158-881-8

Slovensko v novom storočí, dejepis 4, učebnica pre 9. ročník ZŠ. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2007. 72 s. ISBN 978-80-7158-804-7

Slovensko v 20. storočí, dejepis pre 9. ročník základných škôl. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2000. 96 s. ISBN 80-0803104-2

Pravek a starovek, dejepisné atlasy pre základné školy a viacročné gymnáziá. Harmanec: VKÚ, 1996. 44 s.

Stredovek, dejepisné atlasy pre základné školy a osemročné gymnáziá. Harmanec: VKÚ, 1997. 44 s.

Novovek I, dejepisné atlasy pre základné školy a osemročné gymnáziá. Harmanec: VKÚ, 1997. 44 s.

Novovek II, dejepisné atlasy pre základné školy a osemročné gymnáziá. Harmanec: VKÚ, 1998. 50 s.

Ilustrovaná encyklopédia Naša vlasť. Bratislava: Slovart, 2006. 144 s. ISBN 80-8085-119-0

FERKO, M.: Sto slávnych Slovákov. Martin: Matica slovenská, 1997. 214 s. ISBN 80-7090-353-8

KOVÁČ, D.: 20. storočie, storočie svetla, storočie temna. Bratislava : Q111, 2000. 208 s. ISBN 80-85401-88-6

SEGEŠ, V. a kol.: Kniha kráľov, panovníci v dejinách Slovenska a Slovákov. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2003. 302 s. ISBN 80-10-00324-7

Odborné časopisy:

Historická revue, vedecko-populárny časopis o dejinách, www.historickarevue.com

Výber textov z internetu

Výchovno-vzdelávacie filmy s historickou tematikou, realizované spoločnosťou Salvo film Bratislava.

salvofilm@salvofilm.sk

Múzeá

Mapa múzeí v Slovenskej republike

snm@snam.skodlmuzeasietmapa

Slovenské národné múzeum, Bratislava

snm@snm.sk

Mestské múzeum Bratislava

mmba@bratislava.sk

Múzeum slovenského národného povstania, Banská Bystrica

muzeumsnp@isternet.sk

Pamätník národnej kultúry Matice slovenskej – Slovenské národné literárne múzeum,
Martin

snlm@matica.sk

Slovenské technické múzeum, Košice

stmke@stm-ke.sk

Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Liptovský Mikuláš

lalkovic@smapaj.sk

Západoslovenské múzeum, Trnava

zsm@sknet.sk

Trenčianske múzeum, Trenčín

office@muzeumtn.sk

Záhorské múzeum, Skalica

zahorskemuzeum@zahorskemuzeum.sk

Podtatranské múzeum, Poprad

muzeumpp@isternet.sk

Šarišské múzeum, Bardejov

sarmus@etlab.sk

Občianska náuka

Literatúra pre učiteľov

BAGALOVÁ, Ľ., GOGOLOVÁ, D.: Ľudské práva a zručnosti potrebné na ich uplatnenie. Metodická príručka pre učiteľov ZŠ a SŠ. Bratislava : ŠPÚ, 2007. 116 s. ISBN 978-80-89225-26-2 (Prístupné aj na www.statpedu.sk /nadpredmetové témy/výchova k ľudským právam/)

ČAPOVÁ, M., STAŠENKOVÁ, B.: Metodická príručka k občianskej výchove na 2. stupni základných škôl. Bratislava: SPN, 1998. 134 s. ISBN : 80-08-02821-1

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd č. 209/1992 Z v znení zákona č. 102/1999 Z. z.

Dohovor o právach dieťaťa č. 104/1991 Zb.

KRÍŽ, M. a kol.: Stručný katalóg ľudských práv s námetmi na ich uplatnenie v škole. Bratislava : ŠPÚ, 2005. 68 s. ISBN: 80-89225-03-9 (Prístupné aj na www.statpedu.sk /nadpredmetové témy/výchova k ľudským právam/)

Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov

Ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd

Všeobecná deklarácia ľudských práv. Prijatá VZ OSN 10. decembra 1948, č. 217/III A, články 1,2,26

Zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 283/1995 Z. z. o utečencoch v znení neskorších predpisov

ŽÁČKOVÁ, M., VLADOVÁ, K.: Deti cudzincov vo výchovno-vzdelávacom procese z hľadiska dodržiavania ľudských práv a práv detí. Bratislava: ŠPÚ, 2005. 94 s. ISBN 80-89225-02-0 Prístupné aj na www.statpedu.sk /nadpredmetové témy/výchova k ľudským právam/)

Literatúra pre žiakov

JAKUBOVSKÁ, V., JONÁŠKOVÁ, G., ONDRIŠÁK, F., KUČÍRKOVÁ, D.:
Občianska výchova pre 6. ročník základných škôl. Bratislava: SPN, 2007. 71 s.
ISBN 978-80-10-0098000-0

http://ec.europa.eu/consumers/empowerment/docs/agenda_sk.pdf (Európsky diár
2008/2009)

<http://www.rozvojovevzdelavanie.sk/temy/ludske-prava.html>

Výber textov z internetu

www.obcan.sk

www.zbierka.sk

www.statpedu.sk

http://ec.europa.eu/consumers/empowerment/docs/agenda_sk.pdf (Európsky diár
2008/2009)

<http://www.rozvojovevzdelavanie.sk/temy/ludske-prava.html>

www.unicef.sk/prava-deti/

<http://www.zaoponou.sk/>

Hudobná výchova

Literatúra pre učiteľov

DORUŽKA, L.: Panoráma populárnej hudby. Bratislava: Opus, 1978.

DORUŽKA, L.: Populárna hudba - priemysel, obchod, umenie. Bratislava: Opus, 1978.

kol.: Velikáni hudby. Bratislava: Perfekt, 1995. ISBN 80-85261-93-6

KRBAŤA, P.: Psychológia hudby (nielen) pre hudobníkov. Prešov: Matúš music, 1994.

LABORECKÝ, J.: Hudobný terminologický slovník. Bratislava: SPN, 1997.

MÚDRA, D.: Hudobný klasicizmus na Slovensku. Bratislava: Ister Science, 1996.

PILKA, J.: Zaostrené na hudbu. Bratislava: Opus, 1983.

SLIACKA, D.: Slávni hudobní skladatelia. Bratislava: Mladé Letá, 1986.

WASSERBERGER, I., MATZNER, A., POLEDŇÁK, I. a kol.: Encyklopédia džezu a moderní populární hudby. Praha: Editio Supraphon, 1983.

Odborné časopisy: Múzy v škole, Hudobný život, Hudební výchova

Výber textov z internetu

www.hudba.sk

www.hudba-music.sk

www.hudba.info.sk

www.akordy.sk

www.mjuzik.sk

www.slovakia.travel.sk

www.zoznam.sk

Výtvarná výchova

Literatúra pre učiteľov

BARTKO, O., FILA, R., REISTETTEROVÁ, Z.: Výtvarná príprava. Bratislava: SPN, 1988.

BARTKO, O.: Farba a jej použitie. Bratislava: SPN, 1980.

BERTÓK, I., JANOUŠEK, I.: Počítače a umenie. Bratislava: SPN, 1989.

DÉMUTH, A.: Čo je farba. Bratislava: Iris, 2005.

FAGAN, B. M.: Sedemdesiat veľkých vynálezov starovekého sveta. Bratislava: Slovart, 2005. ISBN 80-8085-023-2

FILA, R.: Načo nám je umenie. Bratislava: Mladé letá, 1991.

GERŽOVÁ, J. a kol.: Slovník svetového a slovenského výtvarného umenia 2. polovice 20. stor. Bratislava: Profil, 1988.

KULKA, J.: Umění a kýtč. Praha : Torst, 2000. ISBN 80-7215-129-2

NÜNNING, A.: Lexikon teorie literatury a kultury. Brno : Host, 2006. ISBN 80-7294-170-4

MACHKOVÁ, E.: Úvod do studia dramatické výchovy. Praha : Nipos, 2007. ISBN 978-80-7068-207-4

MALÍČEK, J.: Vademecum popkultúry. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 2008. ISBN 978-80-8094-287-8

MICHALOVÁ, E.: Estetika hudby. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, 2001. ISBN 80-8055-465-X

MISTRÍK, E.: Estetický slovník. Bratislava : Iris, 2007. ISBN 978-80-89256-08-2

ROESELVÁ, V.: Linie, barva, tvar ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 2004. 265 s. ISBN 80-902267-5-2

ROESELVÁ, V.: Techniky ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 1996. 241 s.

ROESELVÁ, V.: Řády a projekty ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 1997. 219 s. ISBN 80-902267-2-8

ROESELVÁ, V.: Proudny ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 1999.

Odborné časopisy: Múzy v škole, Výtvarná výchova, Profil

Médiá: STV2 - vysielanie o kultúrnom dedičstve SR

Galérie: Slovenská národná galéria, Slovenské národné múzeum, regionálne múzeá a galérie.

Personálne zabezpečenie

Kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v SR – stredná úroveň môžu učiť učitelia, ktorí majú aprobáciu slovenský jazyk a ďalšiu aprobáciu pre nasledujúce predmety: dejepis, zemepis (geografiu), občiansku náuku, hudobnú a výtvarnú výchovu. Musia spĺňať nasledujúce kritériá:

- byť jazykovo zdatní, najmä v oblasti spisovnej slovenčiny, pravopisu, gramatiky, lexiky a štylistiky
- mať veľký prehľad reprezentačných diel slovenskej literatúry
- mať široké vedomosti o kultúrnom, historickom a prírodnom dedičstve Slovenskej republiky
- mať dobré znalosti etnickej kultúry slovenskej, ale aj kultúry krajiny, odkiaľ pochádzajú žiaci
- dobre ovládať kultúrny rámec slovenskej literatúry a hudobného umenia
- dokázať prepájať a integrovať poznatky z rôznych oblastí kultúry.

Učitelia kurzu Kurikulum DC slovenských reálií pre deti cudzincov v SR – stredná úroveň majú mať tieto odborné kompetencie:

a/ výchovné: kladný postoj a vhodné správanie, komunikačné zručnosti, ktoré sa plne prejavujú v spolupráci so žiakmi a rodičmi

b/ vzdelanostné: kompetencie v odbore na základe súčasných vedeckých a pedagogických poznatkov

c/ metodické: schopnosť plánovania a prípravy vyučovania, schopnosť motivácie žiakov a používania moderných metód, foriem a techník vo vyučovaní

Úspešná realizácia Kurikula DC predpokladá trvalé a systematické vzdelávanie učiteľov vo všetkých oblastiach a osobitne v oblasti integrovaného vzdelávania.

Hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov (portfólio)

Pre žiakov kurzu Kurikulum DC je k dispozícii inovatívny materiál na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov v tomto kurze - **portfólio**.

Názov portfólio sa spája so svetom umenia a evokuje predstavu veľkého obalu, v ktorom sa ukrývajú artefakty umeleckých diel, slúžiacich na prezentáciu umeleckého majstrovstva, schopností a zručností autora. Portfólio tak dokumentuje úsilie tvorcu, jeho vývin a rast, ako aj dosiahnutý stupeň jeho kompetencií.

Podobný cieľ sleduje i toto portfólio a okrem prezentovania jazykových a kultúrnych kompetencií jeho majiteľa, má i viacero ďalších funkcií, najmä informatívnu, výchovno-vzdelávaciu a dokumentačnú.

Portfólio je štruktúrovaná zbierka dokumentov, doplnená súborom osobných prác žiaka, ktorú si počas svojho štúdia neustále rozširuje a aktualizuje.

Jeho vlastník môže pomocou neho dokumentovať postupné osvojovanie si jazykových kompetencií, ako aj kompetencií v oblasti kultúrneho dedičstva. Tak isto môže na základe portfólia prezentovať proces vlastného učenia sa slovenského jazyka a slovenských reálií.

Portfólio poskytuje informácie o majiteľovi portfólia, o tom, aké sú jeho skúsenosti so slovenským jazykom a taktiež konkrétne ukazuje, aká je jeho miera osvojenia si kompetencií v oblasti slovenského jazyka a v oblasti kultúrneho dedičstva.

Pomocou portfólia sa proces učenia sa stáva prístupnejším a prehľadnejším. Pomáha učiacemu sa rozvíjať najmä jeho schopnosť premýšľať a hodnotiť svoje vlastné napredovanie v učení sa slovenského jazyka a tak mu postupne umožňuje preberať čoraz viac zodpovednosti za vlastné učenie sa. Pozitívne podporuje vývoj samostatnosti žiaka.

Portfólio umožňuje zakladanie a zhromažďovanie rôznorodých dokumentov (písomné práce, výsledky hodnotenia učiteľom, sebahodnotenie a pod.).

Portfólio sa skladá z **troch častí**:

- **prehľad osvojeného obsahu** vzdelávania (tematických celkov a tém)
- **hodnotenie osvojených kompetencií žiaka učiteľom**, hodnotenie vlastných výsledkov práce **samotným žiakom** (sebahodnotenie), záverečné slovné hodnotenie

práce žiaka v kurze
- **zbierka prác žiaka**, vytvorených počas kurzu.

Prvá časť poskytuje prehľad osvojeného obsahu vzdelávania (tematických celkov a tém), v ktorom má žiak uvedené **skutočne osvojené jednotlivé témy** v rámci tematických celkov, preberané na vyučovacích hodinách (pozri nasledujúce tabuľky č.1). Tie témy, ktoré si žiak skutočne osvojil, učiteľ **vyznačí farebne do tabuliek**.

Druhá časť obsahuje hodnotenie osvojených žiackych schopností, komunikačných zručností a skúseností z oblasti slovenského jazyka a literatúry a z oblasti kultúrneho dedičstva, zaznamenaných v určitom čase. Hodnotenie uskutočňuje učiteľ podľa skutočne osvojených úrovní u jednotlivého žiaka (v tabuľkách č. 2 učiteľ značkou 😊 vyjadrí osvojenú úroveň u každého konkrétneho žiaka). Súčasne aj žiak môže posúdiť a zhodnotiť úroveň vlastných schopností, komunikačných zručností a skúseností z oblasti slovenského jazyka a literatúry a z oblasti kultúrneho dedičstva v tabuľkách č. 3. V tabuľkách si vyznačí značkou tú úroveň, ktorú podľa seba zvládol. Druhú časť uzatvára záverečné slovné hodnotenie celkovej práce žiaka v kurze.

Tretia časť portfólia slúži na zakladanie materiálov žiaka, ktoré ilustrujú jeho záznamy z predchádzajúcich dvoch častí. Žiaci si tu ukladajú svoje písomné záznamy a rôzne práce, napr. životopis, slohové práce, samostatné projekty, výtvarné práce a pod.

Tabuľky č. 1

Žiakom osvojený obsah vzdelávania

Tematický celok 1: To som ja - vlastná identita

TÉMA	NAVRHNUÝ OBSAH NA VÝBER
Ja a moja rodina	<p>Predstavenie sa žiaka, meno, priezvisko, adresa bydliska, miesto a krajina narodenia, štátne občianstvo, národnosť, náboženstvo, pohlavie, aký som ? ako výzorom udávam svoju identitu ? čo sa mi páči ? čo sa mi nepáči, aké mám dobré, aké zlé vlastnosti, charakter, temperament, nálada, rozvíjanie kladného obrazu o sebe samom.</p> <p>Moja rodina, rodičia, súrodenci, starí rodičia, oslava narodenín, menín a rodinné zvyky, zamestnanie rodičov a vzťahy v rodine, rozprávanie o starých rodičoch, strýkoch, ujoch..., každodenný život v rodine. Moje rodisko (mesto a krajina, svetadiel), rodisko mojich rodičov a prarodičov.</p>
Ja a moje okolie	<p>Moji susedia, moji priatelia (v rodisku a na Slovensku), písomné kontakty, návštevy, porovnanie života v rodisku a na Slovensku.</p> <p>Každý z nás patrí k rozličným skupinám a spoločenstvám (národom, náboženstvám, máme iné štátne občianstvo a pod.).</p> <p>Moja domovina (rodisko), Slovensko - štát, v ktorom teraz žijem, mám dve vlasti (rodná krajina a krajina pobytu), vzájomné spoznávanie sa.</p>

Tematický celok 2: Učenie, práca, voľný čas

TÉMA	NAVRHNUÝ OBSAH NA VÝBER
Škola	<p>Opis školy, triedy, spolužiakov, akú školu by som si prial, kto všetko pracuje v škole, vzťahy v škole (učiteľ - žiak - iní zamestnanci), práva dieťaťa, práva a zodpovednosť žiaka, moje príhody v škole, škola v mojom rodisku, ako sa učili naši predkovia (v rozličných krajinách), ako sa učíme my, ako pomáhame iným.</p>
Voľný čas	<p>Čo robím vo svojom voľnom čase, počúvanie hudby, obľúbené piesne, internet, obľúbené televízne programy, kino, divadlo, šport a rekreácia, hry, tanec, hra na hudobný nástroj, koníčky, obľúbené športy, hudobné skupiny, moje obľúbené hračky, svet kníh (čo čítam, z akých kníh sa učím), ako sa bavia mladí ľudia v mojom rodisku.</p>
Práca	<p>Môj pracovný deň, aké záväzky mám doma, čím by som sa chcel stať, keď budem dospelý, rôzne remeslá (nástroje), čo a kde robia moji rodičia.</p>

Tematický celok 3: Slovenská republika v priestore a čase

TÉMA	NAVRHNUTÝ OBSAH NA VÝBER
Zemepisné charakteristiky Slovenska	Mesto a región, v ktorom teraz žijem, základné zemepisné charakteristiky Slovenska.
Príroda Slovenska	Prírodné krásy Slovenska (národné parky, Vysoké Tatry, ..), prírodné krásy krajiny, odkiaľ žiak pochádza, národné kultúrne pamiatky, prírodné krásy Slovenska v dielach slovenských umelcov (spisovatelia, maliari, hudobní skladatelia, sochári ...).
Obce a mestá, kultúra, životný štýl	Obce a mestá v SR a v mojom rodisku, ako žijú ľudia na dedine, ako v meste (spôsob života, obydlie, nábytok, výbava v byte/dome, životné náklady, život na dedine/v meste), námestia, radnice, fontány, ustanovizne v obciach a mestách: škola, kostol, cintorín, pošta, banka, polícia, zdravotné strediská, veľvyslanectvá, rozdiely medzi obcami a mestami v SR a v mojom rodisku, jedlá a nápoje, objednanie, jedálny lístok, recepty, zdravá/nezdravá výživa.

Tematický celok 4: Čas premien a kontinuity

TÉMA	NAVRHOVANÝ OBSAH NA VÝBER
Fyzický čas	Časové rozdiely v rodisku a v súčasnom bydlisku porovnať: hodiny, deň/noc, kalendár, časti dňa, dni v týždni, mesiace, ročné obdobia. Sviatky a školské prázdniny v SR a v rodisku. Ročné obdobia v dielach slovenských umelcov.

Slovensko v časoch minulých	Slovenské mestá ako kultúrne, hospodárske a politické sídla v minulosti (podľa výberu). Hrady, zámky, kaštiele na území Slovenska (podľa výberu). Mestá ako historické a kultúrne strediská v mojom rodisku - porovnanie so slovenskými. Moja obec/mesto v minulosti a dnes, cintorín, kostol, múzeum, galéria a pod. v mojej obci/meste v minulosti a dnes, námestie, radnica.
Rodinná história	Zvyky a obyčaje (fašiangy, Veľká noc, Vianoce, meniny), folklór (spevy a tance). Moja rodina v minulosti a dnes. Zachované predmety (fotografie, rodné listy, školské vysvedčenia, výšivky a pod.).

Tematický celok 5: Kultúra a spoločnosť

TÉMA	NAVRHNUÝ OBSAH NA VÝBER
Kultúrne a civilizačné charakteristiky Slovenska v minulosti a súčasnosti	Slovensko ako európska krajina. Historické dedičstvo Slovenska. Charakteristiky, rozvoj a pretrvávanie kultúry slovenského národa (jazyk, spôsob života, náboženstvo, umenie, rozvoj a pestovanie kultúrnej identity). Etnická, kultúrna a náboženská rôznorodosť obyvateľstva Slovenska v minulosti a v súčasnosti. Život v multikultúrnom prostredí (porovnanie SR a moje rodisko). Zvyky, tradície a remeslá na Slovensku a porovnanie s krajinou pôvodu žiakov.

Slovenská republika v súčasnosti	Právny štát, ľudské práva a povinnosti , čo znamená byť občanom v SR. Vznik a rozvoj Slovenskej republiky. Národná rada SR, vláda a prezident SR. Vymenovanie štátnych symbolov Slovenskej republiky (vlajka, pečať, znak a hymna), ich spoznávanie. Charakterizovanie kultúrnych prejavov a všeobecne uznávaných hodnôt v krajine pôvodu (opis, kresba, a pod.).
---	---

Tematický celok 6: Jeden svet pre všetkých – globalizácia

TÉMA	NAVRHNUTÝ OBSAH NA VÝBER
Jeden svet pre všetkých – globalizácia	Slovenská republika v procese európskej integrácie a globalizácie.
	Život ľudí na celej Zemi sa čoraz viac prepája a ovplyvňuje.
	Medzinárodné organizácie a inštitúcie, ich vplyv na život jedinca a celú slovenskú spoločnosť a na spoločnosť môjho rodiska (napr.: podobne sa obliekame, jeme pizzu, pijeme Coca Colu, počúvame tú istú hudbu, pozeráme tie isté filmy ...).
	Život v globálnej spoločnosti má aj spoločné problémy (ochrana životného prostredia, vojny, hlad, nedostatok pitnej vody...).
	Spolupráca v riešení globálnych problémov (protivojnové hnutia, ekologické aktivity...).
	Globálna závislosť súčasného sveta (napr.: otepľovanie, hurikány, následky Černobyľu, finančná kríza...).
	Budúcnosť sveta – zabezpečenie prírodných, ekologických a politických predpokladov pre mier a spoluprácu medzi krajinami. Snaha o trvalo udržateľný rozvoj.
	Slovenská republika v medzinárodných organizáciách: Európska únia, Organizácia spojených národov, NATO, UNESCO a pod.

Hodnotenie práce žiaka učiteľom

Poznámka: Úrovne sú zoradené od najnáročnejšej po základnú.

POČÚVANIE

Úroveň	POČÚVANIE S POROZUMENÍM Popis osvojenej úrovne	Hodnotenie
4	<p>Dokáže v priamom kontakte s hovoriacim alebo z médií porozumieť hovorenému spisovnému jazyku, ak ide o známe alebo i menej známe témy, s ktorými sa možno stretnúť v osobnom, spoločenskom alebo študijnom živote.</p> <p>Dokáže sledovať a rozumieť dlhším príspevkom a argumentácii, pokiaľ do istej miery pozná tematiku a reč alebo rozhovor, ktorý je charakterizovaný explicitnými signálmi.</p> <p>Dokáže disponovať veľkou slovnou zásobou, ale má ťažkosti so slovnými spojeniami, ktoré sa zriedkavo používajú.</p> <p>Dokáže porozumieť hlavným výpovediam.</p> <p>Rozumie rozhovorom, ktoré sa vedú v jeho prítomnosti.</p> <p>Rozumie hlavným výpovediam, obsahovo a jazykovo prístupným informáciám a prejavom.</p> <p>Rozumie oznamom v rámci konkrétnych tém, pokiaľ sa hovorí spisovným jazykom v normálnom tempe.</p> <p>Rozumie odborným diskusiám, ktoré sa týkajú jeho odboru.</p> <p>Rozumie nahrávkam v spisovnom jazyku, s ktorými sa možno bežne stretnúť v spoločenskom a študijnom živote a pochopí nielen obsah informácií, ale aj stanoviská a postoje hovoriacich.</p> <p>Rozumie väčšine dokumentárnych relácií a vie správne zachytiť náladu a tón hovoriacich.</p>	
3	<p>Dokáže vo všeobecnosti sledovať hlavné časti dlhších rozhovorov, ktoré sa vedú v jeho prítomnosti, pokiaľ sa hovorí zreteľne artikulovaným spisovným jazykom.</p> <p>Rozumie prednáškam alebo prejavom z vlastného odboru, pokiaľ pozná tematiku a prezentácia je jednoduchá a jasne členená.</p> <p>Rozumie hlavným častiam, ak sa hovorí zreteľne artikulovaným spisovným jazykom o známych veciach, s ktorými sa obvykle možno stretnúť v škole alebo vo voľnom čase, rozumie aj krátkym príbehom.</p> <p>Rozumie krátkym a jednoduchým prednáškam o známych témach, pokiaľ sa hovorí zreteľným spisovným jazykom.</p> <p>Rozumie jednoduchým technickým informáciám, ako napr. návodom na použitie k prístrojom každodennej potreby.</p>	

Rozumie informačnému obsahu väčšiny zvukových nahrávok alebo rozhlasových relácií o témach, ktoré ho zaujímajú, ak sa hovorí zreteľným spisovným jazykom.

Rozumie rozhlasovým reláciám a zvukovým nahrávkam o známych témach, ak sa hovorí relatívne pomaly a zreteľne.

- 2 Dokáže zachytiť podstatu krátkych, jasných a jednoduchých hlásení a oznamov, vo všeobecnosti rozpoznať tému rozhovorov, ktoré sa uskutočňujú v jeho prítomnosti, pokiaľ sa hovorí zreteľne a pomaly. Dokáže z krátkych, pomaly a zreteľne hovorených zvukových nahrávok o predvídateľných, každodenných veciach vyrozumieť podstatné informácie.

Rozumie slovným spojeniam a slovám, ak ide o veci bezprostredného významu, napr. základné informácie o osobe, rodine, nakupovaní, práci, bližšom okolí, pokiaľ sa hovorí zreteľne a pomaly.

Rozumie jednoduchým vysvetleniam, ako sa možno dostať peši alebo hromadnými dopravnými prostriedkami na určité miesto.

- 1 Rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne a dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu.

Rozumie pokynom, ktoré sú mu pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu informácií a údajov.

ÚSTNY PREJAV

INTERAKCIA V ÚSTNOM PREJAVE

Úroveň	Popis osvojenej úrovne	Hodnotenie
4	<p>Dokáže bez väčšej námahy viesť rozhovor.</p> <p>Dokáže hovoriť plynulo, správne a účinne o širokom spektre všeobecných a študijných tém a tém z oblasti voľného času, dokáže objasniť súvislosti medzi myšlienkami.</p> <p>Dokáže sa spontánne a gramaticky správne dorozumieť, prakticky ani nevzbudiac dojem, že sa v tom, čo chce povedať, musí obmedzovať.</p> <p>Dokáže vysvetliť stanoviská a vysloviť názory, posudzuje rôzne návrhy.</p> <p>Dokáže sa v známych situáciách aktívne zúčastniť neformálnej diskusie a rutinných diskusií, v ktorých vie zdôvodniť a obhájiť vlastný názor.</p> <p>Dokáže sledovať diskusiu o témach z vlastného odboru a detailne porozumieť častiam, ktoré niekto iný zdôraznil.</p> <p>Dokáže prispieť do diskusie, odôvodniť a obhájiť vlastný názor, posúdiť alternatívne návrhy, tvoriť hypotézy a reagovať na hypotézy iných.</p> <p>Dokáže udržať krok v živej diskusii a jasne rozoznať argumenty a protiargumenty, vyjadriť svoje myšlienky a názory, argumentovať a reagovať na argumentáciu iných.</p> <p>Dokáže svoju argumentáciu logicky usporiadať a prepojiť, vie vysvetliť</p>	

stanovisko k problému a uviesť výhody a nevýhody rôznych alternatív. Dokáže zvládnuť situácie, v ktorých ide o nájdenie riešenia vo výmene názorov, napr. v spore o nespravodlivo vystavenej pokute, finančné ručenie za škody.

Dokáže v byte i inde objasniť prípad náhrady škody, niekoho presvedčiť, aby zabezpečil nápravu a presne ohraničiť možné ústupky, ktoré je ochotný urobiť.

Dokáže vysvetliť problém, ktorý vznikol a objasniť, aké ústupky musí urobiť príslušný poskytovateľ služby alebo zákazník.

Dokáže spoľahlivo podať ďalej detailné informácie, vie jasne a detailne popísať, ako by sa mohlo v určitom procese postupovať, vie zhrnúť a reprodukovať informácie a argumenty z rôznych zdrojov.

Dokáže jasne a systematicky popísať a prezentovať situácie a pritom primerane zdôrazniť dôležité body a relevantné podporné detaily.

Dokáže v rámci okruhu svojich záujmov podať jasné a detailné opisy a správy k širokému spektru tém.

Dokáže predniesť oznamy k väčšine všeobecných tém tak jasne, spontánne a plynulo, že im možno bez veľkej námahy rozumieť.

Dokáže spontánne odbočiť od pripraveného textu a reagovať na publikom nadhodené zaujímavé otázky, často pozoruhodne šikovným a plynulým spôsobom.

Dokáže predniesť jasnú pripravenú prezentáciu a pritom uviesť dôvody za alebo proti stanovisku a výhody a nevýhody rôznych alternatív.

Dokáže plynulo a spontánne reagovať na rad otázok, bez toho, aby to zaťažovalo jeho osobu alebo publikum.

Rozumie rozhovorom, ktoré sa vedú v jeho prítomnosti.

Rozumie detailným pokynom, vie prispieť k pokračovaniu práce tak, že iných vyzve, aby spolupracovali alebo povedali, čo si o tom myslia a pod.

Rozumie zložitým informáciám a radám, ktoré súvisia s jeho odborom a vie si vymieňať o nich názory.

3 Dokáže sa dorozumieť, ak predmetom rozhovoru sú známe témy.

Dokáže si vymieňať, overovať a potvrdzovať informácie aj v menej rutinných situáciách.

Dokáže vyjadriť myšlienky k témam svojho záujmu, ako je filmové predstavenie, knihy, hudba a pod.

Dokáže používať široké spektrum jednoduchých jazykových prostriedkov, aby zvládol väčšinu bežných situácií.

Dokáže sa bez prípravy zúčastniť na rozhovoroch o známych témach, vyjadriť osobné názory a vymieňať si informácie o témach, ktoré pozná, ktoré ho osobne zaujímajú, ako napr. rodina, koníčky, práca, cestovanie a aktuálne dianie.

Dokáže sa bez prípravy zúčastňovať na rozhovoroch o známych témach.

Dokáže udržať rozhovor alebo diskusiu, môže sa vyjadrovať menej presne.

Dokáže vyjadriť svoje pocity, ako napr. prekvapenie, radosť, smútok, záujem a ľahostajnosť a na príslušné prejavy týchto pocitov vie reagovať.

Dokáže vyjadriť myšlienky o témach svojho záujmu, ako napr. o hudbe alebo filmoch.

Dokáže vysvetliť, prečo je niečo problematické.

Dokáže v diskusiách krátko zaujať stanovisko k postojom iných.

Dokáže v rozhovoroch porovnávať a postaviť proti sebe rôzne možnosti.

Dokáže vo všeobecnosti sledovať podstatné časti neformálnej diskusie s priateľmi, pokiaľ sa hovorí zreteľne a spisovným jazykom.

Dokáže v diskusii o témach, ktoré ho zaujímajú, vyjadriť osobné postoje a názory a pýtať sa na ne.

Dokáže zdvorilo vyjadriť presvedčenie a názor, súhlas a odmietnutie.

Dokáže sa zúčastňovať na rutinných formálnych diskusiách o dôverne známých témach, pri ktorých ide o výmenu vecných informácií, prijatie pokynov, diskusiu o riešení praktických problémov, pokiaľ sa hovorí zreteľne a spisovným jazykom.

Dokáže sledovať, o čom sa hovorí, musí však príležitostne požiadať o zopakovanie alebo objasnenie, ak druhí hovoria rýchlo alebo dlho.

Dokáže vysvetliť, prečo je niečo problémom.

Dokáže diskutovať, čo by sa malo ďalej robiť, vie porovnať a navzájom konfrontovať alternatívy.

Dokáže vo všeobecnosti sledovať, o čom sa hovorí, v prípade potreby zopakovať časti toho, čo jeho partner povedal, aby sa ubezpečil o vzájomnom porozumení.

Dokáže krátkymi zdôvodneniami a vysvetleniami ozrejmiť vlastný názor, pokiaľ ide napr. o možné riešenia alebo o otázku, čo by sa malo ďalej robiť.

Dokáže vyzvať iných, aby povedali svoj názor, ako by sa malo ďalej postupovať.

Dokáže zvládnuť väčšinu služobných rozhovorov, ktoré môžu nastať pri rezervácii cesty alebo ubytovania, na ceste samotnej alebo pri styku s úradmi počas pobytu v zahraničí.

Dokáže zvládnuť aj menej štandardné situácie, napr. na pošte, v banke alebo v obchode (napr. vrátiť chybný tovar), dokáže sa sťažovať.

Dokáže zvládnuť väčšinu situácií, ktoré zvyčajne nastanú pri rezervácii cesty prostredníctvom cestovnej kancelárie alebo na samotnej ceste, napr. opýtať sa iného cestujúceho, kde musí vystúpiť, aby sa dostal k neznámemu cieľu.

Dokáže zvládnuť bežné situácie z každodenného života, ako ubytovanie, cestovanie, nakupovanie a stravovanie.

Dokáže si v kancelárii cestovného ruchu zabezpečiť všetky informácie, ktoré potrebuje, pokiaľ nejde o komplikované a špeciálne veci.

Dokáže si s určitou istotou vymieňať väčšie množstvá vecných informácií z vlastného odboru o rutinných aj o menej rutinných záležitostiach.

Dokáže opísať, ako sa niečo robí a dať presné pokyny.

Dokáže zhrnúť krátky príbeh, článok, prednášku, interview alebo dokumentárnu reláciu, zaujať k tomu stanovisko a odpovedať na otázky, ktoré si vyžadujú určité informácie.

Dokáže vyhľadať jednoduché vecné informácie a podať ich ďalej.

Dokáže sa opýtať na cestu a postupovať podľa podrobného popisu cesty.

Dokáže získať podrobné informácie, relatívne plynulo podať jednoduchý, ale súvislý opis k témam okruhu svojich záujmov.

Dokáže podať jednoduché opisy alebo správy k rôznym známym témam z okruhu vlastných záujmov.

Dokáže relatívne plynulo reprodukovať jednoduché príbehy alebo opisy podľa logickej postupnosti.

Dokáže detailne referovať o vlastných skúsenostiach a pri tom opísať vlastné pocity a reakcie, podať správu o najdôležitejších podrobnostiach.

Dokáže opísať udalosti, napr. o nehode, porozprávať dej filmu alebo knihy a popísať vlastné reakcie, porozprávať príbeh.

Dokáže podať krátke zdôvodnenia a vysvetlenia svojich názorov, plánov a svojho konania.

Dokáže predniesť pripravenú nekomplikovanú prezentáciu na známu tému zo svojho odboru tak jasne, že je možné jej väčšinou bez námahy porozumieť, pričom sú hlavné body dostatočne precízne objasnené.

Dokáže reagovať na otázky publika, niekedy však musí pravdepodobne požiadať o zopakovanie, ak sa hovorilo príliš rýchlo.

Rozumie, čo mu niekto hovorí v každodennom rozhovore, pokiaľ partner hovorí zreteľne.

Rozumie, čo mu niekto v bežnom rozhovore hovorí, pokiaľ sa hovorí zreteľne, niekedy však musí požiadať o zopakovanie určitých slov a fráz.

Rozumie veľa z toho, čo sa hovorí v jeho prítomnosti v rozhovoroch o všeobecných témach, pokiaľ partneri hovoria zreteľne a vyhýbajú sa používaniu jazyka, ktorý obsahuje množstvo idiomatických výrazov.

Rozumie väčšine z toho, čo sa hovorí o témach z jeho odboru, pokiaľ partneri v rozhovore hovoria zreteľne a vyhýbajú sa idiomatickým výrazom.

2 Dokáže sa relatívne ľahko dorozumieť v typických situáciách a krátkych rozhovoroch, ak mu v prípade potreby partneri pomáhajú.

Dokáže bez prílišnej námahy zvládnuť jednoduché rutinné rozhovory.

Dokáže klásť a zodpovedať otázky a v predvídateľných každodenných situáciách si vymieňať myšlienky a informácie o známych témach.

Dokáže sa dorozumieť v jednoduchých rutinných situáciách, v ktorých ide o nekomplikovanú a priamu výmenu informácií v rámci známych rutinných záležitostí súvisiacich so školou a voľným časom.

Dokáže viesť veľmi krátke kontaktné rozhovory.

Dokáže vytvoriť sociálny kontakt pozdravom, rozlúčením sa, predstavením sa, prosbou a poďakovaním, vie používať bežné

zdvorilostné frázy, vie niekoho pozvať a reagovať na pozvanie, vie poprosiť o prepáčenie a reagovať na prepáčenie, vie povedať, čo má a nemá rád.

Dokáže sa v rutinných situáciách zúčastňovať krátkych rozhovorov o témach, ktoré ho zaujímajú, vie jednoduchými slovami povedať, ako sa má.

Dokáže rozpoznať tému diskusie, ktorá prebieha v jeho prítomnosti, ak sa hovorí pomaly a zreteľne, vie sa s inými dohodnúť na programe.

Dokáže niečo navrhnúť a reagovať na návrhy, vie s niekým súhlasiť alebo mu odporovať.

Dokáže si vymieňať relevantné informácie, a ak sa ho niekto priamo opýta, vyjadriť vlastný názor na praktické otázky, pokiaľ je mu poskytnutá pomoc pri formulovaní a v prípade potreby môže požiadať o zopakovanie hlavných častí.

Dokáže vo formálnej diskusii, ak je priamo oslovený, vyjadriť svoj názor.

Dokáže diskutovať o tom, čo by sa malo ďalej robiť, vie robiť návrhy a reagovať na návrhy iných, vie požiadať o pokyny a dať pokyny iným.

Dokáže sa dorozumieť pri plnení jednoduchých rutinných úloh a používať pritom jednoduché slovné spojenia, aby si vyžiadal vec alebo ju niekomu dal, aby si vyžiadal jednoduché informácie.

Dokáže požiadať o bežné produkty a služby a také aj ponúknuť, vie si zaobstarať jednoduché informácie o ceste, vysvetliť cestu a použiť prostriedky hromadnej dopravy, ako autobus, vlak, taxík, vie sa opýtať na cestu a vysvetliť cestu, kúpiť si lístky, vie použiť mapu alebo plán.

Dokáže si v obchodoch, na pošte, v banke niečo vypýtať a vybaviť jednoduché záležitosti.

Dokáže klásť otázky o zvyklostiach a každodenných činnostiach a príslušné otázky zodpovedať, klásť otázky o činnostiach vo voľnom čase a minulých aktivitách a na príslušné otázky odpovedať, vie podať jednoduché vysvetlenia a pokyny.

Dokáže podať alebo si vyžiadať informácie o osobe.

Dokáže jednoducho opísať ľudí, životné a pracovné podmienky, každodenné činnosti, záľuby alebo averzie, a to krátkym, heslovitým sledom jednoduchých spojení a viet.

Dokáže niečo porozprávať alebo podať správu vo forme jednoduchého výpočtu, informovať o aspektoch oblastí vlastného každodenného života, napr. o ľuďoch, miestach, skúsenostiach v povolání alebo v škole.

Dokáže krátko a jednoducho informovať o nejakej udalosti alebo činnosti.

Dokáže opísať plány a dohody, zvyklosti a každodenné činnosti, ako aj informovať o minulých aktivitách a osobných skúsenostiach.

Dokáže jednoduchými prostriedkami krátko opísať a porovnať predmety i veci, ktoré mu patria.

Dokáže vysvetliť, čo sa mu na niečom páči alebo nepáči.

Dokáže opísať rodinu, životné pomery, vzdelanie a súčasné alebo posledné povolanie. Vie jednoduchými slovami opísať osoby, miesta, veci.

Dokáže predniesť veľmi krátke nacvičené oznamy s predvídateľným, naspamäť naučeným obsahom, ktoré sú pri koncentrovanom počúvaní zrozumiteľné.

Dokáže predniesť krátku, nacvičenú jednoduchú prezentáciu na tému z každodenného života a pritom krátko udať dôvody a vysvetlenia k názorom, plánom a konaniu.

Dokáže si poradiť s obmedzeným počtom nekomplikovaných otázok.

Rozumie natoľko, že bez nadbytočnej námahy zvládne rutinné rozhovory.

Vo všeobecnosti rozumie, ak s ním niekto hovorí zreteľne artikulovaným spisovným jazykom o známych veciach za predpokladu, že občas môže požiadať, aby partner niečo zopakoval alebo inak formuloval.

Rozumie, čo mu niekto priamo povie v jednoduchom rozhovore z každodenného života pomaly, zreteľne a za predpokladu, že partner sa mu snaží pri porozumení pomôcť.

Rozumie natoľko, že zvládne bez nadbytočnej námahy jednoduché rutinné úlohy a vie jednoduchým spôsobom požiadať o zopakovanie, ak niečomu nerozumie.

Rozumie základným informáciám o množstve, počte, cenách a pod. ,vie ich podať ďalej.

Vie urobiť jednoduché nákupy, povedať, čo hľadá a opýtať sa na cenu, vie si objednať jedlo.

Rozumie natoľko dobre, že bez nadbytočnej námahy zvládne jednoduché rutinné rozhovory, zvláda praktické požiadavky každodenného života, dokáže vyhľadať jednoduché vecné informácie a odovzdať ich ďalej.

1 Dokáže sa dorozumieť jednoduchým spôsobom, avšak komunikácia úplne závisí od zopakovania niektorých formulácií.

Dokáže klásť a zodpovedať jednoduché otázky, urobiť jednoduché zistenia a reagovať na ne, pokiaľ ide o bezprostredné komunikačné potreby alebo veľmi známe témy.

Dokáže niekoho predstaviť a používať jednoduché zdvorilostné formulky pozdravu a lúčenia.

Dokáže sa niekoho opýtať, ako sa má a reagovať na novinky, ktoré sa dozvie.

Dokáže iných o niečo požiadať a niečo iným dať, bez problémov si poradí s číslami, údajmi množstva, cenami a časom.

Dokáže sa vyjadrovať jednoduchými, prevažne izolovanými slovnými spojeniami o ľuďoch a miestach.

Dokáže opísať seba a povedať, čo robí a kde býva.

Dokáže prečítať krátke nacvičené vyhlásenie, napr. predstaviť rečníka.

Rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb, ak sa chápvajú partneri v rozhovore obracajú priamo na neho a hovoria pomaly a zreteľne a svoje výpovede aj zopakujú.

Rozumie otázkam a pokynom, pokiaľ sú jasné a zreteľne nasmerované na neho a krátkym jednoduchým pokynom a vysvetleniam.

Rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb, ak sa chápvajú partner v rozhovore obráti priamo na neho a hovorí pomaly, zreteľne a svoje výpovede aj zopakuje.

Rozumie otázkam a pokynom, ktoré mu niekto kladie dôkladne a pomaly a rozumie krátkemu jednoduchému popisu cesty.

Rozumie otázkam a pokynom, ktoré mu niekto starostlivo a pomaly kladie a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty, vie klásť a zodpovedať jednoduché otázky, urobiť jednoduché zistenia alebo na ne reagovať, pokiaľ ide o bezprostredné komunikačné potreby a veľmi známe témy, vie klásť otázky o osobe, napr. o bydlisku, známych, veciach a vie na ne odpovedať.

ČÍTANIE

Úroveň

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

Popis osvojenej úrovne

Hodnotenie

4

Dokáže čítať samostatne, prispôbovať štýl a tempo čítania rôznym textom.

Dokáže čítať korešpondenciu, ktorá sa vzťahuje na okruh jeho záujmov a ľahko porozumie podstatným výpovediam.

Dokáže rýchlo prezrieť texty a nájsť v nich dôležité detaily, vie porozumieť obsahu a vystihnúť základné údaje správ a článkov, týkajúcich sa širokého spektra tém, vie si vybrať článok podľa vlastného záujmu alebo podľa navrhutej témy.

Dokáže čítať a porozumieť odborným článkom s použitím slovníkov na ozrejenie použitej terminológie.

Dokáže čítať a porozumieť článkom a správam o aktuálnych otázkach, v ktorých autori zaujímajú určitý postoj, stanovisko alebo názor.

Dokáže prezrieť dlhšie texty, aby našiel požadované informácie a tie informácie z rôznych textov zhromaždiť na vyriešenie určitej úlohy, vie získať informácie týkajúce sa jeho odboru.

Dokáže si vybrať a používať vhodné príručky.

Rozumie návodom z vlastného odboru aj detailným predpisom a výstrahám, pokiaľ si môže náročnejšie pasáže prečítať viackrát.

3

Dokáže čítať a dostatočne porozumieť jednoduchým vecným textom o rôznych témach.

Dokáže prezrieť kratšie texty a nájsť požadované informácie,

zhromaždiť ich z rôznych častí textu na vyriešenie nejakej úlohy.
Dokáže v jednoduchých textoch z každodenného života, napr. v listoch, informačných letákok a krátkych oficiálnych dokumentoch nájsť a porozumieť dôležitým informáciám.

Dokáže v jasne napísaných argumentačných textoch rozpoznať podstatné závery, pri spracovaní nejakej témy, vie porozumieť, aj keď nie detailne, danej argumentácii.

V nekomplikovaných článkoch z novin o známych témach dokáže zachytiť podstatné časti.

Rozumie jasne formulovaným, jednoduchým návodom k obsluhu nejakého prístroja.

2 Dokáže čítať a porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu a určitý podiel internacionalizmov.

Dokáže v jednoduchých textoch z každodenného života, ako napr. v inzerátoch, prospektoch, jedálnych lístkoch, zoznamoch literatúry a cestovných lístkoch nájsť konkrétne informácie.

Dokáže vyhľadať detailné informácie v zoznamoch, napr. v zozname ulíc alebo registri, a vie vybrať požadovanú informáciu, ako napr. v zozname pracovných odvetví si vie nájsť remeselníka.

Dokáže vyhľadať špecifické informácie v jednoduchých písomných materiáloch, ako v listoch, brožúrach alebo novinových článkoch, v ktorých sa opisujú udalosti.

Rozumie krátkym jednoduchým textom o známych konkrétnych témach, v ktorých sa používa bežný jazyk z každodenného života.

Rozumie základným typom štandardných listov, ako žiadosti, objednávky, potvrdenia objednávok a pod.

Rozumie predpisom, napr. bezpečnostným predpisom a návodom k prístrojom, ak sú formulované jednoduchým jazykom.

1 Dokáže čítať veľmi krátke jednoduché texty a porozumieť im tak, že vyhľadáva známe názvy, slová a najjednoduchšie slovné spojenia, ak je to nutné, text číta viackrát.

Dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiáli a krátkych, jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, obzvlášť, ak má k dispozícii vizuálnu pomoc.

Rozozná známe názvy, slová a základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch súvisiacich s najbežnejšími situáciami z každodenného života.

Prečíta a rozumie krátkym a jednoduchým oznamom na pohľadniciach.

PÍ SOMNÝ PREJAV

Úroveň	INTERAKCIA V PÍ SOMNOM PREJAVE Popis osvojenej úrovne	Hodnotenie
4	<p>Dokáže efektívne písomne vyjadriť novinky a stanoviská a odvolať sa na ne u iných.</p> <p>Dokáže v listoch vyjadriť rozlične silné pocity a zdôrazniť osobný význam udalostí a skúseností, ako aj komentovať informácie alebo názory partnera v korešpondencii.</p> <p>Dokáže zaznamenať poznámky, ak sa uňho niekto informuje alebo vysvetľuje problém, napísať poznámky s jednoduchými bezprostredne relevantnými informáciami pre priateľov alebo pre poskytovateľov služieb, vyučujúcich alebo iných, s ktorými sa stretáva v každodennom živote a vie dôležité informácie v poznámkach vyznačiť.</p> <p>Dokáže napísať jasné, detailné texty na rôzne témy z oblasti svojich záujmov a pritom spojiť a vzájomne porovnať informácie a argumenty z rôznych zdrojov.</p> <p>Dokáže napísať jasné, detailné, súvislé opisy reálnych alebo fiktívnych udalostí a skúseností, pritom ozrejmiť súvislosť medzi rôznymi myšlienkami a brať do úvahy konvencie platné pre príslušný žáner.</p> <p>Dokáže písať jasné detailné opisy v rámci rôznych tém z oblasti svojich záujmov, vie napísať recenziu filmu, knihy alebo divadelnej hry.</p> <p>Dokáže napísať písomnú správu, v ktorej niečo systematicky vysvetľuje, pričom primerane zdôrazní rozhodujúce časti a uvedie podporné detaily, vie navzájom porovnávať rozličné myšlienky alebo riešenia problémov.</p> <p>Dokáže písomne uviesť dôvody pre a proti určitému stanovisku a objasniť výhody a nevýhody rôznych možností, vie spojiť informácie a argumenty z rôznych zdrojov.</p> <p>Rozumie popisu udalostí, pocitov a želaní v osobných listoch natoľko dobre, že vie pravidelne korešpondovať s priateľmi.</p>	
3	<p>Dokáže sprostredkovať informácie a myšlienky o abstraktných, ako aj konkrétnych témach, overiť informácie a vie vysvetliť problém alebo klásť otázky.</p> <p>Dokáže v osobných listoch a oznamoch podať alebo si vyžiadať jednoduché informácie bezprostredného významu a pritom dať najavo, čo považuje za dôležité, v osobných listoch napísať o novinkách a vyjadriť myšlienky o hudbe, o filme a pod.</p> <p>Dokáže napísať osobný list a podrobne v ňom referovať o skúsenostiach, pocitoch, udalostiach.</p> <p>Dokáže napísať poznámky s jednoduchými bezprostredne relevantnými informáciami pre priateľov alebo pre poskytovateľov služieb, vyučujúcich alebo iných, s ktorými sa stretáva v každodennom živote a dokáže dôležité informácie v poznámkach urobiť</p>	

zrozumiteľnými.

Dokáže napísať jednoduché súvislé texty na viaceré dôverne známe témy z oblasti svojich záujmov, pričom spája jednotlivé kratšie časti v lineárnom slede.

Dokáže napísať nekomplikované detailné opisy v rámci rôznych tém z oblasti svojich záujmov, vie napísať správy o skúsenostiach, v ktorých popisuje pocity a reakciu v jednoduchom súvislom texte, vie napísať opis reálnej alebo fiktívnej udalosti alebo cesty, ktorú prednedávnom absolvoval, vie porozprávať príbeh.

Dokáže zhrnúť s určitou istotou väčšie množstvá vecných informácií z vlastného odboru o dôverne známych rutinných aj o menej rutinných záležitostiach, referovať o tom a zaujať k tomu stanovisko.

Dokáže napísať veľmi krátke správy vo zvyčajnom štandardnom formáte, v ktorých sú podávané vecné informácie a dôvody na konanie.

2 Dokáže napísať krátke, jednoduché heslovité poznámky, ak ide o bezprostredne nevyhnutné veci.

Dokáže napísať celkom jednoduchý osobný list a v ňom sa za niečo poďakovať alebo ospravedlniť.

Dokáže prijať krátku jednoduchú správu alebo oznam, pokiaľ pritom môže požiadať o zopakovanie alebo novú formuláciu.

Dokáže napísať krátke jednoduché poznámky a oznamy, ktoré sa týkajú bezprostredných komunikačných potrieb.

Dokáže napísať rad jednoduchých viet a jednoduchých súvetí.

Dokáže formou spojených viet písať o každodenných aspektoch vlastného okolia, napr. o ľuďoch, miestach, práci alebo skúsenostiach počas štúdia.

Dokáže napísať veľmi krátke elementárny opis udalostí, minulých činností a osobných skúseností.

Dokáže jednoduchými vetami písať o rodine, životných podmienkach, vzdelaní alebo o momentálnej alebo predchádzajúcej profesijnej činnosti.

Dokáže písať krátke, jednoduché fiktívne životopisy a jednoduché básne o ľuďoch.

1 Dokáže si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej.

Dokáže napísať krátke, jednoduché pohľadnice.

Dokáže vyplniť napr. prihlasovací lístok v hoteli alebo tlačivá po príchode do krajiny, vie vyplniť čísla a údaje, vlastné meno, národnosť, vek, dátum narodenia, dátum príchodu atď.

Dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a ľuďoch, kde žijú a čo robia.

Moje sebahodnotenie

Poznámka: Použi tento kontrolný zoznam, aby si sa sám ohodnotil, čo dokážeš a čomu rozumieš. Do prázdnych okienok doplň túto značku 😊.

Keď si vo viac ako 80% riadkov použil značku 😊, pravdepodobne si dosiahol označenú úroveň.

POČÚVANIE

Úroveň	POČÚVANIE S POROZUMENÍM Popis osvojenej úrovne	Hodnotenie
4	<p>Dokážem v priamom kontakte s hovoriacim alebo z médií porozumieť hovorenému spisovnému jazyku, ak ide o známe alebo i menej známe témy, s ktorými sa môžem stretnúť v osobnom, spoločenskom alebo študijnom živote.</p> <p>Dokážem sledovať a rozumieť dlhším písomným textom a argumentácii, pokiaľ do istej miery poznám ich tematiku a reč.</p> <p>Dokážem disponovať veľkou slovnou zásobou, ale mám ťažkosti so slovnými spojeniami, ktoré sa zriedkavo používajú.</p> <p>Dokážem porozumieť hlavným výpovediam.</p> <p>Rozumiem rozhovorom, ktoré sa vedú v mojej prítomnosti.</p> <p>Rozumiem hlavným výpovediam, obsahovo a jazykovo prístupným informáciám a prejavom.</p> <p>Rozumiem oznamom v rámci konkrétnych tém, pokiaľ sa hovorí spisovným jazykom v normálnom tempe.</p> <p>Rozumiem odborným diskusiám, ktoré sa týkajú môjho odboru.</p> <p>Rozumiem nahrávkam v spisovnom jazyku, s ktorými sa môžem bežne stretnúť v spoločenskom a študijnom živote a pochopím nielen obsah informácií, ale aj stanoviská a postoje hovoriacich.</p> <p>Rozumiem väčšine dokumentárnych relácií a viem správne zachytiť náladu a tón hovoriacich.</p>	
3	<p>Dokážem vo všeobecnosti sledovať hlavné časti dlhších rozhovorov, ktoré sa vedú v mojej prítomnosti, pokiaľ sa hovorí zreteľne artikulovaným spisovným jazykom.</p> <p>Rozumiem prednáškam alebo prejavom z vlastného odboru, pokiaľ poznám tematiku a prezentácia je jednoduchá a jasne členená.</p> <p>Rozumiem hlavným častiam, ak sa hovorí zreteľne artikulovaným spisovným jazykom o známych veciach, s ktorými sa obvykle môžem stretnúť v škole alebo vo voľnom čase, rozumiem aj krátkym príbehom.</p> <p>Rozumiem krátkym a jednoduchým prednáškam o známych témach, pokiaľ sa hovorí zreteľným spisovným jazykom.</p> <p>Rozumiem jednoduchým technickým informáciám, ako napr. návodom</p>	

na použitie k prístrojom každodennej potreby.

Rozumiem informačnému obsahu väčšiny zvukových nahrávok alebo rozhlasových relácií o témach, ktoré ma zaujímajú, ak sa hovorí zreteľným spisovným jazykom.

Rozumiem rozhlasovým reláciám a zvukovým nahrávkam o známych témach, ak sa hovorí relatívne pomaly a zreteľne.

2 Dokážem zachytiť podstatu krátkych, jasných a jednoduchých hlásení a oznamov, vo všeobecnosti rozpoznať tému rozhovorov, ktoré sa uskutočňujú v mojej prítomnosti, pokiaľ sa hovorí zreteľne a pomaly.

Dokážem z krátkych, pomaly a zreteľne hovorených zvukových nahrávok o predvídateľných, každodenných veciach vyrozumieť podstatné informácie.

Rozumiem slovným spojeniam a slovám, ak ide o veci bezprostredného významu, napr. základné informácie o osobe, rodine, nakupovaní, práci, bližšom okolí, pokiaľ sa hovorí zreteľne a pomaly.

Rozumiem jednoduchým vysvetleniam, ako sa možno dostať peši alebo hromadnými dopravnými prostriedkami na určité miesto.

1 Rozumiem, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne, a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu.

Rozumiem pokynom, ktoré sú mi pomaly a zreteľne adresované a dokážem porozumieť krátkemu jednoduchému popisu informácií a údajov.

ÚSTNY PREJAV

INTERAKCIA V ÚSTNOM PREJAVE

Úroveň	Popis osvojenej úrovne	Hodnotenie
4	<p>Dokážem bez väčšej námahy viesť rozhovor.</p> <p>Dokážem hovoriť plynulo, správne a účinne o širokom spektre všeobecných a študijných tém a tém z oblasti voľného času a dokážem objasniť súvislosti medzi myšlienkami.</p> <p>Dokážem sa spontánne a gramaticky správne dorozumieť, prakticky ani nevzbudiac dojem, že sa v tom, čo chcem povedať, musím obmedzovať.</p> <p>Dokážem vysvetliť stanoviská a vyslovujem názory, posudzujem rôzne návrhy.</p> <p>Dokážem sa v známych situáciách aktívne zúčastniť neformálnej diskusie a jasne a aktívne sa zúčastňovať jednoduchých diskusií, v ktorých viem zdôvodniť a obhájiť svoj vlastný názor.</p> <p>Dokážem sledovať diskusiu o témach z vlastného odboru a detailne porozumieť častiam, ktoré niekto iný zdôraznil.</p> <p>Dokážem prispieť do diskusie, odôvodniť a obhájiť svoj názor, posúdiť aj návrhy iných.</p> <p>Dokážem udržať krok v živej diskusii a jasne rozoznať argumenty a protiargumenty, vyjadriť svoje myšlienky a názory a reagovať na</p>	

argumentáciu iných.

Dokážem svoju argumentáciu logicky usporiadať a prepojiť, viem vysvetliť stanovisko k problému a uviesť výhody a nevýhody rôznych alternatív.

Dokážem zvládnuť situácie, v ktorých ide o nájdenie riešenia vo výmene názorov, napr. v spore o nespravodlivo vystavenej pokute, finančné ručenie za škody.

Dokážem v byte a inde objasniť prípad náhrady škody, niekoho presvedčiť, aby zabezpečil nápravu, a pritom presne ohraničiť možné ústupky, ktoré som ochotný urobiť.

Dokážem vysvetliť problém, ktorý vznikol a objasniť, aké ústupky musí urobiť príslušný poskytovateľ služby alebo zákazník.

Dokážem spoľahlivo podať ďalej detailné informácie, viem jasne a detailne popísať, ako by sa mohlo v určitom procese postupovať, viem zhrnúť a reprodukovat' informácie a argumenty z rôznych zdrojov.

Dokážem jasne a systematicky popísať a prezentovať situácie a pritom primerane zdôrazniť dôležité body a relevantné podporné detaily.

Dokážem v rámci okruhu svojich záujmov podať jasné a detailné opisy a správy k rôznym témam.

Dokážem predniesť oznamy k väčšine všeobecných tém tak jasne, spontánne a plynulo, že im možno bez veľkej námahy rozumieť.

Dokážem spontánne odbočiť od pripraveného textu a reagovať na publikom nadhodené zaujímavé otázky, často pozoruhodne šikovným a plynulým spôsobom.

Dokážem predniesť jasnú pripravenú prezentáciu a pritom uviesť dôvody za alebo proti stanovisku a výhody a nevýhody rôznych alternatív.

Dokážem plynulo a spontánne reagovať na rad otázok bez toho, aby to zaťažovalo moju osobu alebo publikum.

Rozumiem rozhovorom, ktoré sa vedú v mojej prítomnosti.

Rozumiem detailným pokynom, viem prispieť k pokračovaniu práce tak, že iných vyzvem, aby spolupracovali alebo povedali, čo si o tom myslia a pod.

Rozumiem zložitým informáciám a radám, ktoré súvisia s mojím odborom a viem si vymieňať o nich názory.

3 Dokážem sa dorozumieť, ak predmetom rozhovoru sú známe témy. Dokážem si vymieňať, overovať a potvrdzovať informácie aj v menej rutinných situáciách.

Dokážem vyjadriť myšlienky k témam môjho záujmu, ako je filmové predstavenie, knihy, hudba a pod.

Dokážem používať široké spektrum jednoduchých jazykových prostriedkov, aby som zvládol väčšinu bežných situácií.

Dokážem sa bez prípravy zúčastniť na rozhovoroch o známych témach, vyjadriť osobné názory a vymieňať si informácie o témach, ktoré poznám, ktoré ma osobne zaujímajú, ako napr. rodina, koníčky, práca, cestovanie a aktuálne dianie.

Dokážem sa bez prípravy zúčastňovať na rozhovoroch o známych

témach.

Dokážem udržať rozhovor alebo diskusiu, občas sa vyjadrujem menej presne.

Dokážem vyjadriť svoje pocity, ako napr. prekvapenie, radosť, smútok, záujem a ľahostajnosť a na príslušné prejavy týchto pocitov viem reagovať.

Dokážem vyjadriť myšlienky o témach môjho záujmu, ako napr. o hudbe alebo filmoch.

Dokážem vysvetliť, prečo je niečo problematické.

Dokážem v diskusiách krátko zaujať stanovisko k postojom iných.

Dokážem v rozhovoroch porovnávať a postaviť proti sebe rôzne možnosti.

Dokážem vo všeobecnosti sledovať podstatné časti neformálnej diskusie s priateľmi, pokiaľ sa hovorí zreteľne a spisovným jazykom.

Dokážem v diskusii o témach, ktoré ma zaujímajú, vyjadriť osobné postoje a názory.

Dokážem sa pýtať na postoje a názory iných.

Dokážem zdvorilo vyjadriť presvedčenie a názor, súhlas a odmietnutie.

Dokážem sa zúčastňovať na rutinných formálnych diskusiách o dôverne známych témach, pri ktorých ide o výmenu vecných informácií, prijatie pokynov, diskusiu o riešení praktických problémov, pokiaľ sa hovorí zreteľne a spisovným jazykom.

Dokážem sledovať, o čom sa hovorí, musím však príležitostne požiadať o zopakovanie alebo objasnenie, ak druhí hovoria rýchlo alebo dlho.

Dokážem diskutovať o tom, čo by sa malo ďalej robiť, viem porovnať a navzájom konfrontovať alternatívy.

Dokážem vo všeobecnosti sledovať, o čom sa hovorí, v prípade potreby zopakovať časti toho, čo môj partner povedal, aby som sa ubezpečil o vzájomnom porozumení.

Dokážem krátkymi zdôvodneniami vysvetliť môj názor, pokiaľ ide napr. o možné riešenia alebo o otázku, čo by sa malo ďalej robiť.

Dokážem vyzvať iných, aby povedali svoj názor, ako by sa malo ďalej postupovať.

Dokážem zvládnuť väčšinu služobných rozhovorov, ktoré môžu nastať pri rezervácii cesty alebo ubytovania, na ceste samotnej alebo pri styku s úradmi počas pobytu v zahraničí.

Dokážem zvládnuť aj menej štandardné situácie, napr. na pošte, v banke alebo v obchode (napr. vrátiť chybný tovar), dokážem sa sťažovať.

Dokážem zvládnuť väčšinu situácií, ktoré zvyčajne nastanú pri rezervácii cesty prostredníctvom cestovnej kancelárie alebo na samotnej ceste, napr. opýtať sa iného cestujúceho, kde musím vystúpiť, aby som sa dostal k neznámemu cieľu.

Dokážem zvládnuť bežné situácie z každodenného života, ako ubytovanie, cestovanie, nakupovanie a stravovanie.

Dokážem si v kancelárii cestovného ruchu zabezpečiť všetky informácie, ktoré potrebujem, pokiaľ nejde o komplikované a špeciálne

veci.

Dokážem si s určitou istotou vymieňať väčšie množstvá vecných informácií z vlastného odboru o rôznych záležitostiach.

Dokážem opísať, ako sa niečo robí a dať presné pokyny.

Dokážem zhrnúť krátky príbeh, článok, prednášku, interview alebo dokumentárnu reláciu, zaujať k tomu stanovisko a zodpovedať otázky vyžadujúce určité informácie.

Dokážem vyhľadať jednoduché vecné informácie a podať ich ďalej.

Dokážem sa opýtať na cestu a postupovať podľa podrobného popisu cesty.

Dokážem získať podrobné informácie.

Dokážem relatívne plynulo podať jednoduchý, ale súvislý opis k témam okruhu mojich záujmov.

Dokážem podať jednoduché opisy alebo správy k rôznym známym témam z okruhu mojich záujmov.

Dokážem relatívne plynulo reprodukovat' jednoduché príbehy alebo opisy podľa logickej postupnosti.

Dokážem referovať o mojich skúsenostiach a pritom opísať vlastné pocity a reakcie, podať správu o najdôležitejších podrobnostiach.

Dokážem opísať udalosti, napr. o nehode, porozprávať dej filmu alebo knihy a popísať vlastné reakcie, porozprávať príbeh.

Dokážem podať krátke zdôvodnenia a vysvetlenia mojich názorov, plánov a svojho konania.

Dokážem predniesť pripravenú jednoduchú prezentáciu na známu tému z vlastného odboru tak , že je možné jej väčšinou bez námahy porozumieť.

Dokážem reagovať na otázky publika, niekedy však musím požiadať o zopakovanie, ak sa hovorilo príliš rýchlo.

Rozumiem, čo mi niekto hovorí v každodennom rozhovore, pokiaľ partner hovorí zreteľne.

Rozumiem, čo mi niekto v bežnom rozhovore hovorí, pokiaľ sa hovorí zreteľne, niekedy však musím požiadať o zopakovanie určitých slov a fráz.

Rozumiem veľa z toho, čo sa hovorí v mojej prítomnosti v rozhovoroch o všeobecných témach.

Rozumiem väčšine z toho, čo sa hovorí o témach z môjho odboru, pokiaľ partneri v rozhovore hovoria zreteľne.

2 Dokážem sa relatívne ľahko dorozumieť v typických situáciách a krátkych rozhovoroch, ak mi, v prípade potreby, partneri pomáhajú.

Dokážem bez prílišnej námahy zvládnuť jednoduché rutinné rozhovory.

Dokážem klásť a zodpovedať otázky a v predvídateľných každodenných situáciách si vymieňať myšlienky a informácie o známym témach.

Dokážem sa dorozumieť v jednoduchých rutinných situáciách, v ktorých ide o nekomplikovanú a priamu výmenu informácií v rámci známych rutinných záležitostí súvisiacich so školou a voľným časom.

Dokážem viesť veľmi krátke kontaktné rozhovory.
Dokážem vytvoriť sociálny kontakt pozdravom, rozlúčením sa, predstavením sa, prosbou a poďakovaním, viem používať bežné zdvorilostné frázy, viem niekoho pozvať a reagovať na pozvanie, viem poprosiť o prepáčenie a reagovať na prepáčenie, viem povedať, čo mám a nemám rád.

Dokážem sa v rutinných situáciách zúčastňovať krátkych rozhovorov o témach, ktoré ma zaujímajú, viem jednoduchými slovami povedať, ako sa mám.

Dokážem rozpoznať tému diskusie, ktorá prebieha v mojej prítomnosti, ak sa hovorí pomaly a zreteľne, viem sa s inými dohodnúť na programe.

Dokážem niečo navrhnúť a reagovať na návrhy, viem s niekým súhlasiť alebo mu odporovať.

Dokážem si vymieňať informácie, ak sa ma niekto priamo opýta, vyjadriť svoj názor na praktické otázky, pokiaľ je mi poskytnutá pomoc pri formulovaní a v prípade potreby môžem požiadať o zopakovanie hlavných častí.

Dokážem v diskusii, ak som priamo oslovený, vyjadriť svoj názor.

Dokážem diskutovať o tom, čo by sa malo ďalej robiť, viem robiť návrhy a reagovať na návrhy iných, viem požiadať o pokyny a dať pokyny iným.

Dokážem sa dorozumieť pri plnení jednoduchých rutinných úloh a používať pritom jednoduché slovné spojenia, aby som si vyžiadal vec alebo ju niekomu dal, aby som si vyžiadal jednoduché informácie.

Dokážem požiadať o bežné produkty a služby a také aj ponúknuť, viem si zaobstarať jednoduché informácie o ceste, vysvetliť cestu a použiť prostriedky hromadnej dopravy, ako autobus, vlak, taxík, viem sa opýtať na cestu a vysvetliť cestu, kúpiť si lístky, viem použiť mapu alebo plán.

Dokážem si v obchodoch, na pošte, v banke niečo vypýtať a vybaviť jednoduché záležitosti.

Dokážem klásť otázky o zvyklostiach a každodenných činnostiach a príslušné otázky zodpovedať, klásť otázky o činnostiach vo voľnom čase a minulých aktivitách a na príslušné otázky odpovedať, viem podať jednoduché vysvetlenia a pokyny.

Dokážem podať alebo si vyžiadať informácie o osobe.

Dokážem jednoducho opísať ľudí, životné a pracovné podmienky, každodenné činnosti, záľuby alebo averzie, a to krátkym, heslovitým sledom jednoduchých spojení a viet.

Dokážem niečo porozprávať alebo podať správu vo forme jednoduchého výpočtu, informovať o svojom každodennom živote, napr. o ľuďoch, miestach alebo o škole.

Dokážem krátko a jednoducho informovať o nejakej udalosti alebo činnosti.

Dokážem opísať plány a dohody, zvyklosti a každodenné činnosti, ako

aj informovať o minulých aktivitách a osobných skúsenostiach.
Dokážem jednoduchými prostriedkami krátko opísať a porovnať predmety, ako aj veci, ktoré mi patria.
Dokážem vysvetliť, čo sa mi na niečom páči alebo nepáči.

Dokážem opísať rodinu, životné pomery, vzdelanie a súčasné alebo posledné povolanie. Viem jednoduchými slovami opísať osoby, miesta, veci.

Dokážem predniesť veľmi krátke nacvičené oznamy s predvídateľným, naspamäť naučeným obsahom, ktoré sú pri koncentrovanom počúvaní zrozumiteľné.

Dokážem predniesť krátku, nacvičenú jednoduchú prezentáciu na tému z každodenného života a pritom krátko udať dôvody a vysvetlenia k názorom, plánom a konaniu.

Dokážem si poradiť s obmedzeným počtom nekomplikovaných otázok.

Rozumiem natoľko, že bez nadbytočnej námahy zvládnem rutinné rozhovory.

Vo všeobecnosti rozumiem, ak so mnou niekto hovorí zreteľne artikulovaným spisovným jazykom o známych veciach za predpokladu, že občas môžem požiadať, aby partner niečo zopakoval alebo inak formuloval.

Rozumiem, čo mi niekto priamo povie v jednoduchom rozhovore z každodenného života pomaly, zreteľne, za predpokladu, že partner sa mi snaží pri porozumení pomôcť.

Rozumiem natoľko, že zvládnem bez nadbytočnej námahy jednoduché rutinné úlohy a viem jednoduchým spôsobom požiadať o zopakovanie, ak niečomu nerozumiem.

Rozumiem základným informáciám o množstve, počte, cenách a pod., viem ich podať.

Viem urobiť jednoduché nákupy, povedať, čo hľadám a opýtať sa na cenu, viem si objednať jedlo.

Rozumiem natoľko dobre, že bez nadbytočnej námahy zvládnem jednoduché rutinné rozhovory, zvládam praktické požiadavky každodenného života, dokážem vyhľadať jednoduché vecné informácie a odovzdať ich ďalej.

1 Dokážem sa dorozumieť jednoduchým spôsobom, avšak komunikácia úplne závisí od zopakovania niektorých formulácií.

Dokážem klásť a zodpovedať jednoduché otázky, urobiť jednoduché zistenia a reagovať na ne, pokiaľ ide o bezprostredné komunikačné potreby alebo veľmi známe témy.

Dokážem niekoho predstaviť a používať jednoduché zdvorilostné formulky pozdravu a lúčenia.

Dokážem sa niekoho opýtať, ako sa má a reagovať na novinky, ktoré sa dozviem.

Dokážem iných o niečo požiadať a niečo iným dať, bez problémov si poradím s číslami, údajmi množstva, cenami a časom.

Dokážem sa vyjadrovať jednoduchými, prevažne izolovanými

slovnými spojeniami o ľuďoch a miestach.
Dokážem opísať seba a povedať, čo robím a kde bývam.

Dokážem prečítať krátke nacvičené vyhlásenie, napr. predstaviť rečníka.

Rozumiem každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb, ak sa chápvajú partneri v rozhovore obracajú priamo na mňa a hovoria pomaly, zreteľne a svoje výpovede aj zopakujú.

Rozumiem otázkam a pokynom, pokiaľ sú jasné a zreteľne nasmerované na mňa a krátkym jednoduchým pokynom a vysvetleniam.

Rozumiem každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb, ak sa chápvajú partner v rozhovore obráti priamo na mňa a hovorí pomaly, zreteľne a svoje výpovede aj zopakuje.

Rozumiem otázkam a pokynom, ktoré mi niekto kladie dôkladne a pomaly a rozumiem krátkemu, jednoduchému popisu cesty. Viem niekoho o niečo požiadať a niekomu niečo dať.

Rozumiem otázkam a pokynom, ktoré mi niekto starostlivo a pomaly kladie a dokážem porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty, viem klásť a zodpovedať jednoduché otázky, urobiť jednoduché zistenia alebo na ne reagovať, pokiaľ ide o bezprostredné komunikačné potreby a veľmi známe témy, viem klásť otázky o osobe, napr. o bydlisku, známych, veciach a viem na ne odpovedať.

ČÍTANIE

Úroveň

4

Dokážem čítať samostatne, prispôbovať štýl a tempo čítania rôznym textom.

Dokážem čítať korešpondenciu, ktorá sa vzťahuje na okruh mojich záujmov a ľahko porozumiem podstatným výpovediam.

Dokážem rýchlo prezrieť texty a nájsť v nich dôležité detaily, viem porozumieť obsahu a vystihnúť základné údaje správ a článkov, týkajúcich sa rôznych tém, viem si vybrať článok podľa môjho záujmu alebo podľa navrhutej témy.

Dokážem čítať a porozumieť odborným článkom s použitím slovníkov na ozrejmienie použitej terminológie.

Dokážem čítať a porozumieť článkom a správam o aktuálnych

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

Popis osvojenej úrovne

Hodnotenie

otázkach, v ktorých autori zaujímajú určitý postoj, stanovisko alebo názor.

Dokážem prezrieť dlhšie texty, aby som našiel požadované informácie a tieto informácie z rôznych textov zhromaždil na vyriešenie určitej úlohy, viem získať informácie týkajúce sa vlastného odboru.

Dokážem si vybrať a používať vhodné príručky.

Rozumiem návodom z vlastného odboru aj detailným predpisom a výstrahám, pokiaľ si môžem náročnejšie časti prečítať viackrát.

3 Dokážem čítať a dostatočne porozumieť jednoduchým vecným textom o rôznych témach.

Dokážem prezrieť kratšie texty a nájsť požadované informácie, zhromaždiť ich z rôznych častí textu na vyriešenie nejakej úlohy.

Dokážem v jednoduchých textoch z každodenného života, napr. v listoch, informačných letákoch a krátkych oficiálnych dokumentoch nájsť a porozumieť dôležitým informáciám.

Dokážem v jasne napísaných argumentačných textoch rozpoznať podstatné závery, pri spracovaní nejakej témy, viem porozumieť, aj keď nie detailne, danej argumentácii.

Dokážem v nekomplikovaných článkoch z novín o známych témach zachytiť podstatné časti.

Rozumiem jasne formulovaným, jednoduchým návodom k obsluhu nejakého prístroja.

2 Dokážem čítať a porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu a určitý podiel internacionalizmov.

Dokážem v jednoduchých textoch z každodenného života, ako napr. v inzerátoch, prospektoch, jedálnych lístkoch, zoznamoch literatúry a cestovných lístkoch nájsť konkrétne informácie.

Dokážem vyhľadať detailné informácie v zoznamoch, napr. v zozname ulíc alebo registri a viem vybrať požadovanú informáciu, ako napr. v zozname pracovných odvetví si viem nájsť remeselníka.

Dokážem vyhľadať špecifické informácie v jednoduchých písomných materiáloch, ako v listoch, brožúrach alebo novinových článkoch, v ktorých sa opisujú udalosti.

Rozumiem krátkym jednoduchým textom o známych konkrétnych témach, v ktorých sa používa bežný jazyk z každodenného života.

Rozumiem základným typom štandardných listov, ako sú faxy o známych témach: žiadosti, objednávky, potvrdenia objednávok a pod.

Rozumiem predpisom, napr. bezpečnostným predpisom a návodom k prístrojom, ak sú formulované jednoduchým jazykom.

1 Dokážem čítať veľmi krátke jednoduché texty a porozumieť im tak, že vyhľadávam známe názvy, slová a najjednoduchšie slovné spojenia, ak je to nutné, text čítam viackrát.

Dokážem si pri jednoduchšom informačnom materiáli a krátkych, jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, obzvlášť, ak mám k dispozícii vizuálnu pomoc.

Rozoznám známe názvy, slová a základné slovné spojenia v

jednoduchých oznamoch súvisiacich s najbežnejšími situáciami z každodenného života.

Prečítam a rozumiem krátkym a jednoduchým oznamom na pohľadniciach.

PÍ SOMNÝ PREJAV

Úroveň	INTERAKCIA V PÍ SOMNOM PREJAVE Popis osvojenej úrovne	Hodnotenie
4	<p>Dokážem efektívne písomne vyjadriť novinky a stanoviská a odvolať sa na ne u iných.</p> <p>Dokážem v listoch vyjadriť rozličné pocity a zdôrazniť osobný význam udalostí a skúseností, ako aj komentovať informácie alebo názory partnera v korešpondencii.</p> <p>Dokážem si zaznamenať poznámky, ak ma niekto informuje alebo mi vysvetľuje problém, napísať poznámky s jednoduchými informáciami pre priateľov alebo pre poskytovateľov služieb, vyučujúcich alebo iných, s ktorými sa stretávam v každodennom živote a viem dôležité informácie v poznámkach vyznačiť.</p> <p>Dokážem napísať jasné texty na rôzne témy z oblasti mojich záujmov a spojiť a vzájomne porovnať informácie a argumenty z rôznych zdrojov.</p> <p>Dokážem napísať jasné a súvislé opisy reálnych alebo fiktívnych udalostí a skúseností, pritom ozrejmiť súvislosť medzi rôznymi myšlienkami.</p> <p>Dokážem písať jasné opisy v rámci rôznych tém z oblasti mojich záujmov, viem napísať jednoduchú recenziu filmu, knihy alebo divadelnej hry.</p> <p>Dokážem napísať písomnú správu, v ktorej niečo systematicky vysvetľujem, pričom primerane zdôrazním rozhodujúce časti a uvediem podporné detaily, viem navzájom porovnávať rozličné myšlienky alebo riešenia problémov.</p> <p>Dokážem písomne uviesť dôvody pre a proti určitému stanovisku a objasniť výhody a nevýhody rôznych možností, viem spojiť informácie a argumenty z rôznych zdrojov.</p> <p>Rozumiem popisu udalostí, pocitov a želaní v osobných listoch natoľko dobre, že viem pravidelne korešpondovať s priateľmi.</p>	
3	<p>Dokážem sprostredkovať informácie a myšlienky o abstraktných i konkrétnych témach, overiť informácie a vysvetliť problém alebo klásť otázky.</p> <p>Dokážem v osobných listoch a oznamoch podať alebo si vyžiadať jednoduché informácie bezprostredného významu a pritom dať najavo, čo považujem za dôležité, v osobných listoch napísať o novinkách a vyjadriť myšlienky o hudbe, o filme, a pod.</p> <p>Dokážem napísať osobný list a podrobne v ňom referovať o</p>	

skúsenostiach, pocitoch, udalostiach.

Dokážem napísať poznámky s jednoduchými informáciami pre priateľov alebo pre poskytovateľov služieb, vyučujúcich alebo iných, s ktorými sa stretávam v každodennom živote a dokážem dôležité informácie v poznámkach urobiť zrozumiteľnými.

Dokážem napísať jednoduché súvislé texty na viaceré dôverne známe témy z oblasti mojich záujmov, pričom spájam jednotlivé kratšie časti v následnosti za sebou.

Dokážem napísať opisy v rámci rôznych tém z oblasti mojich záujmov, viem napísať správy o skúsenostiach, v ktorých popisujem pocity a reakciu v jednoduchom súvislom texte, viem napísať opis reálnej alebo fiktívnej udalosti alebo cesty, ktorú som prednedávnom absolvoval, viem porozprávať príbeh.

Dokážem zhrnúť s určitou istotou väčšie množstvo vecných informácií z vlastného odboru o známych aj o menej známych záležitostiach, referovať o tom a zaujať k tomu stanovisko.

Dokážem napísať veľmi krátke správy vo zvyčajnom formáte, v ktorých sú podávané vecné informácie a dôvody na konanie.

2 Dokážem napísať krátke, jednoduché heslovité poznámky, ak ide o nevyhnutné veci.

Dokážem napísať celkom jednoduchý osobný list a v ňom sa za niečo poďakovať alebo ospravedlniť.

Dokážem prijať krátku jednoduchú správu alebo oznam, pokiaľ pritom môžem požiadať o zopakovanie alebo novú formuláciu.

Dokážem napísať krátke jednoduché poznámky a oznamy, ktoré sa týkajú komunikačných potrieb.

Dokážem napísať rad jednoduchých viet a jednoduchých súvetí.

Dokážem formou spojených viet písať o každodenných veciach z môjho okolia, napr. o ľuďoch, miestach alebo štúdiu.

Dokážem napísať veľmi krátky jednoduchý opis udalostí, minulých činností a osobných skúseností.

Dokážem jednoduchými vetami písať o rodine, životných podmienkach, vzdelaní, práci.

Dokážem písať krátke, jednoduché fiktívne životopisy a jednoduché básne o ľuďoch.

1 Dokážem si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej.

Dokážem napísať krátke, jednoduché pohľadnice.

Dokážem vyplniť napr. prihlasovací lístok v hoteli alebo tlačivá po príchode do krajiny, viem vyplniť čísla a údaje, vlastné meno, národnosť, vek, dátum narodenia, dátum príchodu atď.

Dokážem napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a ľuďoch, kde žijú a čo robia.

Závěrečné hodnocení práce žiaka v kurze

Poznámka: Učiteľ sloвне zhodnotí celkovú prácu žiaka v kurze.

Vzor portfólia

Moje portfólio

Meno

Fotografia

Rok narodenia

Názov školy

Všetko o mne

Môj najlepší priateľ	Moja obľúbená kniha	Môj obľúbený film
Čo rád robím	Som dobrý v... (činnosť)	V čom sa môžem zlepšiť
Čo si myslím, že je dobré v škole	Najzábavnejší moment v školskom roku	Najzaujímavejšie aktivity v školskom roku

Moje ciele

Tento rok mojím cieľom bolo:

Zhodnotenie dosiahnutia cieľov:

Na budúci rok potrebujem:

Môj špeciálny projekt

Text

Obrázky

Použitá literatúra

- ALNER, J.: Škola v Európe – Európa v škole. Bratislava: ŠEVT a. s., 2007. 136 s. ISBN 978-80-88707-88-2
- BAGALOVÁ, L., GOGOLOVÁ, D.: Ľudské práva a zručnosti potrebné na ich uplatnenie. Metodická príručka pre učiteľov ZŠ a SŠ. Bratislava : ŠPÚ, 2007. 116 s. ISBN 978-80-89225-26-2 (Prístupné aj na www.statpedu.sk /nadpredmetové témy/výchova k ľudským právam/)
- BELZ, H., SIEGRIST, M.: Klíčové kompetence a jejich rozvíjení. Praha : Portál, 2001. 375 s. ISBN 80-7178-479-6
- BERNÁTHOVÁ, A., REITEROVÁ, M., SOMOROVÁ, R.: Učebný plán pre základný a rozširujúci jazykový kurz štátneho jazyka pre deti cudzincov. Bratislava: MŠ SR, 2005. 6 s.
- BERNÁTHOVÁ, A., REITEROVÁ, M., SOMOROVÁ, R.: Učebné osnovy pre základný a rozširujúci jazykový kurz štátneho jazyka pre deti cudzincov. Bratislava: MŠ SR, 2005. 14 s.
- BERNÁTHOVÁ, A., REITEROVÁ, M., SOMOROVÁ, R.: Metodické odporúčania na vyučovanie slovenského jazyka v základnom a rozširujúcom kurze štátneho jazyka pre deti cudzincov. Bratislava: MŠ SR, 2005. 22 s.
- BOROŠOVÁ, J.: Ako sa učiť tolerancii. Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum Bratislava, 2006. 52 s. ISBN 80-8052-273-1
- BOTÍK, J.: Etnická história Slovenska. Bratislava: Lúč, 2007. 230 s. ISBN 978-80-7114-650-6
- CÍLKOVÁ, E., SCHONEROVÁ, P.: Náměty pro multikulturní výchovu. Praha: Portál, 2007. ISBN: 978-89-7367-238-6
- ČAPOVÁ, M., STAŠENKOVÁ, B.: Metodická príručka k občianskej výchove na 2. stupni základných škôl. Bratislava : SPN, 1998. 134 s. ISBN : 80-08-02821-1
- DRATVA, T., BUZNOVÁ, V.: Slovenčina pre cudzincov. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1999. 284 s. ISBN 80-08-02804-1

EURÓPSKE JAZYKOVÉ PORTFÓLIO. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2002. 92 s. ISBN 80-857652-8

FOUNTAINOVÁ, S.: Vzdelávanie pre rozvoj. Učiteľov zdroj pre globálne učenie. Prešov : Metodicko-pedagogické centrum Prešov, 2007. 318 s. ISBN 978-80-8045-480-7

GAJDOŠOVÁ, E.: Program rozvoja tolerance v školách. Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum Bratislava, 2007. 64 s. ISBN 978-80-7164-439-2

HIPOŠ, J., ĎURIŠOVÁ, P.: Svet je len jeden. Bratislava : Centrum enviromentálnej a etickej výchovy ŽIVICA, 2006. 120 s. ISBN 80-968989-5-7

HOFFMANOVÁ, V.: Predchádzajme intolerancii výchovou k dodržiavaniu ľudských práv. Prešov : Metodicko-pedagogické centrum v Prešove, 2005. 46 s. ISBN 80-8045-372-1

KARTOUS, P., MOGELSKÁ, J.: Štátne symboly a ich používanie. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používanie. Bratislava : ASTRA, 1995.

kol. : Dobré správy. Príručka rozvojového vzdelávania. Bratislava : eRko- Hnutie kresťanských spoločenstiev detí, 2008. 31 s. ISBN 978-80-88710-90-5

kol. : Hovoríme o právach i zodpovednosti. Banská Bystrica : Metodicko-pedagogické centrum Banská Bystrica, 2006. 136 s. ISBN 80-8041-504-8

kol. : Lepší svet. Príručka rozvojového vzdelávania. Bratislava : eRko- Hnutie kresťanských spoločenstiev detí, 2007. 48 s.

kol. : Multi-kulti na školách. Metodická príručka pre multikultúrnu výchovu. Bratislava: Nadácia Milana Šimečku, 2006. 165 s. ISBN 80-89008-21-6

kol. : S každým dieťaťom sa ráta. Bratislava : Slovenský výbor pre UNICEF spolu s MŠ SR, 2004. 216 s. ISBN 80-88788-03-X

kol. : Vyučovať a učiť sa na základe kultúrnych odlišností, inštrukcie a stratégie pre výchovno-vzdelávacie inštitúty. Bratislava: ŠPÚ, 2002. 56 s. ISBN 84-95068-16-8

KRÍŽ, M. a kol.: Stručný katalóg ľudských práv s námetmi na ich uplatnenie v škole. Bratislava : ŠPÚ, 2005. 67 s. ISBN: 80-89225-03-9

(Prístupné aj www.statpedu.sk /nadpredmetové témy/výchova k ľudským právam/)

KUSÝ, M., STREDLOVÁ, T.: Tolerancia. Príručka o výchove k tolerancii. Dunajská Streda : Lilium Aurum, 2003. 103 s. ISBN 80-8062-191-8

MATULA, Š., SUROVÁ-ČULÍKOVÁ, A.: Cesta k tolerancii. Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum Bratislava, 2006. 97 s. ISBN 80-8052-277-4

Národný plán výchovy k ľudským právam na roky 2005 – 2014. Bratislava: MŠ SR, 2005. 51 s.

Program dopunske nastave osnovnog obrazovanja za decu jugoslovenskih gradjana u inostranstvu, Savezno ministarstvo za prosvetu i kulturu, 34 s., Ministarstvo prosvete Srbije, Beograd 1993

RASLAVSKÁ, I. a kol.: Globálna dimenzia v školách. Bratislava : Metodická príručka pre učiteľov stredných škôl. LÚČ, 2007. 129 s. ISBN 978-80-7114-666-7

Rozpracovanie koncepcie migračnej politiky SR na podmienky rezortu školstva. Bratislava: MŠ SR, 2005. 25 s.

Společný svět – příručka globálního rozvojového vzdělávání. Praha: Člověk v tísní, společnost při ČT, o.p.s., 2004. 326 s. ISBN 80-903510-0-X

Štátny vzdelávací program II. stupňa základnej školy ISCED 2, Učiteľské noviny, číslo 18, 20. – 21. týždeň, 2008

VARGOVÁ, D.: Fenomén utečenectva. Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum Bratislava, 2006. 31 s. ISBN 80-8052-269-3

VARGOVÁ, D.: Práva detí v kontexte Dohovoru o právach dieťaťa. Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum Bratislava, 2007. 60 s. ISBN 978-80-8052-288-9

VARGOVÁ, D.: V najlepšom záujme dieťaťa. Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum Bratislava, 2007. 80 s. ISBN 978-80-8052-294-0

ZAJAC, L., NÁVOJSKÝ, A.: Jeden svet na školách. Metodická príručka pre učiteľov základných a stredných škôl. Prešov : MPC v Prešove, 2006. 95 s. ISBN 80-8045-441-8

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní

ZELEŇÁKOVÁ, S.: Multikultúrna výchova v škole. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum v Bratislave, 2006. 74 s. ISBN 80-8052-274-X

ŽÁČKOVÁ, M., VLADOVÁ, K.: Deti cudzincov vo výchovno-vzdelávacom procese z hľadiska dodržiavania ľudských práv a práv detí. Bratislava : ŠPÚ, 2005. 94 s. Prístupné aj na www.statpedu.sk /nadpredmetové témy/výchova k ľudským právam/)

Kurikulum hrvatske nastave u inozemstvu - www.mzos.hr

Zakon o izobraževanju odraslih, Androgoški center, 1996, www.aes.si

Príloha

**METODICKÉ POKYNY NA ADMINISTRÁCIU
PREHLADU O VZDELÁVANÍ DETÍ CUDZINCOV
V KURZE KURIKULUM SLOVENSKÝCH REÁLÍÍ
PRE DETI CUDZINCOV V SR - STREDNÁ
ÚROVEŇ A OSOBNÝ ZÁZNAM**

METODICKÉ POKYNY NA ADMINISTRÁCIU PREHĽADU O VZDELÁVANÍ DETÍ CUDZINCOV V KURZE KURIKULUM SLOVENSKÝCH REÁLIÍ PRE DETI CUDZINCOV V SLOVENSKEJ REPUBLIKE – STREDNÁ ÚROVEŇ A OSOBNÝ ZÁZNAM

Pedagogickú dokumentáciu v kurze Kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v SR – stredná úroveň tvorí, okrem učebného plánu a učebných osnov, aj dokument Prehľad o vzdelávaní detí cudzincov v kurze Kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v SR – stredná úroveň (ďalej len „prehľad o vzdelávaní“). Osobný záznam dopĺňa dokumentáciu žiaka.

Prehľad o vzdelávaní a osobný záznam poskytujú ucelené informácie o celej skupine a konkrétnom žiakovi kurzu predovšetkým:

- učiteľovi
- rodičom
- škole, v ktorej žiak uskutočňuje školskú dochádzku
- kontrolným orgánom.

Prehľad o vzdelávaní detí cudzincov v kurze Kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v SR – stredná úroveň (ďalej len „prehľad o vzdelávaní“) zaznamenáva prácu so skupinou ako celkom a taktiež zaznamenáva individuálnu prácu s jednotlivým žiakom.

Prehľad o vzdelávaní sa skladá z dvoch častí:

A

Prehľad o vzdelávaní

I. list

Titulná strana – vyplní učiteľ na začiatku kurzu.

II. list

Prvá strana – zaznamenáva školský rok, poradové číslo podľa prehľadu žiakov, meno žiaka, ročník, skupinu, ako aj celkový prehľad žiakov.

Druhá (a ďalšia) strana – je určená na dennú evidenciu neprítomných žiakov, učiteľ uvedie dátum, meno žiaka a počet vyučovacích hodín, na ktorých žiak nebol prítomný.

B

Osobný záznam žiaka

Osobný záznam žiaka vyplní učiteľ v dvoch časových intervaloch:

pri zaradení žiaka do kurzu a po jeho ukončení, resp. predčasnom odchode žiaka z kurzu z rôznych dôvodov.

Osobný záznam žiaka v **1. časti** zaznamenáva základné údaje o žiakovi a údaje o prebranom učive a v **2. časti** zaznamenáva údaje o pozorovaní žiaka počas kurzu.

1.časť

Pečiatka školy – kmeňová škola, pri ktorej je zriadená skupina žiakov v kurze.

Poradové číslo – korešponduje s poradovým číslom žiaka, pod ktorým je zaevidovaný v prehľade o vzdelávaní.

Meno žiaka, dátum narodenia, štát, z ktorého dieťa pochádza, ročník, bydlisko, meno, povolanie a súčasné zamestnanie rodičov – odporúčame vyplniť spolu s rodičmi. Tieto základné informácie sú potrebné pre počiatočnú prácu učiteľa so žiakom.

Príchod – dátum, kedy učiteľ začal so žiakom pracovať.

Odchod – dátum ukončenia vzdelávania.

Prebrané učivo – v tejto časti učiteľ podrobne uvedie, čo žiak prebral.

Hodnotenie za uplynulé obdobie – týka sa zhodnotenia úrovne jazykových kompetencií žiaka.

2.časť

Záznam o pozorovaní žiaka počas kurzu

– je zameraný na sociálne a výkonové charakteristiky, pamäť, vyjadrovacie schopnosti v slovenskom jazyku.

Ďalšie charakteristiky žiaka

– v tejto časti učiteľ môže uviesť všetky údaje, poznatky a odporúčania týkajúce sa žiaka, ktoré uzná za potrebné a vhodné.

Učiteľ skupiny – vyplní potrebné údaje.

Riaditeľ školy – podpíše osobný záznam po jeho celkovom vyplnení, t.j. po ukončení kurzu alebo odchode žiaka z kurzu z rôznych príčin.

Osobný záznam (originál) je potrebné archivovať s ďalšou pedagogickou dokumentáciou týkajúcou sa vzdelávania žiaka.

Osobný záznam je veľmi dôležitým informačným zdrojom pre pedagógov, ktorí budú žiaka ďalej vzdelávať.

A.

PREHĽAD O VZDELÁVANÍ

**detí cudzincov v kurze Kurikulum slovenských
reálií pre deti cudzincov v SR – stredná úroveň**

Skupina: .....

Školský rok: .....

Škola: .....

Kraj: .....

PREHĽAD VZDELÁVANIA
detí cudzincov v kurze Kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v
SR– stredná úroveň

Skupina: .....

Ročník/-y: .....

Školský rok: ...../.....

Kurz sa začal dňa: .....

Skončil dňa: .....

Pečiatka školy:

.....
riaditeľ školy

.....
učiteľ skupiny

B

1.časť

Pečiatka školy

Poradové číslo: ..... Školský rok: .....

Triedny učiteľ: .....

Učiteľ skupiny: .....

OSOBNÝ ZÁZNAM

Meno žiaka: ..... Dátum narodenia: .....

Štát, z ktorého žiak pochádza: .....

Ročník: .....

Bydlisko: .....

Meno otca: .....

Povolanie: .....

Súčasný zamestnanie: .....

Meno matky: .....

Povolanie: .....

Súčasný zamestnanie: .....

Dátum zaradenia žiaka do kurzu: .....

Dátum ukončenia kurzu: .....

**PREBRANÉ UČIVO V KURZE KURIKULUM SLOVENSKÝCH REÁLIÍ PRE DETI
CUDZINCOV V SR – STREDNÁ ÚROVEŇ**

.....

.....

.....

HODNOTENIE ŽIAKA

.....

.....

.....

2. časť

Záznam o pozorovaní žiaka počas kurzu Kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v SR – stredná úroveň

(Hodiace sa podčiarknite a doplňte ďalšie pozorované charakteristiky žiaka.)

Sociálne charakteristiky

Lahko sa adaptuje – problémy s adaptáciou; uzavretý, samotársky – otvorený, kamarátsky; pribojný – utiahnutý; sebavedomý – podceňuje sa; precitlivený – primerane reaguje; znášanlivý, nekonfliktný – neznášanlivý, vyvoláva konflikty; povýšenecký – skromný; ustráchaný – nebojácny; spoľahlivý – nespoľahlivý; disciplinovaný – nedisciplinovaný; trpezlivý – netrpezlivý.

Výkonové charakteristiky

Samostatný – nesamostatný; povrchný – svedomitý; vytrvalý – ľahko sa vzdáva; usilovný – lenivý; šikovný, talentovaný – menej šikovný; ľahko chápe – ťažšie chápe; pasívny – aktívny, iniciatívny; snaží sa vyniknúť – nemá potrebu vynikať; rýchlo reaguje – pomaly reaguje; učí sa so záujmom – učenie ho menej zaujíma.

Pamäť

veľmi dobrá – priemerná - slabšia

Vyjadrovacie charakteristiky v slovenskom jazyku

Slovná zásoba: veľmi dobrá – priemerná – slabšia.

Vyjadrovanie: plynulé a samostatné – vcelku plynulé, s menšou pomocou – útržkovito, ale viac-menej samostatne – útržkovito, len s pomocou – so značnými ťažkosťami a nevyhnutnou pomocou.

Lepšie sa vyjadruje: ústne – písomne.

Reč je: primerane rýchla – pomalšia – dosť pomalá, ťažko hľadá a vyslovuje slová.

Výslovnosť: primeraná, správna – s menšími problémami, nepresnosťami – s výraznejšími problémami.

Gramatická správnosť vyjadrovania: primeraná, správna – viac-menej správna, len drobnejšie nedostatky – s častejšími nedostatkami, nesprávnosťami – s výraznými a častými nedostatkami.

Komunikatívnosť: aktívne vyhľadáva, iniciuje komunikáciu v slovenskom jazyku – bežne sa zapája do komunikácie – len odpovedá na otázky – má výrazné zábrany v komunikovaní.

Ďalšie charakteristiky žiaka:

.....

.....

Publikácia bola vydaná s finančnou podporou Ministerstva školstva Slovenskej republiky v rámci realizácie Národného plánu výchovy k ľudským právam na roky 2005 – 2014.

Kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v Slovenskej republike - stredná úroveň (kurz)

Autori: PhDr. Samuel Jovankovič, PaedDr. Renáta Somorová, RNDr. Mária Nogová, PhD., PhDr. Zdenka Janasová, Mgr. Elena Manicová, PaedDr. Klára Ferliková, PaedDr. Ján Cangár

Recenzent: PhDr. Ľudovít Hajduk, PhD.

Jazyková úprava: Mgr. Katarína Pavelková

Vydanie: prvé

Rok vydania: 2008

Náklad: 1.000 ks

Rozsah: 112 strán

Vydal: © Štátny pedagogický ústav, Pluhová 8, P. O. BOX 26, 830 00, Bratislava 3,
e-mail: spu@statpedu.sk

Tlač: Tlačiareň Bratia Sabovci, s. r. o. , Pribinova 8183/170, 960 07 Zvolen

ISBN 978-80-89225-45-3